

Livskart₂

STRATEGI

SINDRE VÆRNES

LIVSKART₂

S T R A T E G I

SINDRE VÆRNES

engage **now**

LivsKART₂ – STRATEGI (ebok)

Copyright © 2023 Sindre Værnes

Alle rettigheter forbeholdes.

Omslag: Sindre Værnes

Omslagsfoto av Dariusz Sankowski på Unsplash

Illustrasjoner: Sindre Værnes

2. utgave 2023

Engage Now

info@engage-now.net

<http://www.engage-now.net>

Innhold

Forord	5
Utgangspunkt	11
Hensikt	19
Inn i fylde	31
Byggverk	54
Innta arv	78
Induktiv tilnærming	87
Samfunnsfærene	91
Ekklesia	95
Individet	102
Familie	107
Skole	114
Kirke	119
Media	122
Kultur	127
Forvaltning	131
Myndighet	135
Nasjon	140
Tillegg	146
Skriftens lære	147
Tenkenivå	148
Karaktervekst	154

Forord

Det kan oppleves for mange som om vårt ultimate håp er bakt inn i et paradoks. En person som vandret på jorden for å åpenbare den eneste veien til ham som er Far til alt, opphavet til hele vår eksistens. Denne personen; Jesus, sier at vi må dø for at vi skal kunne leve. Håpet er altså åpenbart i et paradigme som skal beskytte det. Vi kan se det fra utsiden og lengte etter det, men så altfor mange sier at prisen er for høy. Ja takk, begge deler, sier mange, men vi kan kun få det ene. I døden finnes det ikke liv og i livet finnes det ikke død. Hva velger du?

Jesus sa: «Om noen vil komme etter meg, da må han fornekte seg selv og hver dag ta sitt kors opp og følge meg. For den som vil berge sitt liv skal miste det, Men den som mister sitt liv for min skyld, han skal berge det.»¹

Guds sannhet må være iboende for at den skal være reell. Vi kan ikke skape et intellektuelt Guds rike, som et tankeslott. Det må være ekte vare, ellers er det tomt, dødt og håpløst. Dermed er inkarnasjonen av Jesus så vesentlig, fordi han blir det håpet vi trenger. Det er mulig

¹ Luk 9:23,24

å komme tilbake til Livet! Du og jeg kan leve et liv satt fri fra død, synd og håpløshet. Vi kan stige inn i Livet, erfare Guds fredstanker og kjenne framtid og håp.²

Om du har lest *En som er god* og *LivsKART₁* har du forhåpentligvis en forståelse som gjør *LivsKART₂* enklere å lese. Hensikten med denne boken er å presentere noen veier som vil forløse mer av Guds hensikter. Det finnes en nærmest uendelig mengde slikt materiale. Vi leter ofte etter det beste av alt og hopper hit og dit i vår søken. Mange er kanskje merket av tidens utrolig høye tempo når det gjelder informasjon som kommer gjennom sosiale media, apper og teknologiske plattformer. Forskning viser at det gjør noe med ånd, sjel og legeme, ikke bare godt. Vi må dermed være veldig bevisst hva vi engasjerer oss med. Et av tidens dilemma er at det høye tempoet lett gjør oss overfladiske og utålmodige, ikke utholdende. Det er noe som går direkte på vår karakterutvikling. I vesentlig grad går det til kjernen av det som har med menneskelig utvikling å gjøre. Det handler om å råde over sitt eget vesen; selvkontroll og saktmodighet.³ Det handler om å forvalte seg selv og sitt temperament.⁴ Uten disse er vi ikke i stand til å elske Gud, andre og oss selv. Da blir vi i stedet dratt og kastet rundt av alt som driver oss.

Og her møter vi paradokset igjen. Jesus er den eneste veien inn i freden. Han er også den som faktisk vil sette oss i stand og gjenopprette oss. Ikke bare det, Han ønsker å ta oss lenger enn vi noen sinne har vært i vår vekst og Kristus-likhet.

² Jer 29:11

³ Ordsp 16:32, Ordsp 25:28, Matt 11:29, Matt 5:5

⁴ 2 Tim 3:16,17

Når du så bruker tiden din til å søke fram den beste løsningen og veien til håpet, kommer punktet hvor du må ta en beslutning. Den er din, bare din, fordi du er så verdifull. Vil du dø, så du kan leve? Vil du ta opp ditt kors, daglig, som en livsstil? Der er livet skjult, det som er fylt med framtid og håp.

Det handler ikke om å følge læren til den og den personen, eller å finne det beste verktøyet som vil lede deg fram. Det handler om å ta tak i personen Jesus og la ham lede deg. Selv Peter, når han tok blikket bort fra Jesus og sank i vannet, rettet raskt sitt hjertes fokus tilbake på sin redningsmann og ropte ut. Det kan vi alle gjøre! Han gir oss kraft. Dypt i våre hjerter må det likevel være noen som bestemmer og gir retning til hjertets øyne og ører. Fordi du og jeg er individ, skapt i Guds bilde, sitter den evnen hos oss selv. Om du er enda så bundet av synd og søppel i livet har du alltid evnen til å la hjertet rope som Peter: «*Herre, frels meg!*»⁵

Mange blir håpløse fordi de ikke ser umiddelbar forandring. Vår moderne teknologiske verden har lært oss at mye som før tok tid nå skal skje umiddelbart. Her må vi ta til oss hva det sanne livet innebærer. Der bygges alt i menneskelig hastighet, ikke lysets hastighet. Vi er skapt for vekst. Det er helt naturlig for oss. Samtidig er vi også skapt på slikt vis at vi må engasjere oss med det. Vi må forplikte oss, overgi oss og investere oss i det vi gjør. Gjør vi ikke det blir livet lett bare som skum på overflaten, uten noe av substans.

LivsKART₂ – Strategier handler om å oppdage noen av de veiene som leder oss inn i Guds fylde og hensikt. Paulus

⁵ Matt 14:30

skrev til menigheten i Rom: «*Og skikk dere ikke lik denne verden, men bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømmes om hva som er Guds vilje: det gode, det som han har behag i, det fullkomne.*»⁶

En som er god og LivsKART₁ legger blant annet vekt på å gi en forståelse av at Gud er god og hva dette innebærer. Det ligger enorm dybde i dette. Når vi her skal ta for oss STRATEGI, så handler det mye om HVORDAN vi stiger inn i HVA. Fra vårt utgangspunkt handler det om å innta land, som Israel skulle innta det lovede landet, arven fra Gud.

Ordet strategi kommer fra det greske *strategia* med rot i ordet *strategos* som betyr *general* eller *kommandør av en hær*. I Skriften finner vi en form av dette ordet, brukt av Paulus når han skriver til Timoteus. «*Lid ondt med meg som en god Kristi Jesus stridsmann [gk. stratiotes]!*» Dermed ser vi at strategi har en skriftlig sammenheng som hører til vårt daglige liv. Det handler om hvordan vi engasjerer oss for å vinne slaget. Ingen soldat vil ha motivasjon til å kjempe et slag uten håp. Heller ikke en Jesu soldat. Når vi rører borti det med krigføring, er det alltid viktig at vi forstår hvordan vi kjemper dette slaget. Jesus sa klart og tydelig at Guds rike er inne i oss.⁷ Paulus forstod dette godt og skrev til efeserne: «*For vi har ikke kamp mot kjøtt og blod, men mot maktene, mot myndighetene, mot verdens herskere i dette mørke, mot ondskapens åndehær i himmelrommet.*»⁸

Dette gjør Guds folk veldig ulik alle de som fungerer etter kjødet. Vi forstår at det handler om hjertet, fordi hele

⁶ Rom 12:2

⁷ Luk 17:21

⁸ Ef 6:12

livet utgår fra det.⁹ Mange lever likevel i en daglig kamp mellom disse. Kjødet er i fiendskap med ånden og det er her korsets realitet må erfares. Peter skrev at troen skal vokse til kjærlighet ved at vi stadig praktiserer og øver.¹⁰ *«For når disse ting finnes hos dere og får vokse, viser dere at dere ikke er uvirksomme eller ufruktbare i kunnskapen om vår Herre Jesus Kristus.»*¹¹

Til deg som vil være en Jesu soldat: Han har gjort alt i stand til seier. Nå er det din mulighet til å vandre i det. Mange har gått foran oss og vist vei. Veien er der og vi kan velge å vandre på den. Veien er en person. I ham er selve Livet. Alle uttrykk skal ha sin rot og sin kilde i ham. Så finner vi oss selv på en historisk reise, hvor vi er en del av et mye større bilde. Gud bygger tålmodig gjennom generasjoner. La oss gi alt vi kan mens vi holder stafettpinnen, og være utholdende, samtidig som vi ser mot hensikten til historiens store Forfatter. Det skal alt bli gjort nytt! Skriften viser oss at legemets død ikke er endemålet, heller ikke vil vi se Guds endelige hensikt før alt er gjort nytt. La oss minnes ordet som Johannes skrev i sin åpenbaring: *«Heri består de helliges tålmodighet, de som holder fast ved Guds bud og Jesu tro.»*¹²

Vi har også et oppdrag i å være Jesu medvandrere og soldater. Det er ennå tid til å kjempe for våre egne og andres liv. Urettferdighet skal utryddes når høsten er moden og Guds engler kommer.¹³ *«Deretter kommer enden, når han overgir riket til Gud og Faderen, etter at han har tilintetgjort all makt og all myndighet og velde. For*

⁹ Ordsp 4:23

¹⁰ 1 Pet 1:5-7

¹¹ 1 Pet 1:8

¹² Joh Åp 14:12

¹³ Matt 13:41

han skal herske som konge til han får lagt alle sine fiender under sine føtter. Den siste fiende som blir tilintetgjort er døden.»¹⁴

Det er ikke tid for flukt, men for å engasjere seg. «*For jorden skal fylles med kunnskap om Herrens herlighet, likesom vannet som dekker havets bunn.*»¹⁵ Evangeliet om Guds rike er en proklamasjon om gjenopprettelse ikke utslettelse.¹⁶

Sindre Værnes
Stange

¹⁴ 1 Kor 15:24-26

¹⁵ Hab 2:14

¹⁶ Rom 8:21, 2 Pet 3:13, Joh Åp 21:1

Utgangspunkt

Når livet får sin spede begynnelse dreier mye seg om en selv. Det virker jo egentlig veldig menneske-sentrert sånn i utgangspunktet. Vi blir født og uttrykker våre følte behov. Sult, søvn, ubehag, glede, varme, kulde, lyder, lys, vann, trygghet, metthet, tilfredshet. Fra unnfangelse og frem til fødsel skjer det en ufattelig mengde med utvikling. Under Skriftens autoritet er det ikke noe tvil om at når sædcellen og eggcellen smeltes sammen til ett, så oppstår det et nytt liv, et som aldri før har eksistert. I Guds vesen skapte kjærligheten nytt liv. Liv som aldri før hadde eksistert. Slik er også Guds hensikt for mannen og kvinnen i ekteskapet. Det vi ikke ser er hva som skjer i åndsrommet. Der blir en person formet, skapt i Guds bilde. Personen har ånd, sjel og legeme,¹⁷ og er mottagelig for inntrykk på alle områder. Samtidig kommer vi med en arv nedlagt i oss, også i ånd, sjel og legeme. Vi ligner på Gud, men vi ligner også på våre forfedre og mødre. Dermed blir vi en del av historien. Denne nye personen er, i ånd, sjel og legeme, gitt noe å forvalte, mye som en på ingen måte har valgt selv. Vokser en opp med en arv av sannhet og liv i ånd, sjel og legeme, vil livsutsikten

¹⁷ 1 Tess 5:23

nok være en helt annen enn om en skulle finne seg selv i en arv av løgn og død.

Samtidig, midt i alt dette som til tider kan virke ganske så urettferdig, finner vi dette unike, et liv, et individ som er gitt en mulighet til å leve. Siden alle våre liv er så ufattelig ulike, er det like viktig at vi alle knyttes til den store meningen. Fra å være barn skal vi vokse opp og innta vår arv i Guds rike og familie. Det er gjennom familien vi får lagt all vår grunnleggende forståelse, både i ånd, sjel og legeme. Her skjer det en episk og historisk overføring som vil prege historiens løp. I hvert individ ligger det nemlig noe unikt og Gudgitt.¹⁸

Vi ser et glimt av det komplekse i fortellingen om Maria og Elisabet.¹⁹ Her er både ånd, sjel og legeme involvert. Ja, også Guds Hellige Ånd virker. Vi ser for eksempel hvordan den ufødte Johannes er del av situasjonen i sin mors liv og påvirkes av det som skjer.

Det ligger i vår natur å være nysgjerrig, så det å forske og å ønske å forstå er helt naturlig for oss. Likevel er det viktig at vi søker å forstå livet i sin sammensatte form, ikke bare i sin oppstykkede og analyserte form. Dermed kommer livssyn inn i bildet. Vår verdensanskuelse har avgjørende betydning for hvordan vi lever livene våre. Utgangspunktene er mange. Noen fortsetter å tro at de er barn, hvor alle følelsene uttrykkes på umodent vis, selv i voksenalder. Andre kommer under lære som gjør dem til slaver av system. I denne myriaden av livssyn finner vi denne ene som har satt det alt i gang. Mange anklager ham for ikke å ha åpenbart seg klart nok, men selv

¹⁸ Sal 139:13-17

¹⁹ Luk 1:41-47

hevder han at alt er så klart at vi ikke har noen unnskyldning. Samtidig er det en realitet at mange har blitt ført inn i mørket og sitter fanget der. De lever liv som blinde og skader både seg selv og andre.

Guds opprinnelige hensikt var at Adam og Eva skulle videreføre det de hadde fått i livene til sine barn. Dette skulle så bære frukt og igjen plantes i generasjonene som fulgte. Det sentrale er å finne seg selv i en stor sammenheng hvor Gud er åpenbart, og at en selv er knyttet til Gud gjennom en levende relasjon. Han kommuniserer og vi er skapt for kommunikasjon. Fysisk kan vi både sende og motta kommunikasjon. Vi har også sjelelige og åndelige evner til å kommunisere. Alt er gjennomsyret av denne relasjonelle komponenten.

Som individ er vi skapt med ånd, sjel og legeme. Vi er personer som kan tenke, ville og føle. Vi har personlighet, noe unikt ved hvert eneste individ. I vår personlighet finnes også en levende flamme som kan kalles temperament, nært knyttet til vår ånd. Det kan lignede en Gudgitt dose med energi som vi må lære å forvalte. Denne forsterker ofte opplevelsene våre, både på godt og vondt.

Teologen Noah Webster ga i 1828 ut en ordbok hvor ordene ofte ble forklart ut fra Skriften. Slår vi opp ordet utdanning (education) ser vi at han forklarer det i stor grad ut fra malen som Paulus ga i sitt brev til Timoteus.²⁰

Webster skriver om utdanning: *«Oppdragelse, som av et barn, instruksjon; forming av manerer. Utdanning inneholder hele den rekke av instruksjon og disiplin som har til hensikt å opplyse forståelsen, korrigere*

²⁰ Se 2 Tim 3:16,17

temperamentet, og forme manerene og vanene til unge, og utruste dem til nytte på sitt fremtidige sted. Å gi barn en god utdanning i manerer, kunst og vitenskap er viktig; å gi dem en religiøs utdanning er uwurderlig; og et enormt ansvar hviler på foreldre og verger som neglisjerer slike plikter.»²¹

Dermed ser vi et bilde som ligner på det Gud hadde foran seg ved skapelsen. Alt virket uferdig og kanskje litt kaotisk før Ånden begynte sitt arbeid. Sann kan det kanskje også føles i et barns indre.

Fylt av lidenskap i vårt indre knyttes vi raskt til tilbedelsens realitet. Vi skal ikke bare lære å styre og forvalte våre vesen i et humanistisk eller materialistisk perspektiv. Nei, vi har fått liv for å rette vår oppmerksomhet mot livets kilde, i tilbedelse. Til dette bruker vi våre evner og kultiverer vaner. Kanskje ligger det ikke naturlig i starten, men vi fortsetter å vende oss til Gud, av og til også i omvendelse og gjennom nåde og tilgivelse. Beslutningen om å vende oss til Gud skjer i våre hjerter. Den vil forme våre tanker og hvordan vi lever. Når Gud er vårt fokus kan vi lese Skriften og lære. I tilbedelsens realitet blir vi formet lik det vi tilber. Dette ligger i menneskets natur. Vi tenker tanker i henhold til vår tilbedelse. Ånd, sjel og legeme formes av Gud. Kommer vi så nært at vi åpner opp for Guds Ånd kan vi ha ekte relasjon og kommunisere. Da kan Gud tale direkte ved Ånden, gjennom Skriften eller på andre måter. Tankene vi tenker vil naturligvis skape ordene vi taler. Tanker fører altså til ord, til gjerninger og atter andre tanker. Det blir dermed viktig å få styring på dette indre livet. Ordspråket bekrefter dette, som sier: «*Som en*

²¹ <http://webstersdictionary1828.com/Dictionary/education>

ødelagt by med nedrevet mur er en mann som ikke kan styre sitt sinn.»²² Tankene vi tenker, som fører til gjerninger, blir også til våre vaner. Slik ble vi skapt for å fungere. Gode vaner skulle vokse fram. Disse blir i konsekvens vår karakter, som om noe er gravert inn i våre liv. Våre styrker er karakter fordi vi eier dem. Svakheter er ikke karakter fordi det er områder hvor vi mangler styring over livet. I endelige konsekvens bestemmer vår karakter vår framtid og endemål, frukten av vår opprinnelige tilbedelse. Vi kan illustrere det på følgende måte:

Tilbedelse → Tanke → Ord → Gjerning → Vaner → Karakter → Framtid → Endemål

I tilbedelsen ligger det også en beslutning. Denne er naturligvis av essensiell verdi fordi den gir retning til alt. Vi har dermed kapasitet til selv å bestemme vårt endemål. I livssynet som formidles gjennom Skriften er endemålet også opprinnelsen. Der er altså en levende hensikt som gjennomsyrrer alt.

Dermed følger det at vi er skapt for å vokse og modnes i våre liv. Samtidig finner vi oss i en større sammenheng, det være seg ekteskap, familie, skole, lokal-samfunn, og så videre. Vi har alle ulike roller i samfunnet.

Ser vi på en primærrolle som det å være forelder, oppdager vi en ny dynamikk. Da skal vi representere livets opphav og kilde for en ny generasjon. Vi skal altså plante noe som vokser opp og bærer frukt. Liv skal strømme gjennom oss og til andre.

²² Ordsp 25:28

Guds godhet fører oss til omvendelse. Som det hevdes i *En som er god* er godhet noe som har sin opprinnelse i Guds vesen; summen av hans natur og karakter. Da Gud åpenbarte seg for Moses sa han: «*Herren, Herren er en barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rik på miskunn og sannhet.*»²³ Like før hadde Gud sagt: «*Jeg vil la all min godhet gå forbi ditt åsyn, ...*»²⁴

Det et barn ser, hører og rører – i ånd, sjel og legeme – vil være et vitne. Gjennom våre liv ønsker Gud å vitne for andre slik at frukten av vår tilbedelse blir et håp for dem. Håpet blir sjelens anker. Troen er vissheten om det vi håper og ut av troens vandring kommer kjærligheten, som igjen fører til innsikt, forstand og visdom med det resultat at det vi først så, blir vist fram i all sin herlighet. Guds karakter blir dermed uttrykt i våre liv. Vi kan si det slik:

Se/høre/røre → Håp → Tro → Kjærlighet → Visdom → Herlighet

Dermed står inkarnasjonen og vitnesbyrdet sentralt i Guds strategi, som også må være vår. Om vi ikke lever hele liv, fullstendig overgitt til Gud vil vitnesbyrdet være preget av dette. Samtidig vet vi at det også tar tid å gjenopprette når noe har blitt ødelagt og brutt ned i flere generasjoner. Jo, det er uten tvil forskjell på pastorsønnen i Norge som kommer inn i åttende generasjon med levende overgitte mennesker som nærmest dag og natt har bedt for og vitnet for sine etterkommere, og gutten som komme inn i åttende generasjon med heksedoktorer i Haiti. Samtidig er

²³ 2 Mos 34:6

²⁴ 2 Mos 33:19a

hensikten den samme: å komme inn i en levende relasjon med Skaperen. Hele vårt potensiale finner vi i ham og vår vandring kan forløse det.

Som tilbedere er vi også vitner. Dess helere liv vi lever, dess sterkere vitne bærer vi. Et barn som bare hører foreldrene si hva som er rett, men stadig erfarer at livene deres sier noe annet, vil ikke ha tillit til det som blir sagt. Hykleri er å bære falskt vitnesbyrd. Dette betyr ikke at vi må være perfekte, men at vi alltid søker å vandre rett. Bekjennelse, tilgivelse, forlikelse og gjenopprettelse bør være helt normale ingredienser i våre liv.

Dess helere vi blir som tilbedere, dess renere blir naturligvis vitnesbyrdet. Dette handler om vekst og modenhet. Når mann og kvinne gifter seg og stiger inn i ekteskapet, vil dynamikken som utspiller seg være avhengig av hvor modne de er. Det som uansett er viktig er først å være overgitt til Gud.

Når et umodent menneske tar sine første skritt i sannhet, vil det ofte være en kamp. Noe ønsker å ødelegge det nye ved å holde en fast i gamle synder. Når en så vender seg til Gud for styrke og fortsetter å vandre i sannhet, vil det ofte være forskjellige følelser, både til støtte og motstand. Følelsene våre er noe fantastisk som gjør oss til mennesker. Samtidig er det viktig at de får sin rette plass. De er gitt for å følge våre valg, tanker og gjerninger, ikke for å styre dem. Dermed kan vi ikke basere våre beslutninger på følelser, men vite at følelsene blir en bekreftelse på det vi har tenkt og gjort. Et helt menneske vil kjenne at følelsene og samvittigheten spiller på lag.

Her skal vi se noe av det vakre Gud la ned i oss. Når vi vokser i modenhet blir vi nemlig solide, vi har integritet og henger sammen. Dette skaper i effekt noe som er tillitsfullt. Når et barn kommer til verden blir det mottaker av all denne herligheten, overfloden som renner ut av foreldrenes liv. Et lite barn er mottagelig både i ånd, sjel og legeme, og formes i stor grad «baklengs» i forhold til måten en voksen og moden person fungerer på. De formes nemlig fra uforstand, med følelser og hele pakken. Når de føler og kjenner seg trygge, i en sammenheng med modne mennesker, vil de erfare dette og det legges ned i deres underbevissthet. Slik «programmeres» små barn før de har evne til fornuftig refleksjon. Deres verden og det grunnleggende livssynet blir dermed lagt ned før barnet kan tenke særlig uavhengig. Dermed kommer dette inn både ubevisst og underbevisst. Det blir et fundament for å fungere i livet som ligger foran.

Det en familie kan gi et barn av Gud og Guds rike mens det ennå er i sine første år er av uvurderlig betydning. Dermed kan vi også forstå hvor viktige våre sanser er i opplæring. Smak, syn, hørsel, lukt og berøring er kroppens måte å lære og relatere på. Vår sjel og ånd har også lignende evner.

Hensikt

Når de unge guttene i Israel ble gamle nok, gikk de alle inn i en periode hvor de skulle få Skriften på innsiden. Toraen skulle festes til minnet. På mange måter ble dette en tid hvor de fikk lære kartet og terrenget for livets vandring. De fikk altså veldig mye kunnskap i løpet av den tiden de lærte Skriften. Denne kunnskapen hadde sin sanne verdi i det levde livet. Nøkkelen ligger i å overgi seg, stige inn i noe og leve det ut.

LivsKART₁ har gitt en skisse av terrenget. Det du leser nå er videre veiledning til tilegnelse og vekst. Det hjelper lite å lese videre uten også å begynne å engasjere seg med innholdet på en aktiv måte.

Når du ser den visuelle illustrasjonen som kalles LivsKART, ser du en skisse av virkeligheten fra et gitt perspektiv. Det blir som å se på et kart over livet. Kanskje eier du noen kart selv. De gjør ikke noe med deg, men når du begynner å vandre etter dem får de sin sanne verdi. Dette er en god grunn til at all visdom må komme fra Gud, han som er visdommens kilde.

Et nedskrevet verk har styrker og svakheter. En styrke er at du har stor anledning til å granske det som skrives, for å finne ut om det er i henhold til Skriften. Du kan altså gå i ditt eget tempo. Det krever derimot at du selv har nok selv-lederskap og initiativ til å følge opp prosessen på egen hånd.

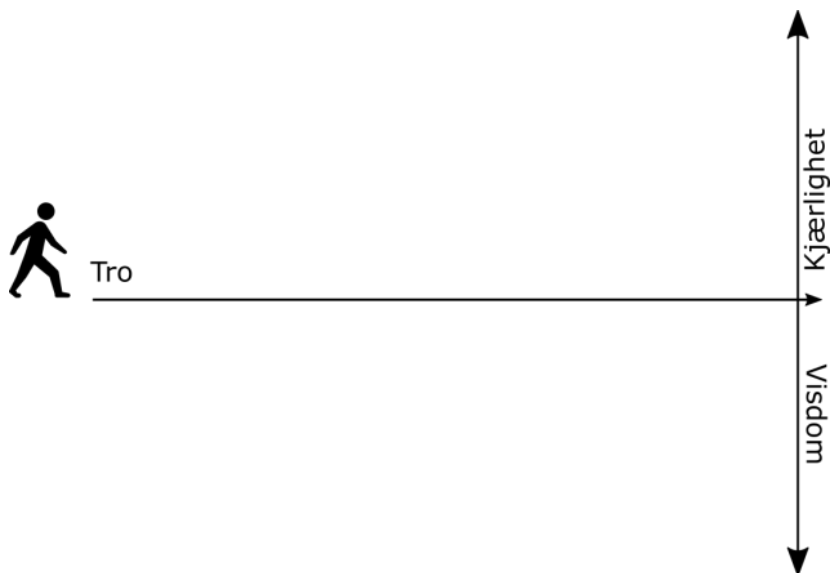
Svakheten er at prosessen blir veldig upersonlig fordi du ikke er i stand til å vandre i en relasjonell sammenheng. Dermed får en ikke lagt et fundament av respekt og tillit.

Som med toraen, når den ble levende i menneskenes liv, kan du også vandre i sannheten. Dette er den sanne troens vandring. Vi skal nå se på noen rammeverk du kan bruke til å vokse med hensikt. Det kan også brukes når du hjelper andre å vokse.

Det at vi forstår kjærlighetens og troens dynamikk er viktig. Gud er livskraften, men vi er skapt som individ med evne til å respondere. Som vi har sett tidligere er kjærlighetens natur slik at den er av egen vilje. Det å være en disippel handler om å være en etterfølger. Det greske ordet *mathetes* er oversatt *disippel* 268 ganger. Det har sin rot i ordet *manthano* som betyr å *lære* eller å *forstå*. Dermed er det å være en disippel noe aktivt som individet selv er overgitt til. Skriften sier at det er Guds godhet som leder mennesker til omvendelse. Dermed er denne åpenbaringen og erfaringen en nøkkel til å se nasjonene disippelgjort, altså bli Guds etterfølgere. Dette handler om å stige inn i den relasjonelle dynamikken, ikke å bli satt inn i en institusjon. Vi skal ikke bare kopiere sannhet over til neste generasjon eller våre naboer og bekjente. Her er det snakk om unik historie som skrives når individ og nasjoner vandrer med Gud. Dermed er den relasjonelle knytningen også så viktig. Da

kan vi lære Gud å kjenne og være hans folk her på jorden.

Dersom sann modenhet handler om å vokse i kjærlighet og visdom må det være en prosess for å komme dit. Jesus sa «*Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand.*»²⁵ Kjærligheten kommer først, men i den skal Guds visdom fylles opp og få uttrykk. Sammen blir de til modenhet. Kjærligheten må alltid gå foran, fordi den sikrer rett bruk av kunnskap, innsikt, forstand og visdom.

Vi vandrer i tro og vokser i kjærlighet og visdom.

Her må vi la Skriften gjenopprette en hensikt som for mange har forsvunnet. Det finnes ikke en todelt verden hvor Skriften legger premiss for det hellige, og en annen

²⁵ Mat 22:37

lære for det som skulle være igjen av «verdslig liv». Som Guds etterfølgere er det viktig at vi forstår hvem som er opphavet og har gitt hensikt til alt. Vår utdannings- og disippelgjøringsstrategi må være den samme og fullstendig nok til å omfavne hele livet. Utdanning er noe som ligger ved Guds hjerte. Slik jobber han fram mot sine hensikter. Paulus skriver at «*Hele Skriften er inspirert av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettleiding, til opptuktelse i rettferdighet, for at hvert menneske kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning.*»²⁶

Minner vi oss selv på det Jesus sa, at «*Guds rike er inne i dere*»²⁷, så ser vi igjen denne dynamikken hvor livet strømmer fra vårt indre til vårt ytre menneske. Det blir som en solid kjerne av Guds rike og et mykt, relasjonelt uttrykk som finner sted i unike sammenhenger. Guds rike er inne i oss!

Gjennom hele Skriften finner vi dette klare mandatet til å bygge, utdanne, formidle videre, innprente, lære, vise og gjøre disipler av andre.²⁸ Jesu ord til sine disipler var å døpe nasjonene i navnet til Faderen, Sønnen og Den hellige ånd. Ordet *døpe* kommer fra det greske verbet *baptizo*, sammen med substantivet *baptisma*. Ordene betyr å døpe, dyppe, dykke, nedsenke, vaske, toe og rense. Et beskrivende eksempel er at ordet også kan bety *dyppe i farge*, altså får det en betydning av å farge noe. Et lignende eksempel har vi når vi legger grønnsaker i lake og sylter dem. Dåpen det er snakk om handler altså om noe komplett gjennomsyret, preget og farget. Dåpen i

²⁶ 2 Tim 3:16,17

²⁷ Luk 17:21b

²⁸ 5 Mos 6:7, 5 Mos 6:20-25, 5 Mos 11:18-22, Ords 1:2; 2:1,2; 22:6, Mat 28:18-21

navnet til Faderen, Sønnen og Den hellige ånd skulle altså prege nasjonene til den grad at de var farget eller syltet i det.

Er vår utdanningsstrategi og filosofi i henhold til en slik tanke, eller lever vi i minst to verdener, hvor ting ikke henger sammen? Følger vi Skriften, står vi på solid grunn og kan bygge hele mennesker som er utrustet både for livet i verden og livet i evigheten. Det har altså relevans både her og nå og i framtiden.

Karakterstyrke blir det bærende for all innsikt, forstand, visdom og kunnskap vi tilegner oss. Dette er også i henhold til det Paulus skriver til efeserne; *«at deres kjærlighet må bli mer og mer rik på kunnskap og all innsikt.»*²⁹

Som Guds folk lever vi ikke et annet liv i tillegg til det Paulus beskriver. Det indre livet skal gjennomsyres av himmelen til den grad at enhver gjerning vi gjør i tro til Gud er fylt av kjærlighet og visdom, altså det gode. Tankebygninger som ikke stemmer med Guds tanke må rives ned.³⁰ Dermed er vår altomfattende strategi og filosofi bygget på Gud og det som er åpenbart i Skriften.

Guds rike er levende og organisk, men fordi Gud er den han er, vitner skaperverket om en som er fullstendig pålitelig. Dermed ser vi at vekst nødvendigvis må skje på alle områder. Karaktervekst er ofte vanskeligere å måle enn visdom uttrykt gjennom kunnskap og forstand. Menneskets verdi kommer fra den sanne Gud som selv er en person. Der er kjærlighet og karakter viktigst, men i

²⁹ Fil 1:9

³⁰ 2 Kor 10:5

dette skal vi også vokse i visdom, kunnskap, innsikt og forstand. Det henger sammen.

Med forståelsen at Gud er opprinnelsen til alt, kan vi dermed begynne å søke ham og Skriften for å forstå hele vår eksistens og dens hensikt.

Vi lever i en tid hvor samfunnet har høstet velsignelsene av vekkelse og reformasjon. Vår nasjon, som så mange andre, har i stor grad glemt og forkastet kilden til velsignelsene, og blitt svært så opptatt av seg selv og det materielle. Andre har valgt å søke de onde åndskreftene som gjør slaver av mennesker gjennom avgudstilbedelse.

Humanisme fjerner i beste fall Gud fra tronen, og i ytterste konsekvens benektes Guds eksistens. At noe er humant betyr at det er passende for mennesket, og Gud er menneskets opphav. Han skapte og ga livet mening. Ikke noen annen kilde enn Gud gir mennesket sin unike verdi.

Humanisme handler i hovedsak om å sette mennesket i sentrum og opphøye seg selv over alt annet. Den har fjernet seg stadig lengre fra både sitt moralske og filosofiske utgangspunkt. Sammen med gresk filosofi, som har forårsaket skillet mellom det åndelige (religion) og det materielle (verden), har dette gitt oss en situasjon hvor Gud har blitt gjort irrelevant, selv for Guds folk. Han har i praksis ikke noe å tilføre våre materialistiske, humanistiske og sekulariserte liv. Mesteparten av vårt tankegods kommer fra avguder og falske filosofier.

Her må det altså til en grundig omvendelse for i det hele tatt å ta tak i det som kan forløse Guds rike på jord. Uten forståelsen om at Gud er kilden til alt, vil vi fortsette å nære oss med tanker som ikke har sin opprinnelse i Gud

og Skriften. Dermed må vi gjenoppdage noe som for mange bare er en historisk realitet – nemlig det å resonnerer og tenke ut fra Skriften og finne dens konsekvens inn i alle livets områder. Som nevnt er Gud den største tenkeren. Vi er skapt i hans bilde. Når vi vandrer i relasjon med ham har vi tilgang til umålelig visdom og kraft. Han er den som gir «*visdoms og åpenbarings Ånd til kunnskap om seg ...*»³¹

Israel er prototypen på en nasjon. Gjennom Skriften kan vi lære mye om deres tilbedelse og følgene i samfunnet. Gud lærte dem hvordan de skulle leve, både med ham og med hverandre. Da Nehemja ledet arbeidet med å gjenoppbygge Jerusalems murer, kalles det Israels folk som flyttet tilbake til sitt arveland for *menigheten*.³² Det var altså disse som skulle leve sine liv foran Gud med alt de var og hadde.

I starten av Jesajas profeti sier Gud til sitt folk: «*Å, at den er blitt en horkvinne, den trofaste byen! Den som var full av rett, der rettferd hadde hjemme, og nå – mordere! Ditt sølv er blitt til slagger. Din vin er oppblandet med vann. Dine førere er opprørere. De holder lag med tyver. Alle sammen elsker de bestikkelse og jager etter gaver. Den farløse hjelper de ikke til hans rett, og enkens sak tar de seg ikke av.*»³³ Profeten Hosea skriver: «*Mitt folk går til grunne fordi det ikke har kunnskap.*»³⁴

Det indre livet har dermed som hensikt å bli opplært, utdannet og disippelgjort slik at noe bygges, både i det indre og det ytre. Troen har gjerninger, en praksis som

³¹ Ef 1:17

³² Neh 7:66

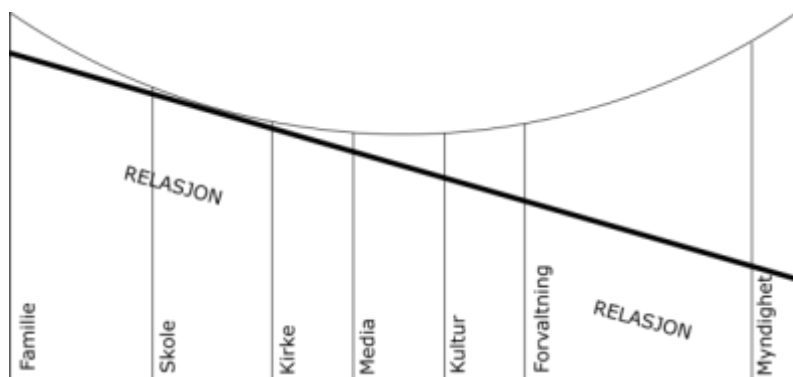
³³ Jes 1:21-23

³⁴ Hos 4:6a

vitner om det en tror. Den skal virkes ut på alle livets områder.

Dermed må vi altså ha et rammeverk hvor denne overføringen kan skje. Strategien, eller måten vi bygger og seirer på, må ha modenhet i både kjærlighet og visdom. «Sannheten tro i kjærlighet, skal vi i alle måter vokse opp til ham som er hodet, Kristus.»³⁵ Vekst, utvikling og modning er naturlige prosesser i Guds rike.

Relasjoner er en primærfaktor i overføringen. Dette er fordi mennesket er den eneste skapningen som er i stand til å bære innholdet som skal videreføres. Ser vi på de ulike samfunnsområdene finner vi at de har ulik grad av relasjonell knytning.

Den relasjonelle nærheten er ulik i de forskjellige samfunnssfærene.

Familien er den primære sfæren for disippelgjøring. Relasjonene i en familie er de næreste og mest gjennomsluktige. Det er også her en har mest eierskap i

³⁵ Ef 4:15

prosessen. I familien er det foreldrene som har ansvaret for å lære barna og lede dem inn i relasjonen med Gud.³⁶ Ut fra dette ansvaret forstår vi også at skolesfæren ligger under familiens mandat. Selv om andre driver skoler og det er samarbeid blant familier og lokalsamfunn, ligger ansvaret på foreldrene. Skole og barns utdanning blir en naturlig konsekvens av foreldrenes ansvar. Som vi også vet historisk, er alt dette i hjertet til Guds store hensikt. Familier ble til folk, stammer og nasjoner. Historisk har skolen også vært et samarbeid i lokalsamfunnet mellom familier og lokale forsamlinger. Dette fordrer at en har en solid forståelse av menighetens rolle i samfunnet. Når vi ser at Israel blir omtalt som menighet, så kan vi forstå at menigheten i dag også er kalt til å være Guds redskap for å disippelgjøre og bygge nasjoner. Denne arven skal bæres foran Guds trone!

Dersom familien ikke tar sitt ansvar, vil andre sfærer påvirke barna og forme dem, enten bevisst eller ubevisst. I dag er mange nasjoner i den situasjonen at folket har valgt å opprette en stat som enten tar eller blir gitt mye av det ansvaret som ligger i andre sfærer. Guds mandat til myndigheten er å beskytte de rettferdige og straffe de urettferdige.³⁷ Den er en Guds tjener, men skal ikke på noe område erstatte Gud som kilde. Dette blir avgudstilbedelse. Institusjoner og strukturer som ikke har tilstrekkelig indre styrke, relasjoner og tilregnelighet kommer altfor ofte under påvirkningen av himmelrommets åndehær. Dermed ender de opp med å ta mennesker til fange, heller enn å tjene dem. Slike strukturer må dermed settes opp med stor visdom slik at

³⁶ 5 Mos 4, 5 Mos 6:6-12

³⁷ 1 Pet 2:13,14

de har nødvendige mekanismer for å hindre misbruk av makt.

Gud advarte Israel mot å ta seg en konge,³⁸ som i effekt er det samme som å etablere en stat. Han visste at de ville ende opp som slaver og tjenere av det store systemet. Nettopp slik har det gått med mange av verdens nasjoner. Myndighet delegert til menneskene er noe Gud innsatte som en ordening i respons til synden i verden. I Guds evige rike har en ikke dette behovet, men i dagens situasjon, hvor synd er en realitet, har vi også behov for å straffe synd og beskytte rettferdige mennesker.

Myndigheten skal dermed også beskytte familiens gudgitte ansvar for å gjøre disipler av sine egne barn. Det som så alt for lett skjer er at makt gjør mennesker korruperte. Igjen går dette rett til hjerte og karakter. Guds rike er et rike som bygges fra innsiden og utover, fordi det har et sannferdig menneskesyn. Alle andre livssyn har behov for ekstern kontroll for å oppnå sine mål.

Hvordan er vårt menneskesyn? Hvordan ønsker vi at samfunnet skal fungere? Hva er Guds syn?

Siden vi er skapt i Guds bilde forstår vi at det er kjærligheten som er det høyeste budet. Vi skal elske

³⁸ 1 Sam 8

hverandre. Ordspråket sier også «*Som en ødelagt by med nedrevet mur er en mann som ikke kan styre sitt sinn.*»³⁹

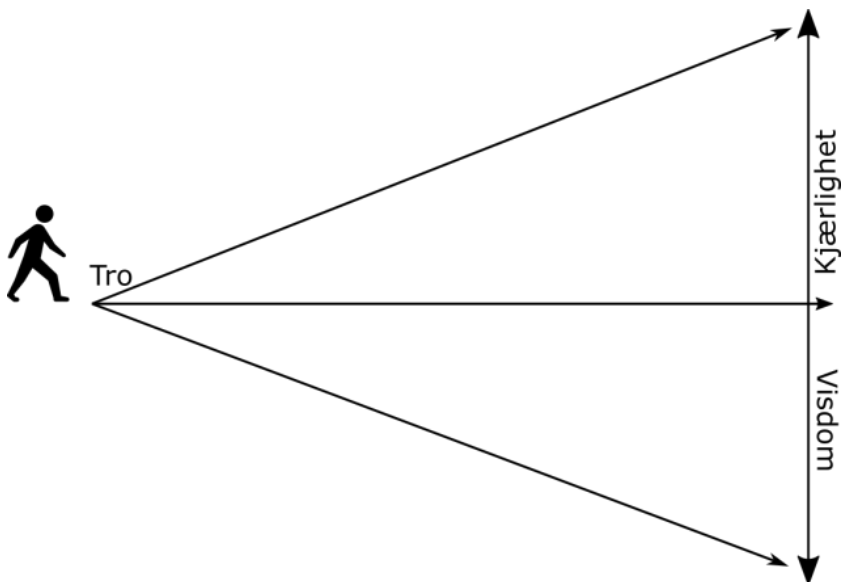
Veien inn i vår arv går dermed gjennom et pensum som er gitt av Gud. Det hjelper lite med kunnskap dersom vår karakter ikke er utviklet. Her kan en ikke skille mellom noe privat og offentlig. Vårt indre forblir det samme. Skal vi vandre i Guds hensikt, må vi gå gjennom de prøvelsene og vekstmulighetene som vil forme oss og gjøre oss klare til det han har kalt oss til. Det finnes ikke en annen hensikt enn Guds vilje. Hans planer må dermed også inkludere et fruktbart liv med samfunns-engasjement og samfunnsbidrag.

Det vi ser er at når et individ istandsettes med kjærlighet og visdom, så er det fullt i stand til å bygge samfunn. Gud er relasjonell og har som hensikt at våre samfunn skal være bygget på ham. Han er også den som legger sitt kall ned i hvert menneske, og plasserer oss dermed hvor han ønsker det.

For å nå dette målet om å se Guds rike fungere, må vi altså forstå hva vi sikter på. Skriften har allerede gitt oss mye visdom. Paulus skrev til menigheten i Rom: «*Og skikk dere ikke lik denne verden, men bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som Han har behag i, det fullkomne.*»⁴⁰ Skriften gir oss malen og Den hellige ånd vil hjelpe oss å sette det i sammenheng. Dette er en spennende relasjonell vandring som har det største potensiale!

³⁹ Ordsp 25:28

⁴⁰ Rom 12:2

Vi må vite hvor vi sikter for å sette oss riktige mål. Dette fordrer at troen har et faktisk innhold. Gud ønsker vekst i både kjærlighet og visdom.

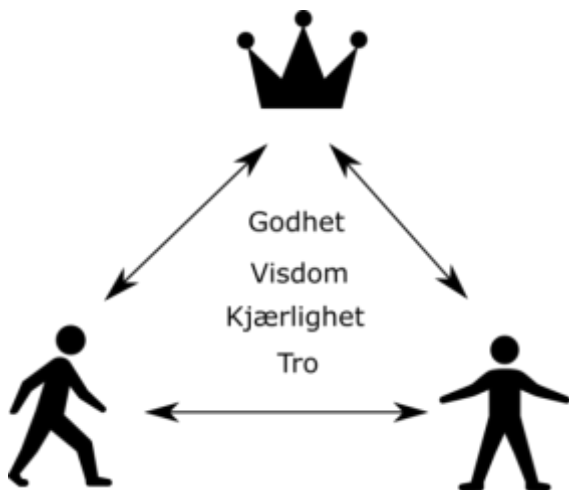
Disippelgjøring handler om å leve livet. Gjennom dette skal vi bygge våre egne liv og samtidig overføre noe til andre. Selve kjernen ligger i det Jesus sa: «*Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og første bud. Men et annet er like stort: Du skal elske din neste som deg selv.*»⁴¹ Dermed snakker vi om noe som er autentisk og iboende, altså en realitet. Det må være ekte vare, for det kunstige eller påtatte vil ikke bære livet videre. Når vi nå skal se mer på det som gir vekst og modenhet, er det viktig hele tiden å forsøke å forstå helhet, hjerte og ånd i det som blir formidlet.

⁴¹ Mat 22:37

Inn i fylde

La oss prøve å knytte sammen noen av livets dynamikker i et bilde som beskriver noe av helheten i disippelgjøring. Vi kan ikke lage systemer av alle livets realiteter, så du vil både kunne forklare dette på andre måter, og legge til eller trekke fra. Målet er å gi et rammeverk som kan tilegnes og brukes.

Mellom mennesker og generasjoner bygges det relasjonelle knytninger. Guds hensikt var at kjærlighet og visdom, altså godhet skulle fylle disse.

For at dette skal skje må det indre mennesket vokse. La oss igjen minnes ordene Paulus brukte: «*Må Han selv, fredens Gud, hellige dere helt igjennom, og må deres ånd, sjel og legeme bevares fullkomne, ulastelige ved vår Herre Jesus Kristi komme!*»⁴²

Som Jesus kom for å forklare og åpenbare Faderen, er hans etterfølgere nå verdens lys, satt til den samme gjerning. Dermed følger det at vi må gjøres hele i ånd, sjel og legeme, slik at dette hellige tempelet⁴³ kan romme Guds nærvær.

Guds godhet leder oss til omvendelse. I omvendelsen har vi altså denne milepælen som knytter oss til Gud. Vi blir frelst ved tro, og i frelsen blir vi til en ny skapning med vår sanne identitet, gitt av Gud. Denne overgivelsen er nøkkelen til vårt potensiale, som også er Guds hensikt.⁴⁴ Her blir vi et Guds barn, en Jesu venn og etterfølger, altså en disippel.

Om vi skal sette ord på noen av de fasene vi går gjennom i vår vekst, også kalt lærefaser, kan det se slik ut:

Lærefasene

⁴² 1 Tess 5:23

⁴³ 1 Kor 6:19

⁴⁴ Ref Sal 139, Jer 29:11

Dette er helt naturlige prosesser vi går gjennom, helt fra barnsben av. Som relasjonelle vesen er vi skapt for å lære. Vi er nysgjerrige av natur. Dette er uttrykk for vår iboende skaperevne og hører til kjærlighetens uttrykk. Det er nysgjerrigheten som utvider et lite barns verden. Dette er det indre livet som søker å vokse opp og strekke seg ut etter sitt Gudgitte potensiale.

Vi ser disse fasene når Eva ble utsatt for fristelsen i Edens hage. Hun trodde løgnen (overgivelse), så (utforske) og innså (oppdage) at treet kunne gi forstand. Så tok hun (tilegnet) og åt og steg dermed inn i negativt potensiale (ta ansvar).

Da Nehemja så at Jerusalems murer var nedbrutt, har vi den samme prosessen. De ulike fasene vil naturligvis ha ulik vekt avhengig av situasjon. Matteus skriver at Jesus så folket da han dro rundt, og fikk inderlig *medynk* med dem. Tilegnelsen og ansvaret ser vi når han sier: «*Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst.*»⁴⁵

I tillegg til disse lærefasene har vi også relasjonelle faser. Disse kan beskrives med følgende prosess:

Respekt Tillit Sårbarhet Forpliktelse Tjeneste
—————→

Relasjonsbygging

⁴⁵ Mat 9:37,38

I dette ligger behovet for å være istandsatt med et livssyn som definerer virkeligheten slik den er, etter sin hensikt. Dersom vi ikke forstår å fungere i en verden etter sin hensikt, vil vi operere etter feil verdisystem og sunne relasjoner er ikke mulig. Å respektere et annet menneske betyr å forstå og opprettholde dets verdi, grenser, verdighet og funksjon. Det betyr at vi ikke på noe område trækker over eller omdefinerer det andre mennesket. Vi overgir oss ikke til andre uten at vi har bygget et solid relasjonelt fundament. Utfordringen kommer i et samfunn med mange brutte mennesker som trekkes mot dårlige relasjoner fordi de har smerte i sitt indre. I konsekvens får vi ødelagte samfunn og nasjoner. Evangelisten Henry Drummond sa: «Respekten for en annen er den første gjenopprettelsen av selvrespekten et menneske har mistet; vårt ideale av hvem han er blir for ham håpet og malen for hva han kan bli.»⁴⁶ Det starter altså med oss selv, at vi tar ansvar for vårt eget liv. Jesus viste oss den ufortjente Guds kjærlighet, mens vi ennå var syndere. Slik åpenbares Guds godhet også i dag, gjennom våre liv.

Når vi har tatt til tro forteller Peter oss hvordan vi vokser i kjærlighet.

Tro → dyd → skjønnshet → avhold → tålmodighet → gudsfrykt → broderkjærlighet → kjærlighet til alle⁴⁷

Tro fører altså til at vårt indre liv styrkes. Uten tro kan vi ikke være til glede for Gud.⁴⁸ Dermed er det viktig at vi

⁴⁶ Fra «*The Greatest Thing in the World*», Henry Drummond.

⁴⁷ 2 Pet 1:5-7

⁴⁸ Heb 11:6

overgir våre liv til Gud, slik at han får virke alle omstendigheter og prøvelser til det beste.⁴⁹

I en relasjonell læresituasjon må vi bygge relasjon for å få mest ut av lærefasene. Uten gode relasjoner vil ikke læringen bli fullstendig. En kan overføre mye kunnskap og informasjon, men det blir ikke nødvendigvis særlig kvalitet på den indre forvandlingen og veksten. En forutsetning for god læring, er dermed at relasjonen får et godt grunnlag. Når vi kjenner noen, kan vi ha tillit til dem, og videre overgi oss i kjærlighet og tjeneste.

Denne relasjonelle knytningen er vesentlig. Mange har i dag en mengde svært overfladiske relasjoner hvor overgivelsen er minimal. Dermed blir selve læringen også redusert fordi den ikke får virke i dypet av vårt vesen. Mennesket er skapt for å bevege seg i menneskelig tempo på alle livets områder. Når vi går saktere eller raskere ser vi at det påvirker oss.

Typisk for mange i dag er at vi utsettes for en umenneskelig mengde informasjon. Dermed blir vi ute av stand til både å prosessere og ta gode valg. For mange er det faktisk nødvendig å bryte med noen av elementene som skaper et høyt stressnivå. Det er ikke uten grunn at Skriften oppmuntrer oss til å gå til et stille sted⁵⁰ for å koble med Gud. Salmene begynner også med løftet som er gitt til dem som grunner og mediterer på Herrens lov.⁵¹ Dermed ser vi at i tillegg til den relasjonelle knytningen må vi også selv være relasjonelt tilstede. Mister vi styringen på eget liv er det en solid jobb å få skuta på rett kjøel igjen.

⁴⁹ Rom 8:28

⁵⁰ Mat 6:6

⁵¹ Sal 1:2

Som nevnt i *LivsKART*₁ har individet områder i livet som må fylles med mening. Det handler om **trygghet, identitet, tilhørighet, hensikt** og **kompetanse**.⁵² Den som kan fylle disse med mening får typisk en sterk påvirkning på individet. For et barn er det foreldrene som primært skal definere disse grunnleggende områdene i livet. Relasjonen til foreldrene er også ment å være den nærmeste og mest intime. Dermed legger den grunnlaget for overføringen. Vi søker svar på disse spørsmålene:

- Hvem kan jeg stole på? (Trygghet)
- Hvem er jeg? (Identitet)
- Hvem vil ha meg? (Tilhørighet)
- Hvorfor lever jeg? (Hensikt)
- Hva er jeg flink til? (Kompetanse)

Som formidlere av svarene til disse spørsmålene, må vi også være klar over at de har åndelige, sjelelige og legemlige uttrykk. Når det er helhet i innholdet bygger vi styrke. Ser vi på Israelsfolkets vandring, finner vi ut at de jobbet med disse spørsmålene hele tiden.

En av Guds funksjoner er som lærer. Han er visdommens kilde, og sier at når vi søker ham, så vil han gi oss åpenbaring og lære oss sine veier. Gjennom hele Skriften er disippelgjøring et tema. I den jødiske kulturen var rabbi sentral. En av Guds evige tanker har nok vært det vakre samspillet mellom lærer og disippel og det nye som skapes gjennom overføringen.

I Jesu ord til sine disipler avslutter han med å si: «*Gå derfor ut og [mens dere går] gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den*

⁵² 8 Great Smarts, Kathy Koch, PhD, Moody Publishers

*Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere.»*⁵³ Undervisning er en hjertesak i Guds rike. Dette handler om så mye mer enn å overføre informasjon og kunnskap. Vi finner oss alle i en rolle både som lærer og som disippel. Det medfører at vi alle gjør vel i å forstå noe av mangfoldet med mennesket, slik at vi i det minste er åpne for at det finnes en fantastisk mengde måter å gjøre ting på. La oss se på noen av disse.

Paulus skriver om mennesket: «*Må han selv, fredens Gud, hellige dere helt igjennom, og må deres **ånd, sjel** og **legeme** bevares fullkomne...*»⁵⁴

- Ånd
- Sjel
- Legeme

Videre kan vi oppdage noe annet i det Johannes skriver i sitt første brev. «*Det som var fra begynnelsen, det som vi har **hørt**, det som vi har **sett** med våre øyne, det som vi **betraktet** og våre hender **rørte** ved, om livets Ord.*»⁵⁵

- Hørsel
- Syn (betraktet)
- Berøring

Ved å observere mennesket har vi også lært at vi typisk har fem sanser:

- Hørsel
- Syn
- Berøring

⁵³ Mat 28:19,20

⁵⁴ 1 Tess 5:23

⁵⁵ 1 Joh 1:1

- Smak
- Lukt

Mennesker som har forsket og jobbet med spesialisert kommunikasjon, relasjoner og utdanning foreslår også at der finnes en rekke kategorier med uttrykk som kan være unike *grensesnitt* for å overføre noe til andre.

Vi har noe som kalles intelligenser og som legger vekt på å forstå det unike ved individets læringskapasiteter. Dette er et spektrum hvor ulike mennesker ofte viser ulik styrke innenfor de ulike kapasitetene.⁵⁶ Ved å være åpen for Guds ledelse kan en lære å forstå mennesker, kanskje også med andre styrker enn disse:

- Visuelt/Romforståelse
- Kroppslig/Kinestetisk
- Musikalsk
- Mellommenneskelig
- Innadvendt
- Språklig
- Logisk/matematisk

En annen viktig komponent i våre relasjoner og kommunikasjon er noe som kalles kjærlighetens språk. I en kommunikasjonsmodell har en både sender, budskap og mottaker. Dersom vi ønsker å vise kjærlighet er det viktig at budskapet når helt frem. Dermed er det viktig å forstå hvordan et annet menneske best forstår kjærlighet. Disse kan også være av ulik styrke hos forskjellige mennesker. De kan være ulike i forhold til en persons styrker på å være sender og mottaker.

⁵⁶ Howard Gardner ved Harvard identifiserte disse måtene å forholde seg, lære, og forstå på.

Kjærlighetens fem språk⁵⁷ er et godt utprøvd konsept som har solid utgangspunkt i Skriften.

- Anerkjennende ord
- Kvalitetstid
- Tjenester
- Gaver
- Fysisk nærhet

Videre i vår læring, er det nyttig å ha en forståelse av våre ulike tjenestegaver. Paulus skriver om de vi nok kjenner best til. «*Han er den som gav noen til **apostler**, noen til **profeter**, noen til **evangelister**, noen til **hyrder** og **lærere**, for at de hellige kunne bli gjort i stand til tjenestegjering, til oppbyggelse av Kristi legeme.*»⁵⁸

- Apostler
- Profeter
- Evangelister
- Hyrder
- Lærere

La oss også nevne noen av de tjenestegavene som Den hellige ånd gir, slik at vi forstår litt av fylden når vi snakker mer om utdanning.

- Hjelp
- Lederskap
- Gjestfrihet
- Tjenester
- Administrasjon
- Dømmekraft

⁵⁷ «The 5 Love Languages», Dr. Gary Chapman

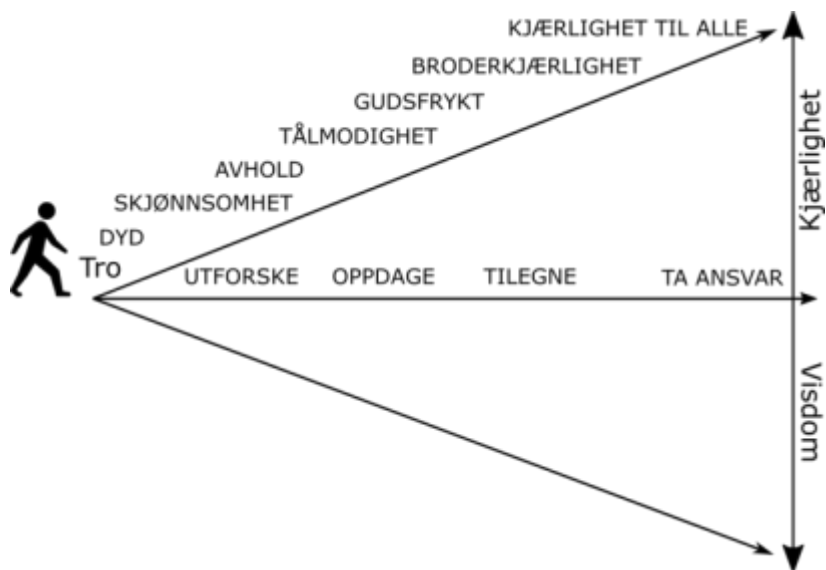
⁵⁸ Ef 4:11,12

- Tro
- Tunger
- Tolkning
- Mirakler
- Helbredelse
- Gaver
- Barmhjertighet
- Visdom
- Kunnskap
- Formaning
- Undervisning
- Misjonær
- Forbønn
- Fattigdom
- Utdrivelse

Det finnes også mye mer å lære om hvordan en kan gjøre denne overføringen, som undervisning og utdanning er. Noe av det viktigste blir faktisk det vi selv bærer.

- Hva er vi i stand til å formidle videre?
- Hva har vi autoritet til å gi videre?
- Hvor har vi selv vandret?
- Hva kaller Gud meg til å gjøre?

Så må vi også lære å søke Guds potensiale forløst i mennesker. Det handler ikke bare om å forme andre, men også å forløse. Noe må istandsettes for å nå dette Gudgitte potensialet. Vi har tidligere vist at dette ligger i å vokse i tro, kjærlighet og visdom.

I figuren over mangler vi ennå litt forståelse rundt hvordan vi kan vokse i visdom. Nå skal det også presiseres at vi ofte forvirrer kunnskap og informasjon med visdom. Sann visdom er noe som istandsetter oss til å sitte ved Guds side og dømme nasjoner.⁵⁹ Dette er langt fra dagens informasjons-samfunn. Å ha visdom innebærer å kunne evaluere og bedømme slik Gud selv gjorde det da han skapte og så (bedømte) at det var godt. Kong Salomo ble ikke kjent for sin kunnskap, men for sin visdom. Visdom er noe veldig attraktivt.

I boken *En som er god* argumenteres det for at Gud er visdommens kilde. Vi forstår også at det var en spesiell gave kong Salomo fikk. Guds Ånd hvilte over han. Visdom kan dermed bli gitt som åpenbaring.

I Salomos ordspråk leser vi om en annen vei: «... *Dersom du tar imot mine ord og gjemmer mine bud hos deg, så du*

⁵⁹ Ref Luk 22:29,30

vender ditt øre til visdommen og bøyer ditt hjerte til klokskapen, ja, dersom du roper etter innsikt og løfter din røst for å kalle på forstanden, dersom du leter etter den som etter sølv og graver etter den som skjulte skatter, da skal du forstå Herrens frykt og finne kunnskap om Gud. For Herren er den som gir visdom og fra hans munn kommer kunnskap og forstand.»⁶⁰

Visdommen kommer også gjennom erfaring, et levd liv. Når vi søker, leter og graver handler det om en pågående prosess i livets realiteter. Denne prosessen er også en refleksjon av karakter og utholdenhet.

Et eksempel på åpenbaring har vi da Jesus spurte disiplene hvem han var: *«Da svarte Simon Peter og sa: Du er Messias, den levende Guds Sønn. Jesus svarte ham og sa: Salig er du, Simon, Jonas' sønn! For det er ikke kjøtt og blod som har åpenbart dette for deg, men min Far i himmelen.»*⁶¹

Vi ser i dialogen like etter, at Peter ikke viste modenhet i sin forståelse da han motsa Jesus. *«Da tok Peter ham til side og gav seg til å irettesette ham og sa: Gud fri deg, Herre! Dette må aldri skje deg!»*⁶²

Sann visdom bæres altså med kjærlighet. Visdommen former vår tanke og vår handling. Dermed er visdommen vesentlig når det gjelder å elske Gud av hele vår forstand (forståelse). I kjærligheten skal vi vokse i innsikt og forstand.⁶³ Ved visdommen kan vi bedømme og evaluere, vi kan ta modne standpunkt og vise veg. Visdommen

⁶⁰ Ordsp 2:1-6

⁶¹ Mat 16:16,17

⁶² Mat 16:22

⁶³ Fil 1:9

setter kunnskap, innsikt og forstand inn i en sammenheng hvor de fungerer i en helhet.

Når Ordspråkene snakker om å lete og grave kan vi beskrive det med følgende prosess:⁶⁴

- Kunnskap
- Forståelse
- Bruk
- Analyse
- Syntese
- Evaluering

Denne prosessen beskriver et engasjement hvor en går inn i det en lærer og virkelig lar det bli del av ens liv, ikke bare lagrer informasjon. La oss se litt nærmere på hvert element i prosessen.

KUNNSKAP

Dette handler om å få ren kunnskap og informasjon. I seg selv har ikke dette noen forvandlende effekt. Det kan lagres i minnet og gjenkalles fra minnet når det trengs. Fakta, datoer, navn, osv. som enkelt kan huskes eller lagres faller i denne kategorien. Kunnskap er det laveste nivået i kognitiv utvikling. Det kan også kalles barnestadiet. Kommer man seg ikke videre herfra blir livet vanskelig. «*Kunnskapen oppblåser, men kjærligheten oppbygger*»⁶⁵ sa Paulus. Fariseerne beveget seg nok også mye på kunnskapsnivået. Jesus sa de var blinde, selv om de kunne hele loven. Satt i perspektiv er kunnskap likevel essensiell i læring.

⁶⁴ Benjamin S. Bloom

⁶⁵ 1 Kor 8:1b

Eksempel: Læreren sier: «*Dette er en tusj du kan tegne med.*»

FORSTÅELSE

Her begynner en å forstå meningen til innholdet eller materialet. En er i stand til å oversette det som er lært til en ny sammenheng, kanskje også forklare det med egne ord eller oppsummere noe som er sagt. Dette nivået går dermed et steg videre fra bare å huske gitt informasjon. Har du lært å bruke kart og kompass et sted, kan forståelse vises ved at du bruker det et annet sted. Nysgjerrige mennesker som ofte prøver seg fram får raskt erfaring og ny forståelse. Spørsmål er alltid gode i en slik prosess.

Eksempel: Elev: «*Dette er en tusj som jeg kan bruke til å tegne på papir med.*»

BRUK

Dette nivået beskrives av at en er i stand til å ta i bruk den forståelsen en har. Det handler altså om en faktisk tilegnet forståelse som kan oversettes til handling, også i nye situasjoner. Kanskje tar en det som ble lært i et klasserom og bruker det i en faktisk arbeidssituasjon, e.l.

Eksempel: Eleven tegner med tusjen på papir, et trestykke og et tøyestykke.

ANALYSE

Her handler det om å ta fatt i et materiale og bryte det ned i det en kan kalle organisatorisk struktur, altså å forstå bestanddelene i informasjon eller materialet. En kan identifisere delene og analysere forholdet mellom dem. Mer en bare å forstå innholdet begynner en altså

her å forstå interne relasjoner i materialet, f.eks. kunst, musikk eller poesi. Ordspråkene 2:1-11 viser oss verdien av å søke dypere. Berøerne fikk et godt rykte fordi de ønsket å dømme rett. De gransket hver dag i Skriftene om det forholdt seg slik det ble sagt.⁶⁶ De blir også æret som mer edle enn andre fordi de søkte å ta ansvar. Skriften bekrefter dermed at denne prosessen mot større modenhet er god.

Eksempel: Eleven oppdager andre tusjer i klasserommet og innser at disse også kan brukes til å tegne med. De har ulike farger og ulike former.

SYNTESE

Fra den foregående nysgjerrigheten som analysen beskriver, handler dette nivået om å ta de analyserte delene og sette dem sammen til noe helt nytt. Dette handler altså om å skape. Kreativitet får skinne her når nye strukturer eller former blir formet. Dette handler om en dypere forståelse av noe. Jesus sa i lignelsen om såmannen: «*Men den som ble sådd i den gode jord, det er den som hører ordet og forstår det. Han bærer frukt ...*»⁶⁷ Det greske ordet *syniēmi* oversettes *forstår*. Direkte oversatt betyr det 'å sette sammen i tankene'. En god syntese er dermed frukten av grunnlaget den står på. Når vi er godt investert i noe gjennom vedvarende erfaring gir det også nye muligheter.

Eksempel: Eleven blander farger og skaper nye farger.

⁶⁶ Apg 17:11

⁶⁷ Mat 13.23a

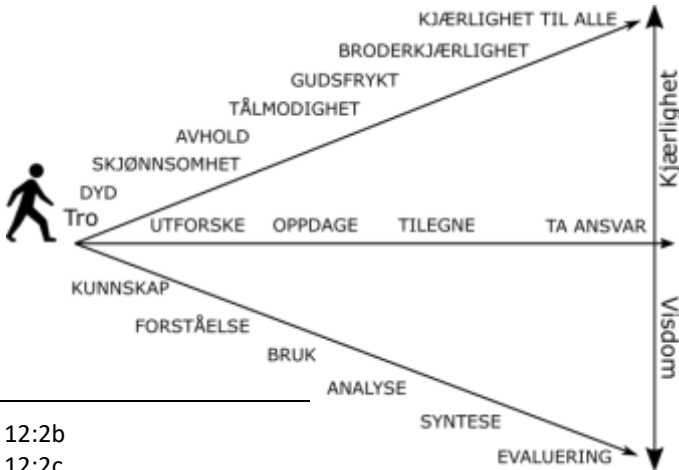
EVALUERING

Her er en i stand til å bedømme verdien til noe i henhold til en gitt hensikt. Det kan være riktigheten av et utsagn, en verdi eller annet materiale. Verdibedømmelse handler altså om å kunne skille godt fra ondt, rett fra galt og sant fra usant. Dette er det høyeste kognitive nivået og hvor en ser uttrykk for modenhet og visdom. Paulus skriver: «...bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømme...»⁶⁸ Det var hit Berøerne søkte også. For hva er det vi trakter etter? Jo, vi søker «...hva som er Guds vilje: det gode, det som han har behag i, det fullkomne.»⁶⁹

Eksempel: Eleven skaper visuelle uttrykk med tusjene og er i stand til å bedømme hvorvidt uttrykket er korrekt i henhold til en gitt oppgave eller instruks.

(Om du er interessert i mer om dette kan du se tillegget bak i boka.⁷⁰)

Skal vi illustrere dette på vårt vekstdiagram kan det se slik ut:

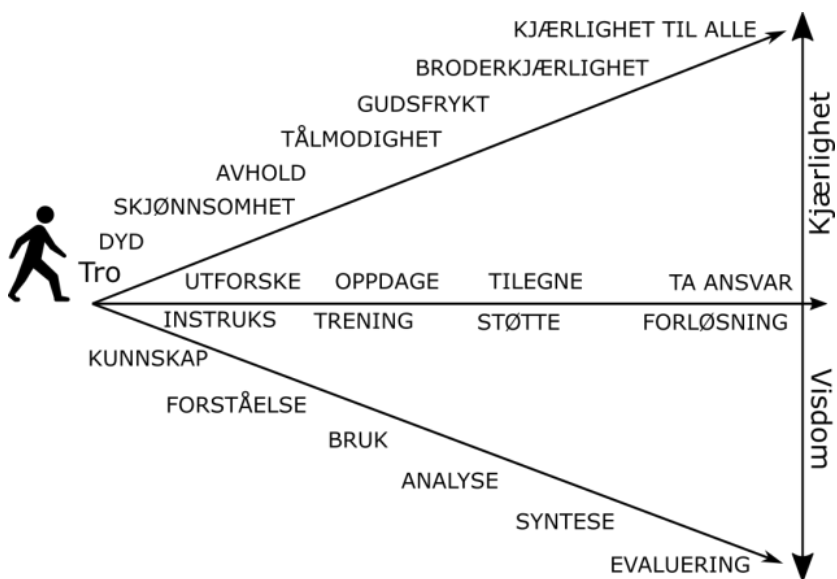

⁶⁸ Rom 12:2b

⁶⁹ Rom 12:2c

⁷⁰ Tillegg: Tenkenivå

I en situasjon hvor en har et lærer-disippel forhold, kan det også være nyttig å legge til de ulike rollene en lærer har i veksten til modenhet. Dette er egentlig uansett situasjon. En vil typisk starte med modellering, instruksjon og direktiver. Senere, når disippelen vokser er målet hele tiden både å istandsette og forløse. Dermed går en lærer fra å være instruktør til å være en trener som heier fram sin disippel. Når veksten fortsetter, går trenerrollen over i en støtte-spillerrolle og til sist settes disippelen fri (myndiggjøring), for å stå på egne ben og ta ansvar for alt som er lært. Legger vi det til i vår visuelle illustrasjon ser det slik ut:

Forut for denne forløsningen av Gudgitt potensiale, ligger altså den relasjonelle knytningen. Uten denne mister en kontinuitet, og smerte kan bringe skade og stjele potensialet. Dette er verdens historie. Gud ønsker å helbrede og har sendt sin Sønn som Frelser. Jesus er vårt håp om forløsning. Vitnesbyrd om det ufattelige som Gud gjør når han gjenoppretter ødelagte liv gir grunn til håp. Han er mer enn i stand til å helbrede både våre liv, generasjonene og nasjonene.

Som vi har sett tidligere er det Guds godhet som leder oss til omvendelse. Godhet er summen av Guds natur og karakter, eller visdom og kjærlighet. Når vi vokser i disse vil Guds herlighet åpenbares, og godhet vil igjen dra mennesker til ham. Som Jesus var verdens lys, har han nå sagt at vi er det.⁷¹

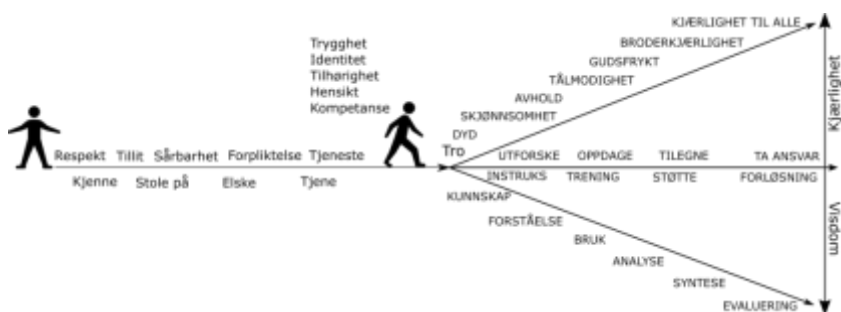

Relasjonen er det viktigste elementet i over-føringen. Den blir broen som bygges mellom mennesker.

Når vi minner oss selv på at Gud er Skaperen og opphavet til hele vår eksistens, skjønner vi at rekkevidden av hans godhet er endeløs. Derfor reiste han opp et folk og en nasjon for å befeste rekkevidden. Israel er for oss alle et håp om full forløsning. Gjennom dette

⁷¹ Mat 5:14

folket kan vi også lære mange av de veiene Gud har gitt oss å vandre på. Jesus kom for å gjøre en vei tilbake til Guds hensikt. Nå har vi fått Ånden som pant og kan erfare Guds rike som er rettferdighet, fred og glede i Den hellige ånd.⁷² I åpenbaringen som Johannes fikk, skriver han: «*Folkeslagene skal vandre i stadens lys, og kongene på jorden bærer sin herlighet inn i den. Dens porter skal aldri stenges om dagen, for natt skal ikke være der. De skal bære folkeslagenes herlighet og ære inn i den.*»⁷³ Dette er snakk om en fylde, som da Moses fikk åpenbaringen av Guds herlighet. Det blir på et vis summen av nasjonenes potensiale i Gud.

Paulus forklarte kolosserne at håpet om herlighet er Kristus i oss.⁷⁴ Både Jesaja og Habakkuk vitnet om noe som skulle komme og invadere jorden. «*For jorden skal fylles med kunnskap om Herrens herlighet, likesom vannet som dekker havets bunn.*»⁷⁵ Jesaja skrev: «*For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herredømmet er på hans skulder, og hans navn skal kalles Under, Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste. Så skal herredømmet bli stort og freden bli uten ende over Davids trone og over hans*

⁷² Rom 14:17

⁷³ Joh Åp 21: 24-26

⁷⁴ Kol 1:27

⁷⁵ Hab 2:14, Jes 11:9

kongerike. Det skal bli gjort fast og holdt oppe ved rett og rettferdighet, fra nå av og til evig tid. Herrens, hærskaresnes Guds nidkjærhet skal gjøre dette.»⁷⁶

David skrev: «Vent på Herren og ta vare på Hans vei! Så skal han opphøye deg til å arve landet. Du skal se at de ugudelige blir utryddet.»⁷⁷ Jesus sa: «Åkeren er verden [kosmos]. Det gode kornet er rikets barn. Ugresset er det ondes barn. Fienden som sådde det er djevelen. Høsten er enden på denne tidsalder. Høstfolkene er engler. Likesom ugresset blir sanket sammen og oppbrent med ild, slik skal det gå ved enden på denne tidsalder. Menneskesønnen skal sende ut sine engler, og de skal sanke ut av hans rike alt som volder anstøt, og de som lever i lovløshet.»⁷⁸

«For skapningen venter og lengter etter at Guds barn skal bli åpenbart.»⁷⁹

Det er høy tid for Guds folk, menigheten, å våkne opp. Dette er den *ekklesia* som Jesus sa dødsrikets porter ikke skulle få makt over.⁸⁰ Det handler om et skaperverk, en verden, nasjonene og alle menneskene. Evangeliet om Guds rike er gode nyheter om et rike som skal komme. Fienden er avvæpnet⁸¹ og vi må innta vår identitet som barn av den aller Høyeste. Vi har en arv å innta!

Her er du del i noe med evig perspektiv. Ingen kan leve ditt liv. Ingen har fått den kombinasjon av utrustning som du har. Vil du stige inn i ditt potensiale? Bli som det

⁷⁶ Jes 9:6,7

⁷⁷ Sal 37:34

⁷⁸ Matt 13:38-41

⁷⁹ Rom 8:19

⁸⁰ Mat 16:18

⁸¹ Kol 2:15

gode såkornet. Søk å forstå slik at du kan dømme rett. Velg å engasjere deg. Gud har kalt oss, fordi han elsker verden. Vær med og gjenoppdag innholdet i Guds rike! Bruk tid med Gud for å få åpenbaring, og granske Skriftene for å finne Guds visdom og veier.

Når vi har sett på noen av elementene som hører til disippelskap, skal vi nå søke å knytte dette til innhold. Det kan være nyttig å se LivsKART-illustrasjonen igjen (s. 38) for å få et overblikk over terrenget. Alt dette forblir ganske nytteløs kunnskap og informasjon til du begynner å vandre i det. Det er ingen tvil om at undervisning er en av Guds primære strategier når det gjelder åndelig krigføring. Jesus sa til jøder som kom til tro på Ham: «*Dersom dere blir i mitt ord, da er dere i sannhet mine disipler. Og dere skal kjenne sannheten, og sannheten skal frigjøre dere.*»⁸²

I *En som er god* og *LivsKART₁* legges grunnlaget for å forstå premissene. Vi har sett at skaperverket er Guds verk og at samfunnet også var Guds hensikt. Legg merke til at *ekklesia* er forstått som Guds menighet og forsamling, slik Israel var forstått som Guds menighet. Her er det altså de som er kalt ut av mørket og inn i lyset. Det er viktig å presisere at *ekklesia* ikke skal forstås etter King James' ønske hvor det ble oversatt *kirke*, et ord som kommer fra det greske *kyriakos*. Ekklesia er en åndelig entitet som har sin identitet i det himmelske riket. Kirken som sfære i samfunnet har klare grenser for hva det er og ikke er. Dermed er kirken relevant som samfunns-uttrykk, men definerer ikke hva ekklesia er.

⁸² Joh 8:31,32

Det er også viktig å skille mellom de ulike sfærene som påvirker mennesker daglig. De blir nærmest som klasserom å regne. Gjenopprettelsen av dette handler om å forstå hva som er gudgitte mandat i samfunnet, og stige inn i disse slik at Gud kan velsigne.

Mandatområder handler om å forstå premissene Gud har lagt. Da kan vi også forstå hensikten og den autoritet som er ment å hvile over hvert område. Det er noe Gud har innstiftet. Vi kan også kalle disse områdene for domener. Individet er det første domenet med klart mandat fra Gud. Det neste er familien og dernest har vi myndigheten. I tillegg har vi det vesentlige generelle mandatet som er gitt til ekklesia; de utkalte. Mye av dette får sitt uttrykk i kirkesfæren, selv om det ikke er bundet av dette. Hovedområdene er altså:

- Individet
- Familien
- Kirke
- Myndigheten

I fortsettelsen skal vi se mer på disse og det vi kaller samfunnssfærene. Først skal vi se på noen byggesteiner som kan brukes til å fremme Guds hensikter.

GUDS RIKE

KJÆRLIGHET Indre selvstyre

Orden, Overfald, Skjæbhed
Enhed ved: SANTHED
Kontrol ved: SAMNHET

Anarki

Krig - kaos

Lovløshed, kaos, frykt

Enhed ved: BEGLÆR

Kontrol ved: LØGN/BESTIKKELSE

Tyranni

Uret - urett

Diktatur, undertrykkelse

Enhed ved: FRYKT

Kontrol ved: MÅKT

MYNDIGHET

PAKTSFORENINGER

Forvaltning, Skole, Kirke, Kultur, Selsk. Enhet

Rettsforh.

Rettsforh.

KIRKE

SKOLE

FAMILIE

INDIVID

Arbeid, Sosial, Videre, Frykt

Samvittighet, Lære

Indre, Ytre

KARAKTER HVORDAN GJØR

Barn, Kjerlighet, Lære, Knyttning, Instruksjon, Droppeskole, Rytmer, Døpelin, Pedagogi, Instruksjon, Metoder

Generasjoner, Samfunn, Mor, Sønnen, Datter, Spesk, Barn, Guds bilde, Mann, Kvinne

Personen, SKOLE, KIRKE, MEDIA, KULTUR, FORVALTNING, MYNDIGHET

ER

HVA

NATUR

FAMILIE

SKOLE

KIRKE

MEDIA

KULTUR

FORVALTNING

MYNDIGHET

E K K L E S I A

SKAPERVERKET

SKAPERVERKET

SANNHET

MENNESKET

ANSVAR

HELLIG

VISDOM

KJÆRLIGHET

GOD

NÅDIG

UTHOLDENDE

YDMYK

SAKTMODIG

PERSON

SINN

VILJE

SAMVITTIGHET

NATUR

VET ALT SOM KAN VITES

ALLMEKTIG

ÅND

PERSONLIG NÆRVERENDE

UMÅLELIG

FAR

SØNN

HELLIG ÅND

EVIG

Byggverk

Ser vi gjennom Skriften og historiens vitnesbyrd er der mye å lære. Her skal vi se på noen grunnsannheter som følger fra de fem premissene vi introduserte i LivsKART₁. La oss gjenta dem:

- Gud
- Sannhet
- Mennesket
- Ansvar
- Skaperverket

Som Guds folk er vi kalt til å gjøre disipler av alle folkeslag (nasjoner). Siden befalingen ikke handler om individnivået, er det snakk om å disippelgjøre hele samfunn med identitet, definisjon og hensikt. Det unike med sannheten er at den kan tilegnes fra innsiden og ut, og at den er helt og fullt kompatibel med skaperverket. Dermed har sannheten en fordel foran alle andre tanker, ideer og livssyn. Den fungerer!

Her følger syv prinsipper som har utgangspunkt i Skriften og med et solid historisk vitnesbyrd. De fungerer og fører til velsignelse.

1. Individualitet
2. Selvstyre
3. Karakter lik Kristus
4. Samvittigheten - vår mest dyrebare eiendom
5. Styresett i henhold til Skriften
6. Plante frø (Disippelgjøring)
7. Frivillig union

La oss se på de enkelte elementene:

INDIVIDUALITET

Uten denne grunnsannheten faller det meste i grus. Finnes det ikke noe individuelt så er alt det samme. Da kan vi ikke definere noe som helst, fordi det alt er en stor suppe. Det er vel lite som er mer åpenbart i verden enn at individualitet finnes. Vi gjenkjenner og fungerer på dette grunnlaget hele tiden. Alt som defineres som unikt blir også individuelt. Naturlig nok skjønner vi at Gud er unik og et individ. Han har gitt definisjon til hele skaperverket. Det er så gjennomsyret av individualitet og det unike at det nærmest ropes ut. Faderen, Sønnen og Den hellige ånd – unike alle sammen. Jorden, unik i universet. Hver eneste planet er unik. Gud har gitt stjernene navn, fordi de er unike og individuelle. Hver eneste unike dag i skapelsen gjorde Gud nye individuelle og unike ting. Hvert eneste molekyl er unikt. Dyrene er individuelle i sine arter og de er individuelle innenfor sine arter. Uten det individuelle kan en ikke ha relasjon fordi det følger av relasjonens natur at det skjer mellom individ.

Som alt er unikt og individuelt, blir det også uttrykk for Guds ufattelige kreativitet og mangfold. Så, ved slutten av skapelsen gjorde han mennesket, unikt og individuelt.

Skapt i Guds egen lignelse blir vi også unike refleksjoner av den umålelige. Det trengs ikke mye observasjon for å konkludere med at mennesker også er individuelle og unike. Personlighet, temperament, utseende, størrelse, hudfarge, slekt, interesser, gaver, talent og så mye annet gjør oss fantastisk ulik alle andre. Samtidig som vi har alt det unike, finner vi også ut at alle mennesker er skapt i lignelsen til Skaperen, noe som gir oss helt lik verdi. Vi er mennesker!

Individualitet må derfor settes i en sammenheng for å fungere. Gud er sammenhengen og sannheten gir oss rammene. Dette er noe som gjennomsyrer skaperverket og må erkjennes. Menneskets Gud-likhet gjør oss verdifulle, noe som gir oss et forvalteransvar, fordi vi er skapt med evnen til å elske. Våre evner og vår verdi fører til det andre prinsippet.

SELVSTYRE

Det hersker vel liten tvil om at Gud gav Adam og Eva et oppdrag som var kompatibelt med deres utrustning. Ingen dyr fikk samme ansvaret for Edens hage. Selvstyre eller selvkontroll er forventet i Guds rike. Dette handler om kjærlighetens sanne vesen. I samme åndedrag må det sies at sammenhengen igjen er relasjonen vår med Gud, ikke tanken om at mennesket ble skapt for å gjøre dette i egen kraft. Vi er faktisk skapt for å ha behov for Gud! Han ønsket å være vår kilde og velsigne oss.

Tar vi en titt på ordet *selvstyre* så finner vi to ord, *selv* + *styre*. Det første (*selv*) refererer til individet du er, og det andre (*styre*) handler om en forvaltning. Du er skapt for å leve i kjærlighet, noe som har sin opprinnelse i ditt individ. Kraften kommer fra relasjonen med Gud, men du

er selv forvalteren. Helt fra Adam og Eva begynte å skylde på andre da de spiste den forbudte frukten, har ansvarsfraskrivelse vært et gjennomgående tema.

Her finner vi i realiteten et paradoks som bevitner vår evne til selvkontroll, men samtidig også mangelen på kraft. Mange vil gjerne bestemme ting selv. Det handler om å tilfredsstillе begjær og lyster, men når det er snakk om verdivalg, moralske og etiske valg så forsøker mange å fraskrive seg ansvar, eller å skylde på andre.

Som mennesker skal vi lære å ta ansvar for og forvalte våre liv. I vår egen person har vi masse spennende å forvalte. La oss nevne noen. Du har kanskje mer å legge til:

- Ånd
- Sjel
- Legeme
- Samvittighet
- Personlighet
- Temperament
- Talent
- Gaver

Alt for mange har ikke forstått hvor verdifulle og hvor elsket de er og aspirerer ikke til det høyeste. Dermed velger de bort et liv i frihet og faller under syndens slaveri. Mange velger mørket fremfor lyset, faktisk fordi de heller vil ha det. De velger umoral og ødeleggelse heller enn å ta ansvar. Det ligger en håpløshet i dette, noe som Jesus kom for å svare på. Han er kraften som bryter syndens makt og setter oss inn i Guds rike hvor der er liv, hensikt, håp og framtid. Der kjærligheten råder er det også selvkontroll. Da ønsker alle å forvalte sine liv på

beste måte. Der finnes også livskraften! Selvstyre er noe godt som legger grunnlaget for disippelgjorte nasjoner.

KARAKTER LIK KRISTUS

Når individet forvalter sitt liv i relasjon med Jesus, blir noe formet i ens indre. Tilbedelsen av den sanne Gud vil prege oss og vi blir stadig mer lik ham. Når Gud sier: «*Jeg er trofast*», vil denne sannheten også gjøre noe i vårt indre. Andre ting han har sagt om seg selv, er at han er barmhjertig, langmodig, nådig, saktmodig, ydmyk og rettferdig. Sann tilbedelse og overgivelse til Gud vil gjøre at Gud-likhet skinner ut av våre egne liv. Dermed tar disse bolig i oss gjennom relasjonen. Når disse blir prøvd vil de bli styrket og tåle stadig mer motstand. Vårt ypperste eksempel er Jesu liv, hvor han maktet å vandre gjennom konstant motstand og forfølgelse, men samtidig vise hvem den himmelske Far virkelig er.

Karakteruttrykk kan være mange, også unike. Det som likevel er viktig er at de har sin opprinnelse i Gud. Her er noen vi finner vitne om i Skriften:

- Dyd
- Gavmildhet
- Gjestfrihet
- Driftighet
- Punktlighet
- Mildhet
- Oppmerksomhet
- Besluttsomhet
- Omtenksomhet
- Lojal
- Lydighet
- Bestemt

- Utholdende
- Håpefull

Leser du Skriften vil du finne mer. I tillegget bak i boka finner du også en større oversikt fra det Skriften legger fram.⁸³

SAMVITTIGHETEN – VÅR MEST DYREBARE EIENDOM

Her har vi egentlig to prinsipper i ett, men det er sannheten om retten til eiendom som ligger i bunnen. Når vi lærer å leve livet foran Guds ansikt og forstår at vi er individ med ansvar for oss selv, ja da ligger det også en eiendomsrett i dette. Er jeg ansvarlig for mitt liv overfor Gud så har jeg også retten til å forvalte det. Grunnen til at vi vet vi står ansvarlige overfor Gud, er at det er han som dømmer oss ut i fra retningen vi har valgt.

At vi har eiendom i vår egen person er noe Gud har gitt oss. Vi er fri til å forvalte våre liv slik vi ønsker. Utgangen bestemmer vi selv, men det er Gud som dømmer og utfører dommen.

Grunnen til at samvittigheten er vår mest dyrebare eiendom finner vi i Paulus' ord. «*Brødre! Med fullgod samvittighet har jeg levd mitt liv for Gud like til denne dag.*»⁸⁴ Videre skriver han til romerne: «*Jeg sier sannhet i Kristus – min samvittighet vitner med meg i den Hellige Ånd.*»⁸⁵ Når det gjelder å navigere gjennom livet, er samvittigheten gitt oss for å skille mellom rett og urett, godt og ondt. Det var i samvittigheten det stakk når Den hellige ånd overbeviste mennesker om synd.

⁸³ Tillegg: Karaktervekst

⁸⁴ Apg 23:1

⁸⁵ Rom 9:1

Dermed blir denne grunnleggende forståelsen av mennesket, opprinnelsen til tanken om at samvittigheten er som hellig grunn å regne. Den tilhører individet og den er et prinsipielt uttrykk for menneskets eiendomsrett til sitt eget liv. I konsekvens følger det at individet også har eiendomsrett til resten av sin person. Videre også det denne personen skaper eller videreforedler ut fra sin naturlige tilstand. Åndsverk handler om noe som har sin opprinnelse i en person og tilhører denne. Denne grunnleggende forståelsen av individets verdi er svært viktig i samfunnet. Siden mennesket er skapt i Guds bilde, blir det også den suverene entiteten i samfunnet. Det er i mennesket Guds rike vokser. Individet blir dermed byggesteinen i lokalsamfunn og nasjoner. I Guds rike er også Guds regjering i menneskets indre. Respekt for menneskets samvittighet og retten til eiendom er helt fundamentalt når man bygger samfunn.

STYRESETT I HENHOLD TIL SKRIFTEN

Styreform blir en konsekvens av det rådende livssynet i et samfunn og ofte er der spenning og konflikt mellom ulike ideologier. Ved krig, invasjon eller annektering får man også slike konflikter. I *LivsKART₁* snakket vi om styringsfilosofier. Disse manifesteres i de styre- eller regjeringsformene som opprettes i en nasjon. Da handler det ikke bare om myndighet og regjering på 'øverste nivå', men hvordan familier og samfunnsstrukturene opererer.

I dagens globaliserte situasjon er det veldig mange nasjoner som har konsensus om at pluralisme er veien å gå. Dermed får en ofte klare og sterke spenninger mellom ideologier i samfunnet. Fordi livet strømmer frem fra en kilde er også regjeringsformen et uttrykk for ens dypeste livssyn. Dermed får vi ofte polariserte samfunn.

Det er ukorrekt å si at religion ikke har noe med myndighet og regjering å gjøre. Tvert i mot. Formene vi etablerer i samfunnet er en direkte konsekvens av hva vi tilber og verdsetter. Hovedgrunnen til argumentet for skille mellom stat og kirke, er at staten skal holdes unna kirken, ikke motsatt. Den ene har mandat til å bruke makt, mens den andre virker ved påvirkning og frivillig respons.

Vi ser dette i Israels historie. Samuel var blitt gammel og satte sine sønner til dommere over folket. *«Og de sa til ham: Nå er du blitt gammel, og dine sønner vandrer ikke på dine veier. Sett nå en konge over oss til å styre oss, slik som alle folkene har!»*⁸⁶ Gud bekrefter det som har skjedd i folkets hjerter. *«Da sa Herren til Samuel: Lyd folket i alt de sier til deg! For det er ikke deg de har forkastet, men det er meg de har forkastet, så jeg ikke skal være konge over dem.»*⁸⁷

Herren åpenbarer hva som vil skje når folket vil ha en konge som resten av folkene. De vil ende opp som slaver av kongen, fullstendig motsatt av det som var Guds hensikt. Dette viser hvor ulikt Guds rike er fra alt annet. Han har sagt at vi skal gjøre disipler av alle nasjoner. Dermed innebærer det at vi skal vise dem Guds vei, den som handler om riket inne i oss. Guds veier etablerer andre former fordi den også har et annet åndelig utgangspunkt.

Det skal presiseres at Gud har brukt ulike styresett også overfor sitt utvalgte folk, dette som en kortsiktig hensikt. De opplevde slaveri og undertrykkelse, ja til tider brutalt

⁸⁶ 1 Sam 8:5

⁸⁷ 1 Sam 8:7

tyranni og bortførelse. De fikk også erfare lovløshet og anarki. Dette handler om å forstå tiden en nasjon er i. Samtidig må vår standard være å døpe folkene i navnet til Faderen, Sønnen og Den hellige ånd. Vi må forstå Guds veier slik de åpenbares gjennom Skriften og historien. Det særegne med verden vi lever i, er at vi også må ta synden og dens effekt i betraktning. Mange nasjoner ligger fullstendig under synd og onde åndskrefter. Uansett form, må vi forstå at Guds hensikt er frigjøring, både åndelig og sosialt.

Regjering eller styre handler i bunn og grunn om å iverksette livets hensikt. Vi regjerer i henhold til verdier, moral og etikk. I Guds rike er ikke hans regjering på noe tidspunkt koblet fra hans kjærlighet. Vi kalles også til å regjere våre liv med kjærlighet som drivkraft.

I begynnelsen var det mørke over de store dyp. Mørke er en kontrast til lys. Med lys kommer definisjon. Det var regjering som måtte til for at mørket skulle bli til lys. Guds regjering. La oss se hvor grunnleggende Guds vesen er for vår forståelse.

Profeten Jesaja gir oss et godt utgangspunkt. Han skriver: «*For Herren [YHVH] er vår dommer, Herren er vår lovgiver, Herren er vår konge, han skal frelse oss.*»⁸⁸

Jesaja beskriver tre forskjellige roller eller funksjoner som danner en helhet. Frelse kommer fra Herren. Vi tror at denne Gud er tre personer i en. Kan de tre også representere hver sin funksjon?

Hva må ha skjedd bak i evigheten, før alt ble skapt? Jo, det må ha blitt planlagt, ikke sant? Der fant Gud i sin

⁸⁸ Jes 33:22

kjærlighet frem all sin visdom, kunnskap og innsikt. Så planla han hva han skulle gjøre. Planen ble som lover å regne. Den instruerte de som skulle iverksette. Måten Jesus beskriver Faderen på, gir oss inntrykk av at Han er den endelige kilden til alt det gode. La oss derfor beskrive Faderen som den store lovgiveren. Jesus søkte Faderen for å kjenne Hans vilje. Ja, han sa til og med at det var ting bare Faderen visste.⁸⁹ Faderen er Lovgiver!

En konge er en med myndighet, en som utøver og iverksetter. Hvem er kongen? Jødene var mer enn ivrige til å få Jesus innsatt som konge på jorden. Skriften sier også at han sitter som konge i det himmelske.⁹⁰ «...han er herrers herre og kongers konge.»⁹¹ Johannes skriver også: «Alt er blitt til ved ham, og uten ham er ikke noe blitt til av alt som er blitt til.»⁹² Jesus, eller Ordet, er Konge!

Om Den hellige ånd står det skrevet: «Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom.»⁹³ Ananias og Saffira fristet Den hellige ånd og kom under dom. Vi ser at da Stefanus forkynte stakk det tilhørerne i hjertet.⁹⁴ Han var fylt av Den hellige ånd. Åndens sverd er Guds ord.⁹⁵ Det er ordet som kløver sjel og ånd, ledd og marg, og dømmer hjertets tanker og råd.⁹⁶ Den hellige ånd er Dommer!

Det er så mye mer til Faderen, Sønnen og Den hellige ånd, men i denne sammenhengen kan vi trygt si at de

⁸⁹ Mat 24:36

⁹⁰ 1 Kor 15:25

⁹¹ Åp 17:14

⁹² Joh 1:3

⁹³ Joh 16:8

⁹⁴ Apg 7:54

⁹⁵ Ef 6:17

⁹⁶ Heb 4:12

har funksjoner som beskrevet. Men, det stopper ikke der. I Guds natur finner vi enda et argument for disse tre funksjonene. Som et relasjonelt vesen har Gud tanke, vilje og samvittighet. Det har vi også!

Tanker er mangfoldige. Der skjer logiske resonnement ut fra kunnskap og innsikt. Der finner vi kreativitet, nye ideer og perspektiv. I tankenes verden finner vi også minner og det vi har lært. Gud har også minner fra alt han har gjort. I tankene skapes forståelse. Det er der vi lager våre planer. Dermed er tankene, eller sinnet vårt, det som representerer den lovgivende funksjon. Slik er det også hos Gud, og hos hver av personene i treenigheten.

Viljen iverksetter. Vi tar valg basert på tanker og planer (forhåpentligvis). Når vi tar en beslutning er det viljen vi bruker. Dermed blir det den som fungerer som konge. Den har en utøvende rolle.

Ordet samvittighet betyr 'å vite sammen'. Det er i samvittigheten det stikker når vi gjør noe galt, for da vet vi hva som er rett, men handler mot det. Den er altså med og dømmer mellom godt og ondt i forhold til den forståelsen vi har. Det er sannhet eller lys vi må fylle samvittigheten med slik at den kan fungere optimalt. Da 'vet vi sammen'. Den hellige ånd taler til samvittigheten når den overbeviser om synd. Den blir en dommer. Gud har ikke synd, men han har samvittighet. Den er også med og bekrefter det gode. Samvittigheten bruker vi også når vi ser rett og urett i verden rundt oss. Den hjelper oss å dømme og handle rett.

Det må sies noen ord om følelser i denne sammenhengen, for de har vi også mange av. Følelser er

ikke noe vi har direkte kontroll på. De er en følge eller en konsekvens av disse andre tre. Det er handlinger eller tanker vi må endre på for at følelsene skal endres. Sansene våre påvirker også følelsene. Så følelser er en del av virkeligheten, gitt av Gud og ment til det gode. Følelser er med og forsterker det som skjer. De gjør på mange måter våre erfaringer personlige og kan være ubeskrivelige overfor andre. Vi er skapt i Guds bilde og må ta som en følge at Han også har følelser.

Regjeringens grunnsteiner kaller vi dermed lovgiver, konge og dommer, eller lovgivende, utøvende og dømmende. Vi gjør det hver dag, kanskje bedre beskrevet med andre ord. Vi planlegger, iverksetter og evaluerer stadig. Slik lever vi våre liv. Dermed er evnen til å regjere, eller styre eget liv nedlagt i vår natur, akkurat som det er i Guds natur. Kanskje er det derfor Salomo skrev følgende i ordspråkene: *«Som en ødelagt by med nedrevet mur er en mann som ikke kan styre sitt sinn.»*⁹⁷

Adam og Eva skulle legge under seg og råde over ulike kategorier av det skapte. I Edens hage skulle de dyrke og vokte den. Regjering handler om å styre noe, men det er avgjørende at vi forstår både hva og hvordan dette skal skje.

Når man mangler selvkontroll er det noe ubehersket som skjer. Tøylessløshet er også lovløshet. Jakob skriver om viktigheten av å kunne styre seg selv. *«Den som ikke snubler i tale, er en fullkommen mann, i stand til å holde hele legemet i tømme.»*⁹⁸ Når Åndens frukt beskrives er det fullt av ord som uttrykker selvkontroll.⁹⁹ Dette er

⁹⁷ Ordsp 25:28

⁹⁸ Jak 3:2

⁹⁹ Gal 5:22

samme forståelse som uttrykkes av Peter i sitt brev til de troende.¹⁰⁰

I Noah Websters ordbok av 1828 brukes Skriften ofte til å definere ordene. Han skriver følgende om ordet regjering (styre): Retning, regulering, kontroll og beherskelse. For noe av skapningen er dette nærmest lagt ned i dets natur. En stein sliter ikke med å være stein. Den kan heller ikke være noe annet. Planter og dyr har også mye lagt ned i sin natur. Mennesket forblir menneske, men vi har fått frihet til å regjere over egne liv og gitte deler av skaperverket. Det er individet Gud holder tilregnelig for sine gjerninger og levde liv. Dermed ser vi behovet for å forstå Guds veier og visdom. Det finnes ulike nivå og sfærer som skal styres. Man styrer ikke trær, dyr og mennesker på samme vis. Hvordan skal vi da gjøre det?

Vi ser tre hoveduttrykk når vi snakker om styreform. De har alle sin hensikt og sammenheng hvor de passer inn. De har ulike navn, alt etter hvilken sfære de uttrykkes i.

Når vekten er størst på den lovgivende delen, eller bredden av visdom og innsikt, får vi et inkluderende styresett. Følgende ord kan brukes for å uttrykke dette:

- Demokrati
- Kongregasjonelt (menigheten)
- Folket

Har man vekt på den utøvende funksjonen, kongen, er myndighet samlet i en person. Det krever stor visdom og karakterstyrke for et menneske å ha en slik rolle, noe Skriften også bekrefter. Vi beskriver dette styresettet med følgende ord:

¹⁰⁰ 2 Pet 1:5-11

- Monarki/Konge
- Episkopal
- Tilsynsmann

Den tredje funksjonen forstås i samfunnet som samlingen av vise eller eldre, i stand til å dømme rett, slik Moses gjorde det. Med vekt på dette får man små grupper som regjerer over andre. Da brukes ord som:

- Aristokrati
- Presbyteri
- Eldste

Hver av disse får sine uttrykk i et samfunn. Dette har å gjøre med rolle og hensikt.

Disse funksjonene må ha innhold. Det kommer fra ulike livssyn. De er kilder til tankesett som til slutt avgjør hvordan samfunnet bygges.

«Når grunnvollene nedbrytes, hva makter da den rettferdige?»¹⁰¹

Ethvert livssyn vil manifesteres i former i samfunnet. Gud har vist seg trofast gjennom historien. På jorden har vi mennesker som også har falt i dyp synd. Fordi myndighet ofte handler om makt og autoritet, må vi etablere strukturer som sørger for at misbruk av makt er vanskelig. Mørkets krefter søker maktposisjoner for å fremme sin agenda. Da er også frykt involvert. Et rettferdig menneske med makt vil alltid søke å ha makt under kontroll, mens et urettferdig menneske vil komme under makten og bruke den til å kontrollere.

¹⁰¹ Sal 11:3

«Salige er de saktmodige, for de skal arve jorden.»¹⁰²

Når Guds folk lærer å stå i Guds sted (som Guds representant på jorden), kan han velsigne dem og støtte dem, reise dem opp til en velsignelse. Så lenge vi tenker på samme vis som verden, vil det føre til vanære å sette noen som kaller seg ved Guds navn til å forvalte makt. I Guds rike er makt under kontroll. Dette er saktmodighet – selvkontroll.

«For Herrens øyne farer over hele jorden for kraftig å støtte dem som er helt med ham i sitt hjerte.»¹⁰³

Her snakker vi altså om et paradigme hvor vår interesse er det himmelske riket, ikke å være plettet av verden. Vi skal lære å tenke Guds tanker om alt. Når vi blir rensket i hjerte og tanke, kan vi vokse sterke i vårt indre og som Guds tjenere kan han sette oss som sine tjenere, også i de høye steder.¹⁰⁴ Dette handler vel så mye om å stå i en åndelig krig på vegne av nasjonene. Når makt ikke misbrukes kan et samfunn vokse og fungere etter Guds hensikt.

Israel fikk loven som sin tuktemester eller lærer, inntil Jesus skulle komme. Gud gav dem gode lover og når de levde etter dem hadde de medgang og var velsignet. Når de vek bort fra Guds lover fikk de erfare konsekvensen av det.

I nasjonene er loven å regne som Guds måte for å gi beskyttelse (frelse) for folk. Den verden vi lever i har en blanding av alt fra det mest kjødelige til det mest

¹⁰² Matt 5:5

¹⁰³ 2 Krøn 16:9a

¹⁰⁴ Ref Sak 3:7

åndelige. En kan ikke forvente at kjødelige mennesker skal fungere under Åndens åpenbaring, men en skal kunne forvente at alle mennesker fungerer etter kjødets lov. De ti budene ble for Israel en grunnlov for både personlig liv og samfunnsliv. Dette var et uttrykk for deres tilbedelse av skapelsens Gud, Yehovah Elohiym. Denne tilbedelsen fikk dermed konsekvens i alle livets uttrykk.

Israel er et utvalgt folk, men lovene de fikk er universale. De er Guds visdom som kommer fra skapelsens natur. Som vi senere lærer, er de uttrykk av det å elske Gud, vår neste og oss selv. De ti bud er kjærligheten forklart til kjødet. Dermed har de evig gyldighet.

Selv om vi ser Guds klare ledelse når han ga loven til Israel, er det verdt å merke seg at han også ærer sitt ord om at menneskene skal råde jorden. La oss minnes ordene:

«Dersom dere nå virkelig vil høre min røst og holde min pakt, da skal dere være min eiendom framfor alle folk – for hele jorden er min. Dere skal være et kongerike av prester for meg og et hellig folk. [...] Da svarte hele folket, alle sammen: Alt det Herren har sagt vil vi gjøre. Og Moses bar folkets ord tilbake til Herren.»¹⁰⁵

Den lovgivende makten i landet ble altså nasjonens folk. De ga sitt samtykke til Guds lov og gjorde den gyldig for seg selv. Loven ble også nedskrevet slik at de hadde en ekstern referanse, et grunnlovs-dokument som de alle kunne holdes tilregnelige overfor. Tilbedelse har direkte konsekvens på formene en etablerer i samfunnet.

¹⁰⁵ 2 Mos 19:5-8

Det må nevnes at forståelse, karakter og modenhet er viktige faktorer i denne sammenhengen. Israelsfolket fikk loven fra Gud. De samtykket til den og gjorde den til sin egen. Når de gikk bort fra å tilbe Gud og holde loven, fikk de som Guds utvalgte folk erfare konsekvensen av dette. Israel har blitt satt under en høyere standard, men en som vi skal lære til alle verdens nasjoner.

De som kalles hedningefolkene skal få lære av Israel. Den lære og den tilbedelse som finner sted i verdens nasjoner vil være fundamentet til lovene som vedtas.

Dermed ser vi at den lovgivende funksjonen legges til folket, altså de som skal styres. En samtykker til nasjonens lover. Historisk er det typisk at det er noe enhetlig når en nasjon oppstår, og at folket dermed identifiserer seg med noe som er felles. Utgangspunktet er ofte klart. Ettersom tiden går, vil dette naturlig nok utfordres av ulike strømninger, livssyn og hensikter.

I et mekanisk system vil en datamaskin kunne fungere basert på de lovene som var lagt ned. Den vil gjøre det den skal. I menneskets verden har vi med personer å gjøre. Disse kan forandre både tanker og motivasjon. Dermed må samfunnet legge inn mekanismer for tilregnelighet slik at en holder seg til de lovene en er enige om.

Når den lovgivende makten ligger hos folket må det finnes tjenere som både dømmer i henhold til loven og utfører det som loven sier. Samfunnet har dermed dommere og et rettsvesen som tjener folket. Disse må naturlig nok være sterke både i karakter og i visdom. De må ha god forståelse av loven, eller det lovområdet de dømmer innenfor. Dette er en viktig samfunnstjeneste.

Hos Israelsfolket ser vi at Moses ofte var dommer i saker mellom folk.

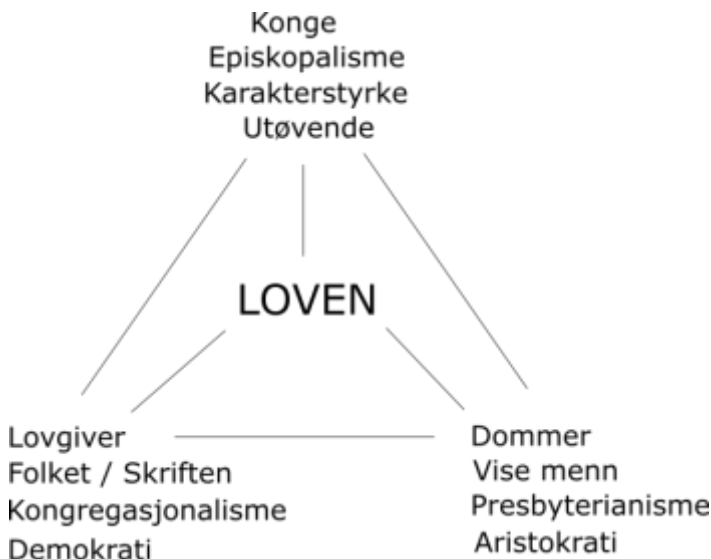
Nasjoner må også ha tjenere som fungerer som tilsynsmenn og utøver makt i positiv forstand. Denne rollen har egentlig blitt veldig overdrevet i de fleste nasjoner. Fordi mange korrumpes av makt, er sentralisering av makt et stadig tema. Å samle makt i en person betyr å innsette en hersker eller en konge. Israel hadde som tidligere nevnt ikke en konge i begynnelsen. De hadde loven og dommere. Grunnen til at de ønsket en konge var en ansvarsfraskrivelse. De var umodne og ønsket en forelder, en som kunne bestemme over dem.¹⁰⁶

Historisk ble loven en stedfortreder eller en representant for Gud på jorden. Dermed er det loven som er den fungerende kongen eller herskeren. Folket samtykket til loven. Dommere ble satt inn for å dømme etter den, og en utøvende makt fikk rett til å handle etter loven.

Menneskets tendens til å synde og misbruke makt gjør også at det må være veldig klart skille mellom disse funksjonene.

I et anarki mangler loven. I et diktatur er loven et menneske eller et system. Etter Skriftens forståelse er loven Guds representant og de tre funksjonene fungerer klart adskilte, som tjenere til det gode. Det kan illustreres på følgende måte:

¹⁰⁶ 1 Sam 8:5

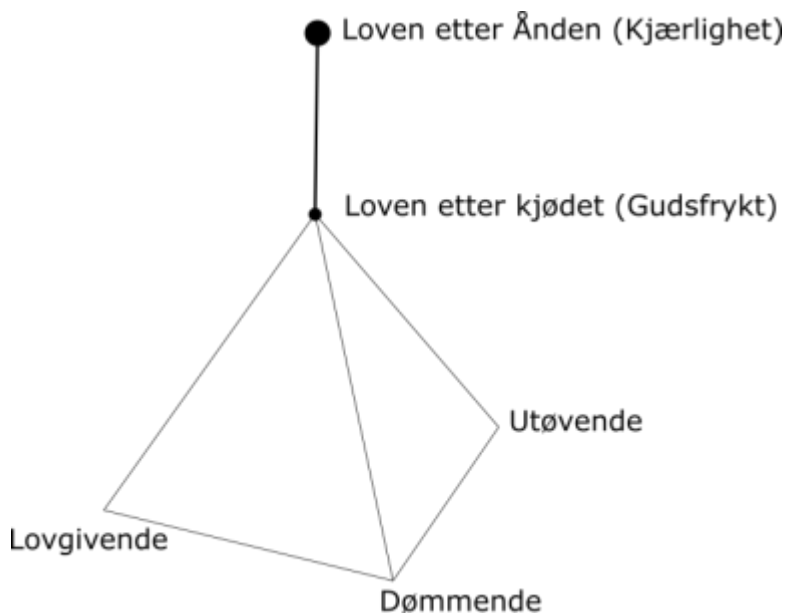

Dersom et folk skal ha fred og velstand må dets lover ha sin kilde i Skriften. I den tiden vi lever i er synden en realitet. Vi må uansett bygge samfunn rundt samme forståelse som Gud har. Han gav Israel, som før også var hedninger, loven som et kjødelig uttrykk for Guds rike. Dermed må tilbedelse av Gud stå sentralt i en nasjon. Uttrykker vi vår styreform som en refleksjon av de foregående prinsippene og de fem premissene så har vi et solid utgangspunkt.

Filosofen John Locke skrev: «*Som mennesker har vi Gud som vår konge og er under fornuftens lov: Som kristne har vi Jesus Messias som vår konge og er under loven som er åpenbart av ham i evangeliet.*»¹⁰⁷ Dermed finnes det en høyere lov enn den vi ser i noen av nasjonenes grunnlover, nemlig loven skrevet i våre hjerter, Åndens forståelse og åpenbaring av Guds rike. Dette er en

¹⁰⁷ The Reasonableness of Christianity, John Locke, 1801

fremtid vi skal få oppleve som stiger inn i Guds rike gjennom døren som er Jesus Kristus. Dette er et fredsrrike hvor kongeriket er etablert i hjertene til borgerne. Der er ikke loven konge, men Jesus Kristus er konge. Han regjerer ved kjærlighetens lov. Der er det fylde og modenhet i både kjærlighet og visdom. Der skal det gode igjen erfares slik Gud ønsket det helt i starten. Han er i ferd med å gjenopprette sine hensikter. Guds rike kommer og vi kan være hans tjenere.

Jesus sa: «Dere vet at de som gjelder for å være fyrster over folkene, hersker over dem, og deres stormenn bruker makt over dem. Slik skal det ikke være blant dere, men den som vil være stor blant dere skal være alles tjener.»¹⁰⁸

¹⁰⁸ Mark 10:42,43

Guds rike handler om et paradigmeskift. Disiplene forstod det ikke før Den hellige ånd åpenbarte det. Samtidig viser det at vi kan stige inn i roller i samfunnet og tjene med en Guds rike forståelse. Dette fordrer at vårt hjerte og sinn er grunnet i relasjonen med Gud. Når han ser mennesker som vandrer i kjærlighet og visdom kan de innsettes som Guds tjenere.

Da blir det også klart at det er Guds Ord og Skriften som blir vår autoritet på alle livets områder. Dermed må vi stå for det Gud står for. Er han vår Konge og Herre, så er det han som er vår kilde. Når vi forkaster Gud som kilde er vi heller ikke under hans vern. Guds frykt er begynnelsen til visdom.¹⁰⁹

Vi ser at vårt livssyn og vår tilbedelse får konkrete uttrykk i samfunnet. Gud er den som gir innhold til våre uttrykk.

Det finnes styreformere som har sin opprinnelse i Skriften. Det er mye mer å lære fra Skriften når det gjelder disse. Hovedpoenget er at Gud også har lært oss sine veier på dette området.

PLANTE FRØ (DISIPPELGJØRING)

«Disse ord som jeg byder dere i dag, skal du gjemme i ditt hjerte. Og du skal innprente dem i dine barn. Du skal tale om dem når du sitter i ditt hus, når du går på veien, når du legger deg og når du står opp.»¹¹⁰

Overføringen er det som forløser en større hensikt gjennom generasjonene og historien. Vi har så langt

¹⁰⁹ Ordsp 1:7

¹¹⁰ 5 Mos 6:6,7

snakket om innhold, og tar gjennom dette prinsippet med oss viktigheten av å engasjere seg og bygge. Undervisning og disippelgjøring har nok alltid vært i Guds hjerte. Han ønsker å velsigne og gi av seg selv. Innforstått skjønner vi at det handler om en stadig prosess av læring og åpenbaring. Utforskning og oppdagelse er spennende elementer i livet. Dette var ment å være vårt privilegium og store glede. Tenk å kunne gi videre det beste av det vi selv har mottatt fra Gud og andre! Tenk å kunne være en velsignelse og hjelpe andre å vokse i kjærlighet og visdom, slik at det gode får stråle ut Guds herlighet.

Når vi forvandles ved at vårt sinn fornyes skal vi kjenne Guds vilje, den gode.¹¹¹ Guds vilje er at vi skal lære andre det vi selv har lært. Vi skal utdanne ånd, sjel og legeme – hele mennesket, slik at det er fullt ut istandsatt til all god gjerning.¹¹²

Dermed må vi innse at vi alle har en rolle når det gjelder utdanning og å overføre det gode. Det er ikke bare en lærer på skolen. Ansvar et startet i familien. Skole og utdanning er foreldre og foresattes ansvar. Samtidig har vi alle fått et generelt kall til å undervise nasjonene. Slik plantes frøene som vil vokse opp og bære frukt. Det vi tror og lever ut vil reproduseres. Der vi er passive eller apatiske, vil andre komme med sin lære. Dermed er det så vesentlig at vårt livssyn er altomfattende og at Skriften får være autoritativ når det gjelder å beskrive samfunnet.

Historien bærer vitne om arven til de som ikke foretok overleveringen. Når generasjonene bygger sammen, blir det en sunn kontinuitet. Når det er splid mellom

¹¹¹ Rom 12:2

¹¹² Ref 2 Tim 3:17

generasjonene blir det motpoler og ofte noe reaktivt. Dette skader samfunnet, fordi en ikke tenker rasjonelt eller logisk, men ofte ut fra følelser og smerte.

Disippelgjøring er en nøkkel for å bygge nasjoner!

FRIVILLIG UNION

Dette siste prinsippet handler om frukten av de seks første. Når en inngår en pakt eller går inn i et samarbeid, er det ment å skje med en solid og grundig felles forståelse. Dette er fordi en pakt holdes ved indre kvaliteter, ikke ytre lovpålegg. Det er en verden av forskjell mellom å ville og å måtte. En frivillig pakt inngås med stor respekt for de involverte. Dette er et forhold som i essens er åndelig, fordi det er det dypeste i vårt vesen som investeres i noe nytt. Ekteskapet er et godt eksempel på dette. I samfunnet har vi også mange andre typer paktsuttrykk. Dette er noe av Guds hensikt; at vi skaper noe nytt når vi går sammen i fellesskap.

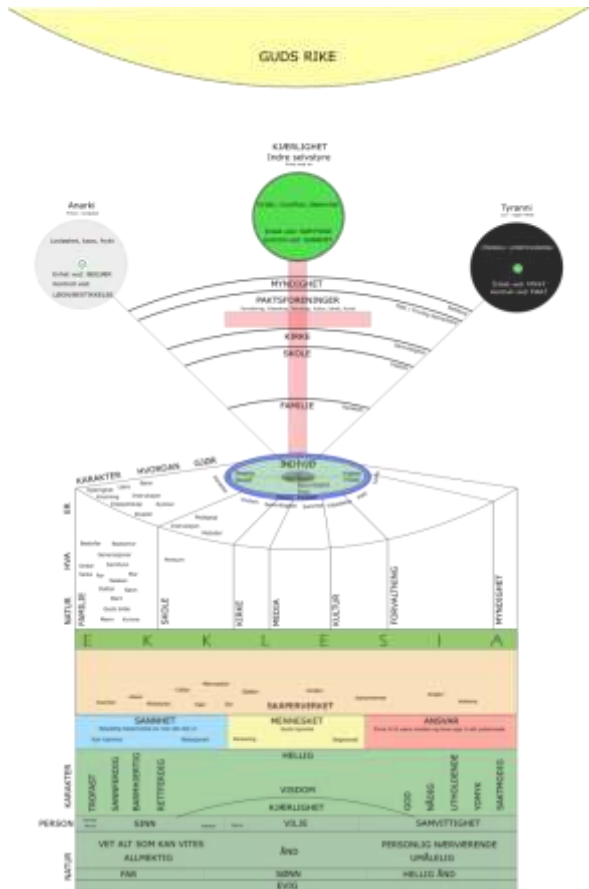
Slike uttrykk finner vi i alle samfunnets områder. Ulike eksempel er: Ekteskap, yrkessamarbeid, oppstart av bedrift, idrettsklubb og andre typer samarbeid som opprettes med gjensidig forståelse. Handel er også gjort med paktsforståelse. Der har en gjensidig respekt for partene som er involvert. Skjer det brudd på en pakt, union eller et samarbeid, har en lover som beskytter den rettferdige og straffer den urettferdige. Rettsvesenet dømmer i slike situasjoner ut fra lovene som råder i nasjonen og over forholdet. Den utøvende makt håndhever en dom.

Gud selv er det ypperste eksempel på en slik frivillig pakt eller union. Han er kjærlighet og har overgitt seg selv til å være dette til evig tid. De tre personene i den treenige

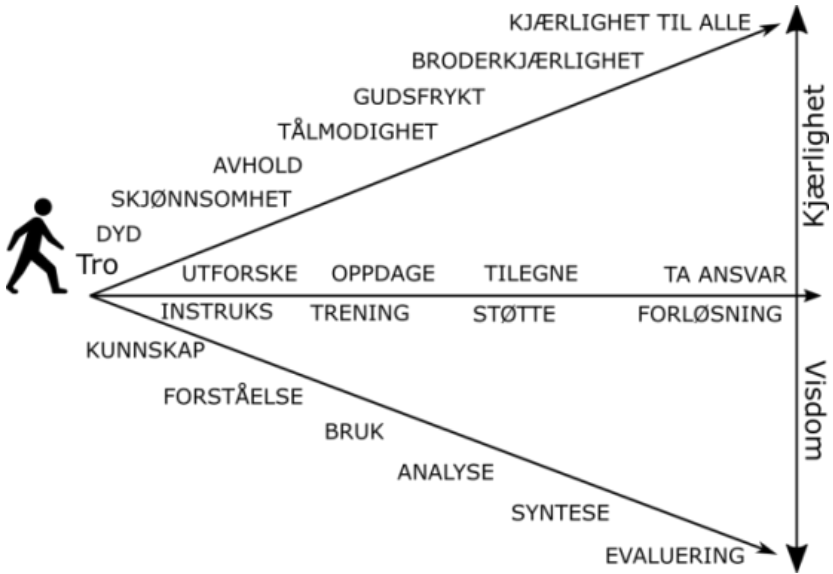
Gud er paktens opphav. Slik er vi også ment å fungere i samfunnet. Der kan vi reflektere Gud gjennom våre relasjoner, bygget på en grundig forståelse av vår eksistens og dens hensikt.

Innta arv

La oss gå gjennom det vi har snakket om så langt. Vi har sett på elementene i LivsKART-illustrasjonen og skal nå fokusere på veien vi skal gå. Selve kartet er «geografisk» kunnskap om terrenget. Sammen med dette går selve praksisen. Dette handler om å elske Gud, vår neste og oss selv.

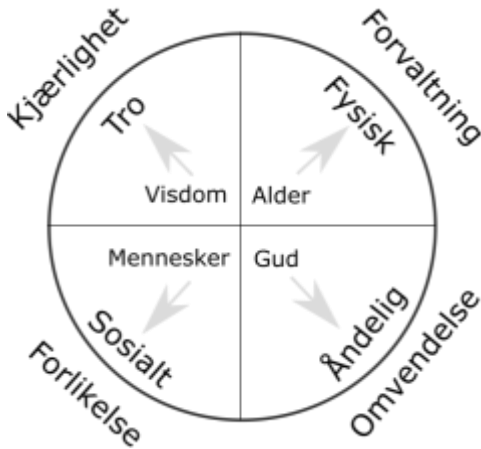

Her kommer VekstKART-illustrasjonen inn i bildet. Jesus sa at det er når vi blir i hans ord at vi er hans disipler. Dette handler om å vandre, forbli og fortsette i Jesu ord (logos). VekstKART illustrerte vi på følgende vis:

Det gode som åpenbares gjennom kjærlighet og visdom skal få fylle alt vi gjør. Når Jesus får satt oss fri skjønner vi at det ikke handler om perfektjon, men om rett vandring, rette relasjoner og et rent indre liv. Dette er kontinuerlig. Som vi har lært tidligere er vekst etter modellen vår, Jesus, noe som skjer i hele mennesket. Det er synd og urettferdighet som skal ryddes ut, slik at liv og rettferdighet skal få vedvare. Dermed ser vi at territoriet som skal inntas er altomfattende. Vi kan ikke sette skille noe sted når vi overgir våre liv til Jesu herredømme. Da er vi hjemme hvor vi hører til. Det er godt. Mange har vitnet om den fantastiske opplevelsen det er å finne hjem

til Far. Det er befriende og helbredende, håpefullt og godt.

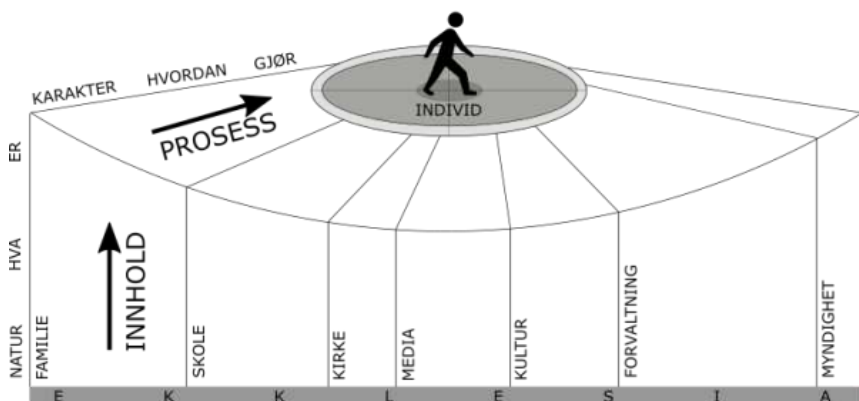
Jesus vokste på alle livets områder (Luk 2:52) Han er vår modell til etterfølgelse.

Nasjonene skal også settes fri. Dette innebærer en ny fylde i samfunnsuttrykk. De skal bære sin herlighet foran Guds trone. Jorden er en arv som er gitt Guds folk. Folkeslag har fått arv på jorden, et bosted hvor de kan

Evangeliet om Guds rike er budskapet om helbredelse. Vi er kalt til å forkynne budskapet i hele verden og gjøre disipler av alle nasjoner.

uttrykke sin tilbedelse til Gud. Den største vanære Israel hadde var å bli bortført fra sitt land, det landet Gud hadde lovt dem. Da de kunne vende tilbake beskrives det som en uvirkelig opplevelse. Hjem!¹¹³

Hvis vi tar et nærmere blick på det som skjer ved overføringen i samfunnet, så får samfunnets sfærer en strategisk rolle i det å disippelgjøre nasjoner. Det er gjennom samfunnets sfærer, uttrykk eller områder at mennesker eksponeres for det som har med innhold og prosess å gjøre. Når vi beveger oss i de ulike sfærene, må vi også forstå deres Gudgitte mandat, autoritet og hensikt. Alle er de bærere av innhold og prosess. Uansett sfære vi beveger oss i og hvilken hatt vi har på, er vi fremdeles *ekklesia* – kalt ut av mørket og inn i lyset. Dermed kan vi vandre *Coram Deo* – foran Guds ansikt i alt og ha tilgang til relasjon, kjærlighet og visdom uansett hvor vi er.

¹¹³ Sal 126

I fortsettelsen skal vi se på de ulike sfærene og begynne å legge et premissgrunnlag, slik at vi kan forstå innholdet. Vi skal gå gjennom alle sfærene slik de ofte ekspanderer fra individet, altså familie, skole, kirke, media, kultur, forvaltning og myndighet.

Her er det viktig at hver enkelt som ønsker å vokse, tar ansvar for egen læring. Det finnes mange læringsrammeverk. Det som er viktig, er at det rammeverket du bruker, evner å gripe hele sannheten som Skriften formidler, og tillate oppdagelsen av virkeligheten.

Når vi nå skal se på de ulike sfærene, er det som presenteres her bare en liten smakebit. Nå er muligheten din, til å gå inn i Skriften og studere, utforske, oppdage og tilegne deg ny forståelse. Dette handler om å kjenne Gud og hans veier. Du kan bruke lærefasene i denne prosessen. Du kan søke å vokse fra ren kunnskap, til modenhet og evnen til å evaluere.

Det er nyttig å ha i bakhodet, når du benytter det som kalles *induktiv tenking*, og når du benytter *deduktiv tenking*. Induktiv tenking starter med en sannhet, et premiss, prinsipp eller en tanke. Fra dette avleder du andre følgesannheter. Det kan også kalles premissbasert tenking, noe som er en viktig evne å utvikle for oss alle. Det kreves ofte en god innsats for å lære dette og ha visshet om at du faktisk har forståelse, ikke bare kunnskap. Det er noe vi alle vokser i hele tiden.

Deduktiv tenking kan sammenlignes med en jakt på deler som vi skal bygge sammen til et hele. Det kan sammenlignes med det å ha et modellbyggesett med flere hundre deler, og du begynner med å studere delene, uten

å ha byggeplanen. Dette handler ofte om å observere frukter eller konsekvenser for så å forsøke å danne oss et bilde av et utgangspunkt, et motiv, eller en helhet. Når det deduktive får sin plass i sammenhengen av det induktive får det sin rette rolle.

Den første induktive sannheten er, for eksempel, at Gud finnes. Dette blir et grunnpremiss. Ut fra dette tenker du forskjellige implikasjoner av Guds eksistens. Da begynner du kanskje å forstå at det å kjenne Gud er essensielt, ellers vil vi lett tenke feil om følgene. På veien kan det være at du samler kunnskap om hvem Gud er, kanskje gjennom skriftsteder. Da lager du deg et bilde av helheten gjennom en delvis deduktiv prosess, noe som viser oss at de jobber sammen for å skape hele bildet. En annen induktiv realitet er at Den hellige ånd er en hjelper og en lærer til all sannhet. Basert på dette premisset får vår utforskning og oppdagelse en trygg ramme, samtidig som vi søker etter mer for å vokse.

Deduktive prosesser kan være utrygge dersom rammen ikke er trygg. Dette ser vi for eksempel når man forkaster et livssyn hvor Gud er opprinnelsen. En kan selvfølgelig ha en deduktiv prosess rundt det å erkjenne Guds eksistens. Bevis finnes overalt. Mange har søkt ulike livssyn og funnet Gud gjennom en åpenbaring av sannheten. Det er dette punktet vi ønsker at alle skal komme til; sannhets erkjennelse.

Når vi her søker å oppdage sannheten om verden vi lever i, spesielt samfunnets sfærer, kan vi gi et overordnet rammeverk med utgangspunkt i Guds vesen. Vi kan starte med det gode og de to underkategoriene vi har identifisert; natur (visdom) og karakter (kjærlighet). Så kan vi søke å forstå Skriftens visdom for den enkelte

sfæren. Da oppdager vi hva som ligger i dens natur, hva som er iboende og gir identitet og hensikt. Da finner vi for eksempel ut hva som definerer en familie, hva Gud sier om mann og kvinne og så videre. Uten dette grunnlaget blir det vanskelig å bygge rett. Videre kan vi søke å forstå hvordan vi lever som familie. Hvordan får kjærligheten uttrykk basert på det vi forstår om familien?

Hvordan relaterer vi? Hvordan kommuniserer vi? Hvordan oppdrar vi barna våre? Hvordan ærer vi våre foreldre? Kanskje er det ikke alltid så lett å skille mellom hva (natur) og hvordan (karakter). Det er likevel midt i Guds hensikt at vi forvandles ved at våre tanker fornyes.¹¹⁴ Mye av visdommen som er forkastet er den som skaper sann identitet, noe som igjen fører til sterkere forståelse av hensikt og retning, slik at en kan leve med større trygghet.

For hver sfære kan du søke etter det iboende innholdet, visdommen, sfærens natur og identitetsgrunnlag. Hva sier Skriften om livets uttrykk? For mange sfærer vil du kanskje se at det som står skrevet gjelder flere sfærer. Det Gud har skapt vil alltid være levende og organisk, men det er viktig å forstå rammene og grensene for hvert uttrykk. Uten definisjon forsvinner også hensikten.

De følgende fem fasene kan være nyttige i prosessen:

- Forskning/undersøkelse
- Åpenbaring
- Resonnering
- Relatering
- Nedskrivning

¹¹⁴ Rom 12:2, Fil 1:9

Forskning handler om å undersøke og få tak i den sannheten som finnes for å beskrive det du leter etter. Da er det selvfølgelig viktig å finne de rette kildene. Det kan ta tid, men belønningen er stor for den som leter.

Åpenbaring kommer ved Den hellige ånds virke og at du aktivt søker henne for å få himmelsk lys og perspektiv. Fordi Gud er ute etter vekst, også i karakter, er det ikke alltid du mottar et fullstendig bilde, men noe du kan jakte videre på. Dette gjør også livet mer innholdsrikt fordi selve reisen blir verdifull. Her ser vi igjen at det handler om en relasjonell vandring.

Resonnering handler om å bruke tanken til å forstå det du søker å oppdage. Skriften snakker om å tenke, resonnerer og bruke logiske evner til å finne sannhet og Guds vilje. Når vår tanke innebærer at Den hellige ånd får puste liv, blir prosessen mye større. Det handler likevel om å følge en tankerekke, slik at du bygger forståelse rundt det du undersøker. Denne resonneringen bygger ofte karakterstyrke, og gir autoritet fordi du aktivt engasjerer deg inn mot et område.

Relatering handler om å knytte sannheter og områder sammen relasjonelt. En kan for eksempel søke å forstå hvordan det indre og det ytre mennesket henger sammen, eller hvordan tanke, vilje og følelse relaterer til hverandre. I denne fasen kan nye tanker også oppstå som en sum av delene vi knytter sammen. Spør en for eksempel hvordan Gud og geografi hører sammen er det en spennende mulighet til å se en større hensikt.

Nedskrivning handler om å bevare det du har lært, slik at det kan bli grunnlag for videre læring. Notater, illustrasjoner og annet blir ofte nyttig når en senere ser

det i nytt lys og får ny forståelse. Dette handler også om å ta ansvar for egen læring.

Induktiv tilnærming

Når vi skal legge grunnlaget for et levd liv, har Gud gitt oss de første sannhetene, prinsippene og premissene vi kan bygge på. Dette kan også kalles induktiv tenking. Det hebraiske tankesettet ble født i en slik sammenheng. Jødens Gud er den store sammenhengens Gud. Det hebraiske språket evner godt å formidle de store trekkene. Gud har gitt fundamentet og rammene. Innenfor disse kan vi leve det mest hensiktsfulle livet. Når du selv tar i eie disse sannhetene vil det frigjøre deg.¹¹⁵ De ti bud er et eksempel på en ramme Gud har gitt for at individ og samfunn skal fungere. Jesus åpnet veien til sann indre frihet, hvor vi alle kan elske som Gud gjør. Det finnes lover for kjødets liv og lover for åndens liv. Når vi bruker disse i våre egne liv kan vi bygge. Dette er Guds hensikt; at vi skal vandre og vokse i en relasjonell sammenheng, knyttet til Gud og hans livgivende Ånd, våre medmennesker og skaperverket.

Ordet *induktiv* kommer fra Latin og betyr *å lede til, føre inn i, igangsette, frembringe, stimulere*. Det en starter med blir dermed en årsak som har en virkning. Slik har Gud

¹¹⁵ Joh 8:31,32

skapt oss, og slik er vi ment å fungere. Det induktive blir også vårt trosinnhold. Det er større enn oss og vi må forholde oss til det basert på bevismengden. Et lite og nysgjerrig barn skal oppmuntres til å utforske, men det kjærlige er at det skjer innenfor Guds gode rammer. Her kommer visdom, etikk og moral inn i bildet. En del av vårt utgangspunkt skal dermed komme fra våre foreldre og foresatte. Dette er en del av deres forvalteransvar. Vi ser at Gud gav Adam undervisning, mye mer enn det vi kan lese i Skriften. Det skjedde en overføring og en forberedelse. Disippelgjøring er en nøkkel i Jesu ord til sine etterfølgere.

Når vi bruker Skriften som lærer trenger vi en måte å gjøre den relevant på. Den ble skrevet i en tid, kultur og historisk sammenheng, hvor ord og meninger hadde klar betydning.

Slår du opp ord som *utdanning* og *ekteskap* i en ordbok, er det ganske enkelt å se at innholdet har endret seg mye bare de siste 100 årene. Utdanning handlet før mye mer om forming av det indre mennesket, som karakterstyrke og manerer, mens det i dag handler mye om ren kunnskapsoverføring. Ekteskapet var før forstått som en pakt og overgivelse for livet, mellom en mann og en kvinne. I dag forstås det som en juridisk ordning mellom to parter, kanskje også av samme kjønn. Det er derfor viktig at vi forstår hva som opprinnelig var ment da det ble nedskrevet. Å bruke gamle ord og uttrykk med nytt innhold gir ingen mening, siden alt da blir relativt og hele grunnen til å lese Skriften ville forsvinne.

Skriften skal altså blant annet legge ned absolutte sannheter som vi kan bygge våre liv og våre samfunn på. Når vi så begynner å tenke induktivt finner vi at Skriften

kan tilegnes på alle livets områder. Hvordan skal vi så bruke en induktiv tilnærming til Skriften og skaperverket som lærere? Ser du nøye på de tre fasene kan du kjenne igjen funksjonene til det lovgivende (observasjon), det dømmende (tolkning) og det utøvende (tilegnelse). Vær bevisst å samarbeide med Den hellige ånd i prosessen. Dette er det Ånden ble sendt for!

Her er en enkel innføring:

Observasjon: Hva står skrevet?

Tolkning: Hva betyr det som står skrevet?

Tilegnelse: Hvordan gjelder betydningen av det som står skrevet for meg?

Observasjon legger fundamentet for alt annet. Dette tar tid og energi. Her trekkes ingen konklusjoner, men man søker å få bredde, dybde og perspektiv. Kvaliteten på observasjonen vil avgjøre alt som følger. Her er det også viktig å la Skriften få tale og ikke pålegge den forutinntatte holdninger, egne kulturelle meninger og annet som påvirker den videre prosessen. Over tid er det viktig at vi gjentar dette. Det er en av grunnene til vi oppmuntres til stadig å lese og meditere på Skriften.

Tolkning skjer best med et godt og grundig observasjonsgrunnlag. Dette er prosessen som leder deg til å oppdage hva Skriften sier. Fordommer, følelser og andres meninger kan lett påvirke denne prosessen. Ønsker vi virkelig å forstå Guds ord, må vi prøve å legge alle disse til side. Vårt første premiss for tolkning er at Skriften er best egnet til å tolke Skriften. Den er vår første autoritet. Videre kan vi søke hjelp fra ordstudier, kommentarer, bibelordbøker, historiske bøker, samtidige

verk osv. Disse kan være verdifull hjelp til å forstå samtiden og den historiske og kulturelle omgivelsen det ble skrevet i. Det er også nyttig å forstå de ulike genrene som er brukt i Skriften. Dette kan være lignelse, allegori, poesi, monolog, dialog, historie, profeti, epistel, åpenbaring, osv.

Tilegnelse er så mye mer en å trekke ut konklusjoner i form av kunnskap. Når Skriften blir åpenbart for oss skal det føre til et endret liv, endrede familier, samfunn og nasjoner. Tilegnelsen av Skriften fører dermed til omvendelse og vekst. Sann tilegnelse er dermed møtet med Ordet, personen som står bak alt og gir dets hensikt. Det skal føre oss dypere inn i samfunnet med vår Skaper, Far og Frelser. Vi jager ofte kunnskap og informasjon, uten å bruke tid på tilegnelse. Sann tilegnelse krever derimot selvdisciplin og utholdenhet. Når du har lært hva Skriften sier, hva det betyr og tilegnet det i eget liv, vil du være utrustet til å leve i Guds hensikt på alle vis. Dette er en fantastisk belønning! Når du observerer og ber Den hellige ånd om hjelp til å forstå, vil dette møtet føre til et forandret liv. Det store spørsmålet er alltid om du er villig til å tro Gud og ha tro til Skriften han har gitt oss. Når du lar dette være din øverste autoritet, vil det føre deg inn i fyllden av Guds hensikt for ditt liv, til Guds store ære.

Samfunnssfærene

På de neste sidene skal vi starte en prosess. Blar du gjennom de neste sidene vil du se at hver sfære har fått noen sider til rådighet. En sfære er en del, eller et område av noe større. Noe vil være "tygd litt på forhånd" som en hjelp. Du vil finne en del skriftsteder og til slutt noen kommentarer og referanser til videre studier og læring. Det som er viktig er at Skriften får være den høyeste autoritet. Eventuelle kommentarer kan være til hjelp, men det er Skriften som er vår loddesnor. Ofte vil det vi lærer modnes videre til ny forståelse. Da ser vi de uutgrunnelige dybdene i Gud.

Illustrasjonen som følger hver sfære er en del av LivsKART-illustrasjonen og kan kalles SfæreKART. Der ser du hvordan menigheten (ekklesia) er grunnlaget for samfunnsuttrykkene. Når vi ber «La ditt navn holdes hellig» og «La ditt rike komme, på jorden som i himmelen» så skal det skje gjennom menigheten. Vi samtykker med Gud og ber om at Hans vilje skal skje. Så vier vi våre liv til å se det bli en realitet. Dette skjer i sammenhengen av arv og kall. Du har en utrustning som er unik og Gud har et kall som passer ditt liv.

Til den grad menigheten er disippelgjort vil Guds rike få uttrykk. Det skjer på disse samfunnets områder. Når alle som er kalt ut av mørket og inn i lyset fylles av himmelens realitet, vil dette manifesteres. Da vil alle samfunnsuttrykkene være etter Guds vilje. Dette Guds rike vokser inne i oss, så det kan ikke påtvinges, men er et resultat av lyset som skinner og menneskers respons.

For hver sfære er disippelgjøring nødvendig. Her kan du bruke VekstKART illustrasjonen som et rammeverk. Den strømmer da i 'bevegelsesretningen' nedenfra og oppover.

I *En som er god* ble det hevdet at Guds godhet har to avgjørende grunnelement; natur og karakter, eller visdom og kjærlighet. Kunnskap i seg selv er ikke noe endemål, men en viktig del av prosessen.

Det er ingen tvil om at Guds hensikt handler om å bringe sitt folk, menigheten, inn i stor modenhet. Vi er arvinger, men så lenge vi er barn har vi ikke inntatt vår rette plass. Gud vil vekst!¹¹⁶

Guds veier for hvert samfunnsområde kan du studere med tanke på de to elementene; visdom og karakter. Dermed kan du få forståelse av hva disse er, slik at du selv kan bli forvandlet og at du kan gjøre disipler av alle folkeslag. Nasjonene skal døpes (syltes) i navnet til Faderen, Sønnen og Den hellige ånd. For en inspirasjon til å lære Guds veier!

De aller fleste ender opp med et personlig og unikt uttrykk for det de lærer. Det du har foran deg er uttrykk for min egen reise, med ønske om å dele med andre.

¹¹⁶ Fil 1:9, Rom 12:2, Heb 6:1, Mat 28:18-20, Apg 9:31, 2 Kor 13:10, 2 Pet 1:5-11, Heb 5:12, Ef 4:11-15, Ef3:13-21

Mange har gått foran oss! Få deg din egen notatbok, eller gjør noe som er ditt eget. Mulighetene er uante. Målet er at du skal kunne gjøre dette til ditt eget og ta det mye lengre enn det du finner her. Sammen kan vi bygge positivt. Gjennom åpenbaring vil du finne nye perspektiv, modeller, illustrasjoner og gå dypere. Slik kan vi stå på hverandres skuldre når Gud får virke i oss alle.

På de følgende sidene finner du de ulike samfunnsområdene i denne rekkefølgen:

- Ekklesia
- Individet
- Familien
- Skole
- Kirke
- Media
- Kultur
- Forvaltning
- Myndighet
- Nasjon

Finn ut hva Gud sier om hvert enkelt og gjør det til ditt eget.

«For de oppriktige skal bo i landet, og de ulastelige bli værende der.»¹¹⁷

«Salige er de saktmodige for de skal arve jorden.»¹¹⁸

«Og i disse kongers dager vil himmelens Gud opprette et rike som i all evighet ikke skal ødelegges. Dette riket skal ikke bli overgitt til noe annet folk. Det skal knuse og

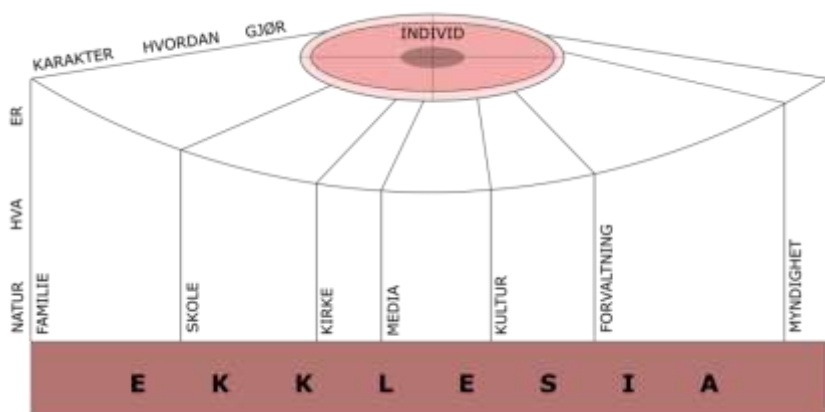
¹¹⁷ Ordsp 2:21

¹¹⁸ Mat 5:5

gjøre ende på alle de andre rikene, men selv skal det stå fast i evighet.»

Lykke til videre!

Ekklesia

INTRODUKSJON

Ekklesia kommer først fordi den handler om det mest grunn-leggende, et rammeverk som alltid var ment å være der. Ordet *ekklesia* kommer fra gresk. I de hebraiske skriftene brukes ordene *qahal* og *edah* spesielt om Israel som forsamling og menighet. Disse blir ofte oversatt *ekklesia* i Septuaginta¹¹⁹ oversettelsen.

Ekklesia er et uttrykk for Guds hensikt. Adam og Eva startet i Guds hensikt. Abraham ble kalt fra å være hedning, inn i Guds hensikt. Følgen er at Israel ble en

¹¹⁹ Den greske oversettelsen av de hebraiske skriftene.

prototype på menigheten, men da under paktene som den gang eksisterte.

Den nye pakts ekklesia er det levende legemet som bygges på Messias, den levende Guds Sønn.¹²⁰ Det handler om å være kalt ut av mørket og inn i lyset (Guds rike). Ekklesia er dermed først en åndelig entitet, kall det også himmelsk. Uttrykkene blir mangfoldige og alltid satt i en sammenheng. Skriften blir derfor en viktig veileder til å forstå Guds veier for de ulike uttrykkene. Å være ekklesia handler om at Guds herredømme er gjenopprettet. Vi er dermed menighet samme hva vi gjør og hvor vi er. Så grunnleggende er det for våre liv.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om ekklesia nevnes. For å få det større bildet, må en lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

*Og må Gud Den Allmektige velsigne deg og gjøre deg fruktbar og gi deg en tallrik ætt, så du blir til en hel **skare** (forsamling) av folkeslag.(1 Mos 28:3)*

*Gud sa også til ham: Jeg er Gud Den Allmektige. Vær fruktbar og bli tallrik. Et folk, ja, en **mengde** med folkeslag skal stamme fra deg, og konger skal utgå av dine lender.(1 Mos 35:11)*

*Dere skal ta vare på det til den fjortende dagen i denne måneden. Da skal hele Israels samlede **menighet** slakte det mellom de to aftenstundene.(2 Mos 12:6)*

¹²⁰ Matt 16:16

Disse ordene talte Herren på fjellet med høy røst til dere alle, hele **menigheten**, midt ut av ilden, skyen og mørket, og han la ikke noe til. Han skrev dem på to steintavler og ga meg dem.(5 Mos 5:22)

Jeg sier deg at du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min **menighet**, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den.(Matt 16:18)

De lovet Gud og var velsett av hele folket. Og Herren la hver dag dem som ble frelst, til **menigheten**.(Matt 18:17)

Og Saulus samtykte i mordet på ham. Samme dag brøt det løs en stor forfølgelse mot **menigheten** i Jerusalem, og alle unntatt apostlene ble spredt utover bygdene i Judea og Samaria.(Apg 8:1)

Og da han hadde funnet ham, førte han ham til Antiokia. Et helt år var de sammen i **menigheten** der og lærte en stor skare. Det var i Antiokia disiplene først ble kalt kristne.(Apg 11:26)

På denne tiden la kong Herodes hånd på noen av **menigheten**, og mishandlet dem.(Apg 12:1)

Og de valgte eldste for dem i hver **menighet**. Og etter bønn og faste overga de dem til Herren, som de var kommet til tro på.(Apg 14:23)

Da de var kommet dit, samlet de **menigheten** og fortalte om alt det som Gud hadde gjort ved dem, og at han hadde åpnet troens dør for hedningene.(Apg 14:26)

Så gi da akt på dere selv og på hele hjorden, som Den Hellige Ånd har satt dere som tilsynsmenn for, for at dere skulle vokte Guds **menighet**, som han vant seg med sitt eget blod.(Apg 20:28)

De har våget sitt eget liv for mitt. Ikke bare jeg, men også alle **menigheter** av hedningene takker dem. Hils også **menigheten** i deres hus. Hils min kjære Epenetus, han som er Asias førstegrøde for Kristus.(Ro 16:4,5)

... til den Guds **menighet** som er i Korint, de som er helliget i Kristus Jesus, kalte, hellige, sammen med alle som på hvert sted påkaller vår Herre Jesu Kristi navn, deres og vår Herre: (1 Kor 1:2)

For det første hører jeg at det er splittelse blant dere når dere kommer sammen som **menighet**, og for en del tror jeg det. (1 Kor 11:8)

Og Gud satte i **menigheten** først noen til apostler, for det andre profeter, for det tredje lærere, dernest kraftige gjerninger, så nådegaver til å helbrede, til å hjelpe, til å styre, og ulike slags tunger.(1 Kor 12:28)

Den som taler med tunger, oppbygger seg selv. Men den som taler profetisk, oppbygger **menigheten**.(1 Kor 14:4)

Slik også med dere: Siden dere nå med iver søker de åndelige gavene, så søk å få dem i rikt mål for at **menigheten** kan bli oppbygget.(1 Kor 14:12)

Alt la han under hans føtter, og ga ham som hode over alle ting til **menigheten**, som er hans legeme, fylt av ham som fyller alt i alle. (Ef 1:22,23)

Slik skulle Guds mangfoldige visdom nå gjennom **menigheten** bli kunngjort for maktene og myndighetene i himmelen.(Ef 3:10)

Og han er hodet for legemet, som er **menigheten**. Han er opphavet, den førstefødte av de døde, for at han i alt skal være den fremste.(Kol 1:18)

*Men i fall jeg dryger, vil jeg at du skal vite hvordan en bør ferdes i Guds hus, som er den levende Guds **menighet**, sannhetens støtte og grunnvoll.(1 Tim 3:15)*

*Han sier: Jeg vil kunngjøre ditt navn for mine brødre. Midt i **menigheten** vil jeg lovsynge deg.(Heb 2:12)*

KOMMENTAR:

Ekklesia, menigheten, eller Kristi legeme skal bygges på sannheten om at Jesus er Guds Sønn. Den er forløst gjennom Jesu liv, forsonende død, hans oppstandelse og plass på sin himmelske trone. Dette er et levende og dynamisk legeme. Gjennom dette legemet skal bønnen «*La ditt rike komme*» virkes.

Ekklesia har fått kallet til å gjøre disipler av alle folkeslag og føre dem inn i fyllden av forståelsen av hvem Gud er. Ekklesia skal bygges opp gjennom tjenestegavene, slik at den kan føres inn i modenhet og bli en verdig brud for Jesus.

Historisk sett ville Adam og Eva vært den første Ekklesia. Senere reises Israel opp som Guds Ekklesia og gjennom Jesus er alle invitert til å bli del i denne Guds Ekklesia. Kalt ut av mørket og inn i lyset. Ekklesia er dermed prototypesamfunnet som skal gjenoppbygge Guds hensikt med skaperverket, også jorden. Selv med de kataklysmiske hendelsene som ligger foran, er vårt kall å være Guds samfunn og surdeig i denne verden. Med Gud som fundament, Skaper, Frelser og endemål, skal gjenparten som Ekklesia er, vandre på Guds veier i alle

sine uttrykk. Hveten og ugresset vokser opp sammen, og ved tidsalderens ende skal ugresset renskes bort.¹²¹

Ekklesia blir fødestedet for det nye samfunnet som skal eksistere inn i evigheten. Gjennom Guds nærvær i Ekklesia skal dette legemet være lys, salt, håp, en kjærlighetens åpenbaring og nasjonenes lærer. Den indre dynamikken i Ekklesia skal modelleres etter Faderen, Sønnen og Den hellige ånd. Verden skal kjenne Gud på Ekklesia.

Ekklesia er et åpenbaringslegeme som bygger Guds hensikt på Guds vesen og nærvær. Den blir dermed et profetisk og håpefullt korrektiv til verdens ville veier. Fordi Guds rike og hans hensikt på jorden fødes fram gjennom menighetens modenhet, er dens enhet og geografiske manifestasjon essensiell. Mye av nåtidens tanke er dermed motarbeidende og ødeleggende for Guds hensikt. Åndelig autoritet fåes over et område når Ekklesia, Jesu legeme, står sammen som ett.

ANDRE RESSURSER:

The Forgotten Ways, Alan Hirsch (Engelsk)

5Q, Alan Hirsch (Engelsk)

Ekklesia, Ed Siloso (Engelsk)

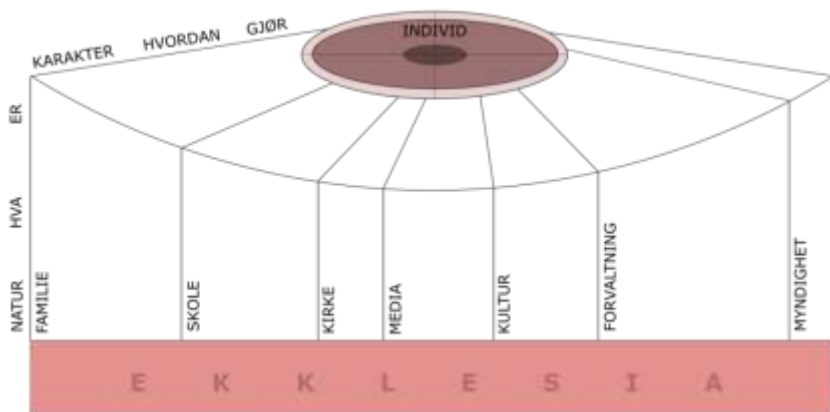
Understanding the Times, Jeff Myers & David A. Noebel (Engelsk)

Total Truth, Nancy Pearcey (Engelsk)

¹²¹ Matt 13:41, Ordsp 2:22, Mal 4:1-3

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Individet

INTRODUKSJON

Gud er kjærlighet. I kjærlighetens natur ligger det at den har sin opprinnelse i noe verdifullt, nemlig en person eller individet. Gud er én, samtidig som han er tre i en - tre individ som elsker hverandre med umålelig kjærlighet.

Individet blir dermed en uvurderlig byggestein som må forstås i sannhetens lys. Sjelers frelse er individuell. Det er individ som forvandles når Guds kraft rører oss. Hjertet vendes om, tankene fornyes og våre gjerninger blir til lysets gjerninger. Jesu liv bevitner individets verdi, på måten han ble født, i livet han levde, gjennom

tjenesten han hadde, ved døden han led, i oppstandelsen fra døde og hvor han nå sitter på sin trone.

Individet er også satt sammen unikt. Vi har talent, gaver, kall og muligheter som alle er individuelle.

Skjønnheten ser vi når alt det individuelle fungerer sammen i den vakreste symfoni. Dette skjer når Guds Ånd får være alt i alle ting. Det individuelle er derfor fundamentalt og av uvurderlig betydning. Hvordan vi forstår, verdsetter og forvalter dette har enormt potensiale i Guds evige hensikter.

Tenk at akkurat du er elsket så høyt at Jesus var villig til å gi sitt liv for at du kan leve. Denne åpenbaringen av Guds godhet evner å føre et menneske til omvendelse. Han elsker hvert menneske like høyt. Gjennom vår tjeneste kan vi også være en påvirkning som fører andre inn i lyset. Hele samfunnet var ment å vitne om Gud og hans godhet.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om individet formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forståes i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

*Og Gud sa: La oss gjøre **mennesker** i vårt bilde, etter vår liknelse. Og de skal råde over havets fisker og over himmelens fugler, og over feet og over all jorden, og over hvert kryp som rører seg på jorden.(1 Mos 1:26)*

*Og Gud skapte **mennesket** i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem.(1 Mos 1:27)*

Og Gud Herren formet **mennesket** av landjordens støv, og blåste livets ånde i hans nese, og mennesket ble til en levende sjel.(1 Mos 2:7)

Og Gud Herren tok **mennesket** og satte ham i Edens hage til å dyrke og verne den.(1 Mos 2:15)

Så sa Gud Herren: Det er ikke godt for **mennesket** å være alene. Jeg vil gjøre ham en medhjelp som er hans like.(1 Mos 2:18)

Så ga **mennesket** navn til alt feet, til himmelens fugler og til alle markens dyr. Men for seg selv fant **mennesket** ingen medhjelp som var hans like.(1 Mos 2:20)

Og Gud Herren bygde av det ribben han hadde tatt av **mannen**, en **kvinne**, og førte henne til mannen.(1 Mos 2:22)

Da sa mannen: Denne gang er det ben av mine ben og kjøtt av mitt kjøtt. Hun skal kalles manninne, for av mannen er hun tatt.(1 Mos 2:23)

Men Gud vet at den dagen dere eter av det, vil øynene deres åpnes, dere vil bli slik som Gud til å kjenne godt og ondt.(1 Mos 3:5)

KOMMENTAR:

Individet er manifestasjonen av det sentrale fundamentet i hele vår eksistens; individualitet. Uten dette kan ikke noe defineres. Det er ved det unike og distinkte en kan ha en virkelighet som er noe annet en intet. Det som ikke kan defineres, kan heller ikke være noe. Individet er dermed et kjerneelement in Guds evige hensikt.

Hele Skriften vitner med overveldende tyngde om individets vesentlige rolle i historien. Adam og Eva var distinkte individ som ble satt inn i en hensikt og gitt et ansvar. Deres personlige valg fikk historisk konsekvens. Hvert eneste individ vi leser om i Skriften, har hatt dette samme potensialet. Det er på individets nivå vi finner relasjonens kjerne. Der ligger det iboende potensialet til å elske eller ei. I individet ligger livets potensiale. Der ligger familiens, samfunnets, byens og nasjonens potensiale. Det kan ikke påtvinges fra en ekstern kilde, men må fødes frem fra individets indre.

På grunn av individets unike verdi, potensiale og ansvar, kan vi trygt si at individets suverenitet må beskyttes for alt det er verdt. Heri ligger muligheten til å skape det Gud lengter etter; en ren og lyteløs brud til sin Sønn. De helliges (individets) rettferdige gjerninger er brudens hvite klær.

Individet som bestanddel i samfunnet kan ikke undervurderes. Det er her vi må investere og bygge, slik at levende byggesteiner kan vokse opp til modenhets mål. Jesu verk var essensielt for å frigjøre mennesker som personlig var slaver under synd. Det er fra menneskers indre at Guds rike kan manifestes her på jord. At individet får vokse frem til sin arv og domeneautoritet i Kristus er sentralt i Guds hensikt. Vi er alle gitt noe unikt. Gud herliggjøres når fylden av alt dette kommer til uttrykk.

Bygget på den udelelige individualiteten finner vi også den sammensatte individualiteten som uttrykkes gjennom familier, byer, nasjoner og paktsuttrykk.

Vår forståelse av Guds rike og strømmen av Guds autoritet vil avgjøre hvordan vi selv forholder oss til individualitet. Noen vil dermed se det som potensiale, mens andre vil se det som en trussel. Skriften er tydelig på at Guds rike er inne i oss og manifesteres i kjødet. Dermed er og blir det hva vi kan kalle en grasrotbevegelse, ikke en form eller en institusjon. Gud advarte sitt folk tidlig mot disse.

Individet forblir dermed en evig nøkkel til Guds hensikter.

ANDRE RESSURSER:

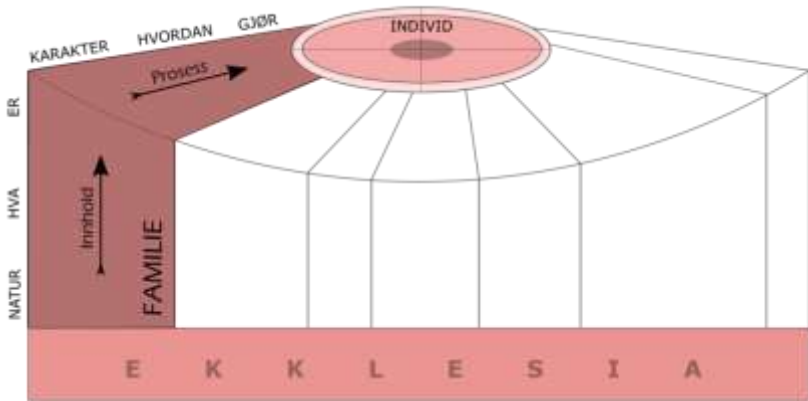
Boundaries, Cloud and Townsend

Boken som skapte din verden, Vishal Mangalwadi

Understanding the Faith, Jeff Myers

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Familie

INTRODUKSJON

Gud er tre og han er en. Det individuelle er viktig, men tenk når dette også er hengitt til å skape noe sammen med andre. Her står vi ved kjernen av Guds evige hensikt, nettopp fordi det er et uttrykk av hvem han er i sitt eget vesen. Det er det nærmeste og mest intime, samtidig som det er bildet på en enorm visjon som innbefatter hvert eneste menneske i Guds rike.

Familie er Guds hjerte. Individet var ikke nok.¹²² Det måtte være noe mer, noe relasjonelt som var selve uttrykket for hvem Gud er. Overfor mennesket har Gud

¹²² 1 Mos 2:18

sagt at han er både en far og en mor. Han er ikke mann eller kvinne selv om Skriften for det meste bruker hannkjønn når han beskrives. Den hellige ånd beskrives i hunkjønn i den hebraiske grunnteksten. Både mannen og kvinnen er gjort i Guds bilde.

Ut av familier vokste folkeslagene og nasjonene. Som med individet ser vi at i familien legges hele grunnlaget for Guds store hensikt. Her disippelgjøres nasjonene, hvis herlighet skal bæres foran kongenes Konge. Individ og fellesskap finner sammen i familien, dette vakre uttrykket for hvem Gud er.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om familie formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

«Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden, legg den under dere og råd over havets fisker og himmelens fugler og alt levende som rører seg på jorden.» (1 Mos 1:28)

«Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem.» (1 Mos 1:27)

«Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og bli hos sin hustru, og de skal være ett kjød.» (1 Mos 2:24)

«Da formet Herren Gud mennesket av støv fra jorden. Han blåste livspust i nesen på det, og mennesket ble en levende skapning.» 1 Mos 2:7

«Da sa Herren Gud: «Det er ikke godt for mennesket å være alene. Jeg vil lage en hjelper av samme slag.» 1 Mos 2:18

«Da sa mannen: «Nå er det bein av mine bein og kjøtt av mitt kjøtt. Hun skal kalles kvinne, for av mannen er hun tatt.» 1 Mos 2:23

«Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.» 1 Mos 2:24

«Og dette var slektene etter Noahs sønner, slektshistorie for slektshistorie, folkeslag etter folkeslag. Fra dem har folkeslagene bredt seg ut over jorden etter storflommen.» 1 Mos 10:32

«Gud velsignet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og over fuglene under himmelen og over alle dyr som det kryr av på jorden.» 1 Mos 1:28

«Så tok Herren Gud mennesket og satte det i Edens hage til å dyrke og passe den.» 1 Mos 2:15

«Og Herren Gud ga mennesket dette budet: «Du må gjerne spise av alle trærne i hagen. Men av treet til kunnskap om godt og ondt må du ikke spise. For den dagen du spiser av det, skal du dø.» 1 Mos 2:16,17

«Han er ikke større i dette huset enn jeg. Han har ikke nektet meg noe unntatt deg, for du er hans kone. Hvordan skulle jeg kunne gjøre noe så ondt og synde mot Gud?» 1 Mos 39:9

«Se, her står jeg ved vannkilden. La det gå slik at når det kommer en ung jente ut for å dra opp vann, og jeg sier til

henne: *La meg få drikke litt vann av krukken din! og hun svarer: Bare drikk, du, og jeg skal dra opp vann til kamelene dine også, da er hun den kvinnen som Herren har valgt ut til min herres sønn.»* 1 Mos 24:43,44

«*Han holder fast på sin miskunn i tusen slektsledd og tilgir synd, skyld og lovbrudd. Men han lar ikke den skyldige slippe straff. For fedrenes synd straffer han barn og barnebarn, og tredje og fjerde slektsledd.»* 2 Mos 34:7

«*Ta deg i vare og vakt deg vel så du ikke glemmer det du har sett med egne øyne. Så lenge du lever, skal det aldri forlate ditt hjerte. Du skal fortelle om det til dine barn og barnebarn ...»* 5 Mos 4:9

«*Du skal holde hans forskrifter og bud som jeg gir deg i dag. Da kan det gå godt for deg og dine barn etter deg, og du kan leve lenge i det landet Herren din Gud gir deg for all fremtid.»* 5 Mos 4:40

«*Legg vinn på å adlyde alt det jeg pålegger deg! Da skal det gå deg og etterkommerne dine vel til alle tider, for da gjør du det som er godt og rett i Herren din Guds øyne.»* 5 Mos 12:28

«*Disse ordene som jeg pålegger deg i dag, skal du bevare i ditt hjerte. Du skal gjenta dem for dine barn og snakke om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp.»* 5 Mos 6:6,7

«*Du skal gjøre det som er rett og godt i Herrens øyne, så det kan gå deg vel. Da skal du få komme og innta det gode landet som Herren med ed lovet dine fedre.»* 5 Mos 6:18

«Enhver skal ha ærefrykt for sin mor og sin far, og dere skal holde mine sabbater. Jeg er Herren deres Gud.» 3 Mos 19:3

«Men Herrens miskunn er fra evighet til evighet over dem som frykter ham. Hans rettferd når til barnebarn,» Sal 103:17

«Hold fast på din fars bud, min sønn, forkast ikke rettledning fra din mor!» Ordsp 6:20

«Så hør nå på meg, barn! Salige er de som følger mine veier. Hør på formaningen og bli vise, forakt den ikke!» Ordsp 8:32,33

«En klok sønn er til glede for sin far, men en tåpelig sønn er til sorg for sin mor.» Ordsp 10:1

«Den dumme forakter sin fars formaning, klok er den som lar seg vise til rette.» Ordsp 15:5

«Barnebarn er de gamles krone, fedrene er barnas stolthet.» Ordsp 17:6

«Selv en ung gutt viser i handling om det han gjør, er rent og rett.» Ordsp 20:11

KOMMENTAR

Familien er et unikt uttrykk for hvem Gud er. Her er unike individuelle relasjoner satt i en spesiell sammenheng. Nærhet og eksponering hører til i familien. Det er her potensialet for nære relasjoner er størst. Denne gjennomsiktigheten og eksponeringen gjør også familien til det ideelle stedet for å bygge det fundamentale. Ekteskapet står i kjernen av familien. Dette er en pakt som inngås mellom en mann og en

kvinne, altså to unike individer. Ekteskapet er en åndelig entitet som inkluderer Gud. Selv om ekteskapet i mange nasjoner også har et rettsvern, så er selve pakten en åndelig pakt.

Mannen og kvinnen har helt lik verdi, fordi de begge er mennesker. Derimot har de ulike roller. Biologisk kan vi observere forskjeller. Sjelelig fungerer også menn og kvinner ulikt. Det finnes bare to kjønn og disse er mann og kvinne. Menn vil typisk gi karakter til det vi kaller maskulinitet, mens kvinner typisk gir karakter til det vi kaller feminitet. Kjønnsideidentiteten er en åndelig entitet, men også biologisk identifiserbart.

Ekteskapets hjerte er gjensidig overgivelse og kjærlighet mellom partene. Innad er det alltid inkluderende, mens det også skapes klare grenser som gjør relasjonen eksklusiv. Fordi Gud definerer ekteskapet som ett kjød, deles ikke kjødelig intimitet med andre. Ekteskapet holdes rent og bygges sterkt ved trofasthet.

En klar Gudgitt hensikt til familien, som kommer gjennom ekteskapet er mangfoldiggjøring. Kjærligheten som får uttrykk gjennom kroppslig nærhet og seksuell omgang skaper nytt liv. Rammen som skaper barn er ment å være det tryggeste stedet, hvor godhet finnes over alt.

I familien skjer også den kritiske overføringen mellom generasjoner. Her kan en altså bygge, oppdra og utdanne, sende videre og velsigne. Det handler om å føre mennesker, familier og nasjoner inn i sin arv.

Familien er også et uttrykk for Guds evige og fellesskapelige hensikt, at mennesker med Guds Ånd i

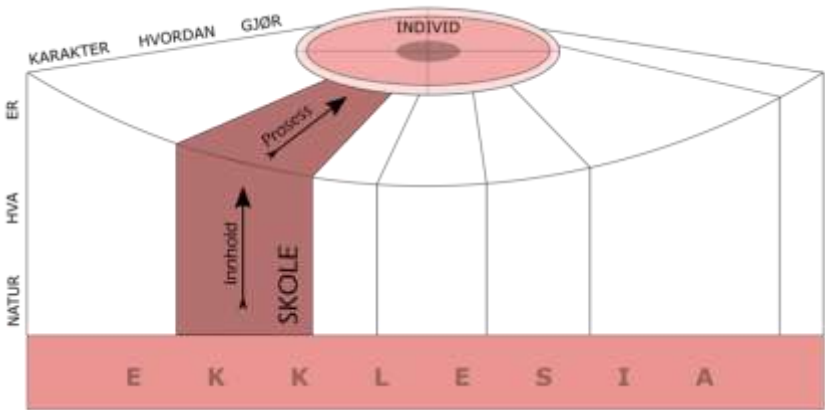
sitt indre lever i slikt fellesskap at de blir den komplementære delen av Gud selv.

ANDRE RESSURSER:

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Hva er et ekteskap ... egentlig?, Rune Zahl Olsen,
Proklamedia

Skole

INTRODUKSJON

I biologien har frøet som plantes de iboende lovene som blir til en plante etter sin sort. Overført til mennesket handler dette frøet om å forstå hele mennesket, ånd, sjel og legeme. Videreføringen som skjer gjennom disippelgjøring, vandring, undervisning, relasjon og levde liv er nettopp denne plantingens som vil bære frukter i sin tid. Mennesket er skapt slik at når vi utdanner og former hele individet så vil også fruktene være i henhold til det som er formidlet. Skole og utdanning er et ansvar som i oppveksten er gitt foreldre og familie.

Der karaktergrunnet legges i familien, skal en også bygge videre på dette med Guds visdom og veier. Her

lærer en livets visdom til all god gjerning.¹²³ Kjærlighet (karakter) utrustes med visdom, innsikt og forstand.¹²⁴ Skolens mål må være å tjene Kristi hensikt til å frigjøre mennesker¹²⁵ slik at de kan leve liv i modenhet og i relasjon med Gud, mennesker og skaperverket, og dermed oppfylle det høyeste budet.¹²⁶

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om skole formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

«Hver bok i Skriften er innblåst av Gud og nyttig til opplæring, tilrettevisning, veiledning og oppdragelse i rettferd, så det mennesket som tilhører Gud, kan være fullt utrustet til all god gjerning.» (2 Tim 3:16,17)

Ta dere i vare for fariseernes og saddukeernes surdeig.» Da forsto de at det ikke var surdeig i brød de skulle ta seg i vare for, men fariseernes og saddukeernes lære.(Matt 16:11b,12)

Ikke mange av dere bør bli lærere, mine brødre, for dere vet at vi lærere skal få så mye strengere dom. (Jakob 3:1)

Til slutt, søsken: Alt som er sant og edelt, rett og rent, alt som er verdt å elske og akte, alt som er til glede og alt som fortjener ros, legg vinn på det! (Fil 4:8)

¹²³ 2 Tim 3:16,17

¹²⁴ Fil 1:9

¹²⁵ Luk 2:52, Joh 8:31,32

¹²⁶ Matt 22:37

Jeg har utvalgt ham for at han skal pålegge sine sønner og etterkommere å holde seg til Herrens vei og gjøre det som er rett og rettferdig. Da kan Herren la Abraham få det han har lovet ham.» (1 Mos 18:19)

Lær dem videre til barna deres, snakk om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp. (5 Mos 11:19)

Du skal gjenta dem for dine barn og snakke om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp. (5 Mos 6:7)

Når din sønn i morgen spør deg: «Hva betyr disse budene, forskriftene og reglene som Herren vår Gud har gitt dere?» (5 Mos 6:20)

Ta deg i vare og vakt deg vel så du ikke glemmer det du har sett med egne øyne. Så lenge du lever, skal det aldri forlate ditt hjerte. Du skal fortelle om det til dine barn og barnebarn, om den dagen da du sto for Herren din Guds ansikt ved Horeb, da Herren sa til meg: «Kall sammen folket for meg! Jeg vil la dem høre mine ord, så de kan lære å frykte meg så lenge de lever i landet, og lære det videre til sine barn.» (5. Mos 4:9,10)

Kjøp deg sannhet og selg den ikke, kjøp visdom, formaning og innsikt! (Ordsp 23:23)

Lær den unge veien han skal gå, så forlater han den ikke når han blir gammel. (Ordsp 22:6)

Den som ferdes med de vise, blir vis, men den som omgås dårer, går det ille. (Ordsp 13:20)

Hold fast på din fars bud, min sønn, forkast ikke rettledning fra din mor! (Ordsp 6:20)

Min sønn, om du tar imot mine ord og gjemmer budene mine hos deg så ditt øre lytter til visdom, og du åpner hjertet for forstand, ja, om du kaller på innsikt og roper høyt etter forstand, om du søker etter den som etter sølv, leter som etter en skatt, da skal du lære å frykte Herren, finne ut hva det er å kjenne Gud. For det er Herren som gir visdom; kunnskap og forstand går ut fra hans munn. (Ordsp 2:1-6)

Lytt, min sønn, til din fars formaning, forkast ikke rettledning fra din mor! (Ordsp 8:1)

Min sønn, glem ikke min rettledning, ta vare på mine bud i hjertet! (Ordsp 3:1)

Hør etter, barn, når far formaner, lytt, så dere vinner forstand! God er den lærdommen jeg gir dere. Forkast ikke min rettledning! (Ordsp 4:1,2)

«... må han utruste dere med alt godt, så dere gjør hans vilje. Ja, måtte han ved Jesus Kristus skape i oss det som er godt i hans øyne.» Heb 13:21

Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» (Matt 28:19,20)

Innrett dere ikke etter den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som er til glede for Gud, det fullkomne. (Rom 12:2)

KOMMENTAR:

Hjertet i utdanning og skole er Guds egen lengsel etter å velsigne og dele det gode. Det organiske og relasjonelle

ved mennesket gjør vekst og modning sentrale. Videreføring og disippelgjøring handler ikke bare om å gi det en har, men å istandsette andre til å stige inn i fylden av sin egen arv i Gud, som igjen vil forløse andre.

Ansvar for utdanning og opplæring er først gitt til foreldrene, altså er familien det primære utdanningsstedet.

I familien legges grunnlaget for livet. Der formes individets karakter og visdom, kunnskap, evner og talent utvikles. Skolen som sfære må derfor forstås tett knyttet til familien, og ligger under denne når det gjelder autoritet.

Fordi visdom og kunnskap ikke kan stå uten karakterstyrke, må disse henge tett sammen. Pensum og pedagogikk kan ikke adskilles fra karakterutvikling, men må forstås integrert.

Skolen må dermed ha en utdanningsfilosofi som er bygget på Gud som Skaper, Jesus som forløser og Skriften som pensumgrunnlag på alle områder.

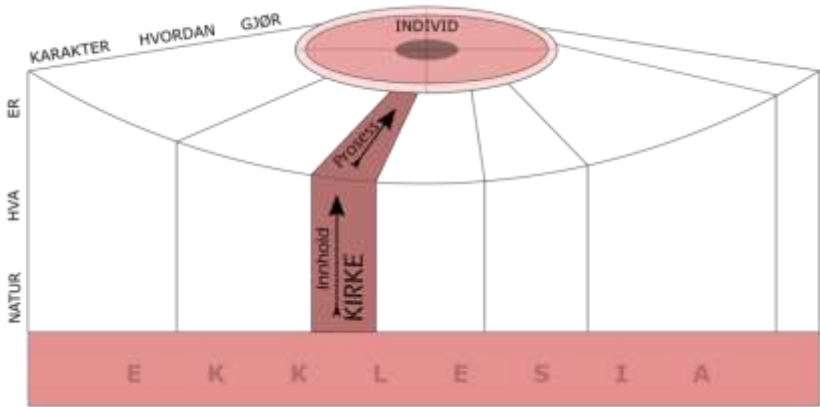
Fag som undervises må ha sin opprinnelse i en skapelsesforståelse og grunnes i Guds natur og karakter. De må også ha en iboende hensikt som uttrykker Guds rike og hans veier.

ANDRE RESSURSER:

Liberating the Nations, Stephen McDowell & Mark Beliles

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Kirke

INTRODUKSJON

Ordet kirke kommer fra det greske *kyriakos*, som betyr *herrens hus*. Det er et vesentlig uttrykk at Guds folk samles, nettopp fordi vi er ett legeme. Gjennom Skriften lærer vi at menigheten hadde geografisk anerkjennelse, altså at de var Guds folk som stod ved de åndelige portene over et område (e.g. Korint, Galatia, Efesus, Tessalonika, Roma). Her skulle en altså fungere som et legeme og se bønnen «La ditt rike komme» oppfylles.

Menighetens uttrykk gjennom det vi kaller kirke kan dermed være uendelig mange. Det som er viktig er at

legemet fungerer som ett, geografisk og åndelig sett.¹²⁷ Den konstante utfordringen en kirke ofte har er at det kan bli en form eller en institusjon som finner identitet på feil sted. Dermed er det viktig alltid å være nær det fundamentale ved dette Kristi legeme, slik at former og uttrykk er relevante i forhold til tid og kall.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om kirke formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

Og la oss gi akt på hverandre, så vi oppgløder hverandre til kjærlighet og gode gjerninger, og la oss ikke holde oss borte fra vår egen forsamling, slik noen har for vane, men la oss formane hverandre, og det så mye mer som dere ser at dagen nærmer seg.(Heb 10:25)

De holdt urokkelig fast ved apostlenes lære og ved samfunnet, ved brødsbrytelsen og ved bønnene.(Apg 2:42)

Det skjedde mange tegn og under blant folket ved apostlenes hender. Med ett sinn pleide de alle å samles i Salomos søylegang.(Apg 5:12)

KOMMENTAR:

Kirke er et av mange uttrykk av ekklesia. Jødene hadde sin synagoge og sitt tempel. Andre religioner har sine særlige uttrykk. Som en jøde ikke vil si han er synagoge, vil heller ikke en Jesu etterfølger kalle seg kirke. På mange vis må kirken, eller den manifesterte forsamlingen regnes som en kilde, en fontene eller nedfallsområdet til

¹²⁷ Ref Joh 15 og 17

en elv som skal renne ut i hele samfunnet. Det ligger et prototypeelement i kirken, noe som modelleres for hele samfunnet. De første disiplene var geografisk samlet og forent rundt forskjellige disipliner; bønn, brødsbrytelse, fellesskap og skriften. Vi ser at Jesu etterfølgere møttes ofte for tilbedelse, undervisning, bønn, vitnesbyrd, forløsning og bruk av Åndens gaver og mer.

Kirke kan ha en uendelig mengde former, siden det handler om en manifestasjon av Kristi legeme hvor kjærlighet, enhet og Åndens autoritet er vesentlige. Manifestasjon av enhet er viktig fordi det handler om sann inkarnasjon av Jesu legeme. Vi vokser sammen som Guds folk og blir gjennom det utrustet til å elske alle mennesker.

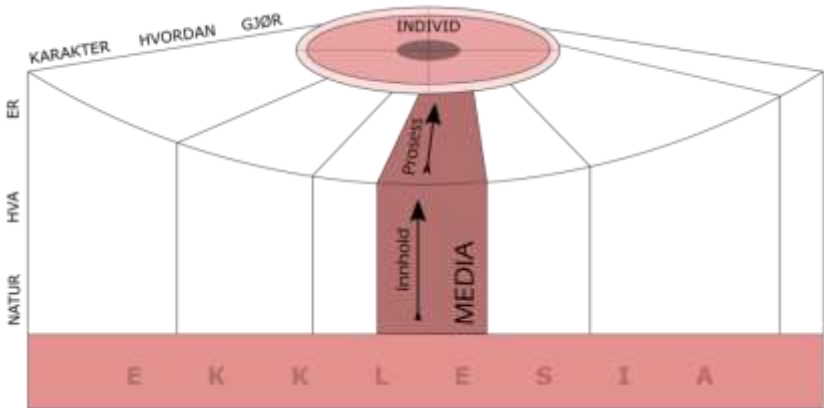
Forsamlingen var historisk en manifestasjon av legemet, altså en grasrotbevegelse med Jesus som hode, ledet av Den hellige ånd. Alle bidro og vokste i sine gaver uten at det var et hierarki av lederskap. Guds rike fungerer gjennom tjenerskap.

ANDRE RESSURSER:

Liberating the Nations, Stephen McDowell & Mark Beliles

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Media

INTRODUKSJON

Media er et samlebegrep på samfunnsuttrykk som har fokus på relasjon, både gode og onde. Media er en bærer av den relasjonelle tilstanden i et samfunn. Dermed kan det være både oppbyggende og nedbrytende. Det er kilden som gir media og kommunikasjon sitt etiske og moralske utgangspunkt. Gud har gjennom alle tider brukt ulike uttrykk for å åpenbare seg selv og sine hensikter.

Media og kommunikasjon brukes på alle livets områder. Her ligger enormt potensiale og mange vet å bruke det. Media vil aldri være noe nøytralt. Dermed er det viktig å

være tydelig i all kommunikasjon. Husk at det å stå for sannhet ikke er nøytralt i den verden vi lever i.

Media er ofte en kombinasjon av budskap, kreativitet og energi, noe som gjør at det kan ha enorm påvirkning ved å nå et bredt spektrum av sanser i mennesket.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om media formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet, for at Guds menneske kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning. (2 Tim 3:16,17)

Og Herren svarte meg og sa: Skriv synet opp og skriv det tydelig på tavlene, så det er lett å lese det! (Hab 2:2)

Og Herren sa til meg: Ta deg en stor tavle og skriv på den med alminnelig skrift: Snart bytte, rov i hast! (Jes 8:1)

Og Herren sa til Moses: Stig opp til meg på fjellet og bli der! Så vil jeg gi deg steintavler og loven og budet, som jeg har skrevet opp for å veilede dem. (2 Mos 24:12)

Det du ser, skriv det i en bok og send det til de sju menighetene (Joh Åp 1:11a)

Skriv det du så, det som nå er, og det som skal komme etter dette (Joh Åp 1:19)

Men du, Guds menneske, fly bort fra alt dette! Og jag etter rettferdighet, gudsfrykt, tro, kjærlighet, tålmodighet og mildhet. (1 Tim 6:11)

Guds rike består jo ikke i mat og drikke, men i rettferdighet og fred og glede i Den Hellige Ånd. (Ro 14:17)

La oss da jage etter det som tjener til fred og til innbyrdes oppbyggelse. (Ro 14:19)

Og Jesus trådte fram, talte til dem og sa: Meg er gitt all makt i himmel og på jord! Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende! (Matt 28:18-20)

For øvrig, brødre: Alt som er sant, alt som er ære verd, alt som er rettferdig, alt som er rent, alt som er verd å elske, alt som folk taler vel om, alt som duger og er ros verd - gi akt på det! (Fil 4:8)

Men dere skal få kraft idet Den Hellige Ånd kommer over dere. Og dere skal være mine vitner både i Jerusalem og i hele Judea og Samaria og like til jordens ende. (Apg 1:8)

La deres tale alltid være vennlig, men krydret med salt, så dere vet hvordan dere skal svare enhver. (Kol 4:6)

Og han var der hos Herren i førti dager og førti netter uten å ete brød og uten å drikke vann. Og han skrev på tavlene paktens ord, de ti ord. (2 Mos 34:28)

KOMMENTAR:

Den relasjonelle Gud er en som kommuniserer. I skaperverket har han gjort dette på mangfoldig vis. Selve skaperverket er et medium Gud bruker for å tale om seg selv. Et medium er dermed bærer av et budskap eller en mening. Gud er god og dermed settes standarden for kommunikasjon, at den skal formidle det gode, eller visdom og kjærlighet som vi har lært tidligere.

Media skal støtte relasjoner og brukes til å uttrykke relasjonelt verdifullt innhold. Dermed har det en rolle i disippelgjøring og det å nå alle mennesker med de gode nyhetene om Guds rike.

Media er en unik sfære hvor innhold og innovasjon integreres. Jesus ble født i kjøds lignelse for å kommunisere hvem Faderen er i verdens mørke. Dette gir media enorm mulighet til å påvirke.

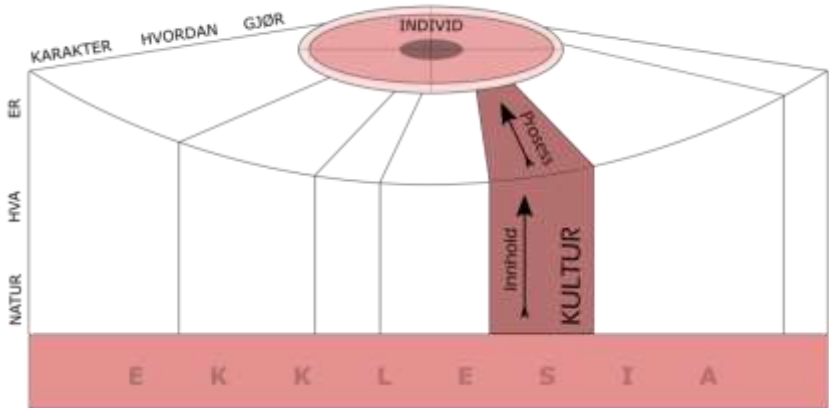
Skriften er nedskrevet og bevart ved bruk av media. Verden er full av uttrykk som bærer forskjellig innhold. På markedsplassen dukker det stadig opp nye kreative uttrykk. For Guds folk er det vesentlig å forstå hjertet til media og kommunikasjon. Disse er direkte bundet til Guds eget vesen. Godhet og herlighet, rettferdighet og hellighet skal alle strømme gjennom innholdet som bæres fram. Media er også en unik måte å ære Gud på fordi kreativitet er så sentralt. Det handler om å herliggjøre Skaperen.

ANDRE RESSURSER:

Liberating the Nations, Stephen McDowell & Mark Beliles

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Kultur

INTRODUKSJON

Kultur er ofte direkte uttrykk for tilbedelse, fordi det viser frem det som er mest dyrebart hos et folk. Det som er verdifullt får plass. Kultur handler både om tilbedelse og hva som kultiveres i et samfunn.

I Skriftens sammenheng, er uttrykkene som kalles kultur ment å være nært knyttet til samfunnet med Gud, og uttrykke hvem han er og hva han ønsker å formidle. Kultur er ofte knyttet til kunst og det profetiske. En kan dermed kjenne pulsen på et samfunn ved å gjøre seg kjent med dets kultur og hva som er viktig for menneskene.

Da Israels folk brøt opp og vandret videre var det nettopp kunstnere, sangere og musikere som gikk foran. De lovpriste Gud og viste fram sin tilbedelse, noe som ledet folket, altså som en profetisk røst.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om kultur formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Nok en gang er dette din mulighet til å engasjere deg.

Men ett gjør jeg: Jeg glemmer det som ligger bak og strekker meg ut etter det som er foran, og jager mot målet, til den seiersprisen som Gud har kalt oss til der ovenfra i Kristus Jesus. (Fil 4:13,14)

For kroppslig øving er nyttig til lite, men gudsfrykt er nyttig til alt. Den har løfte både for dette livet og for det som kommer. (1 Tim 4:8)

Profetinnen Mirjam, Arons søster, tok en tromme i hånden, og alle kvinnene gikk etter henne med tamburiner og dans. (2 Mos 15:20)

Du skal si til alle dem som forstår seg på kunst, alle som jeg har fylt med kunstnerånd, at de skal lage de klærne som Aron skal bære, for at han kan helliges til å tjene meg som prest. (2 Mos 28:3)

Se, jeg har kalt Besalel, sønn av Uri, Hurs sønn, av Juda stamme. Og jeg har fylt ham med Guds Ånd, med visdom og med forstand og med kunnskap og med dyktighet til alle slags arbeid, (2 Mos 31:2,3)

Han var sønn av en enke av Naftalis stamme, og hans far var en mann fra Tyrus, en kobbersmed. Han var fylt med visdom og forstand og kunnskap, så han kunne gjøre alle slags arbeid i kobber. Han kom da til kong Salomo og gjorde alt det arbeidet han ville ha utført. (1 Kong 7:14)

Så kom da Moses og sa fram hele denne sangen for folket, han og Josva, Nuns sønn. (5 Mos 32:44)

KOMMENTAR:

Kultur handler om manifestasjonen av det indre liv som kultiveres i et samfunn. En rot av ordet kan spores tilbake til ordet tilbedelse, altså vil kultur være uttrykkene for det som er verdsatt og tilbedt i samfunnet.

Kultur vil ha et stort spektrum av uttrykk, både fordi det viser det etablerte, men også fordi der ligger et profetisk element i det. Mennesker med kunstnergave er åndelig følsomme og vil påvirkes av tidens dominerende ånd. Dermed vil nye kulturelle uttrykk ha et profetisk og retningsgivende tilsnitt. Noen er bevisst dette, mens andre ikke er det. Kultur blir dermed også en lærer for en samfunnsgruppe, en verdi- og innholdsbarer som preger mennesker. Kulturelle uttrykk er ofte helhetlige i måten de preger og påvirker mennesker, og taler både til ånd, sjel og legeme. Derav den store påvirkningskraften.

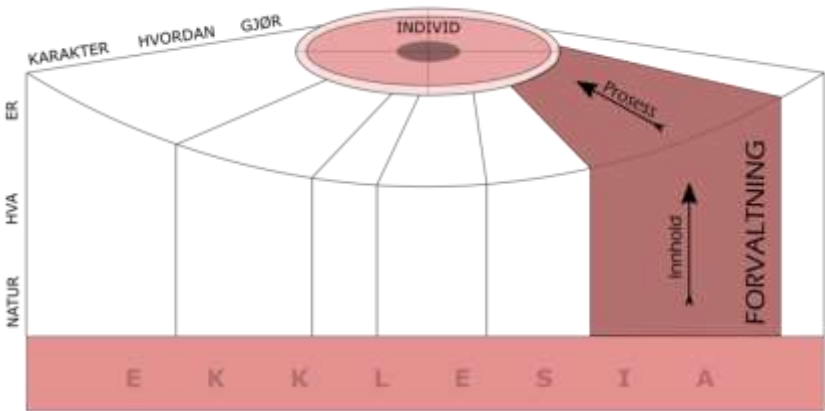
Eksempel på kulturelle uttrykk er: litteratur, sang, språk, musikk, idrett, drama, dans, festival, kunst, håndverk, mat, skikker, arkitektur, fortellinger og myter.

Guds hensikt er at disse skal være livgivende og kreative uttrykk som bygger Guds rikes kultur.

ANDRE RESSURSER:

Boken som skapte din verden, Vishal Mangalwadi

Forvaltning

INTRODUKSJON

Fra Gud først skapte og fortalte Adam og Eva hva han satte dem til, har forvaltning vært sentralt. Her kan vi se synergien av Guds enorme potensiale sammen med menneskets enorme potensiale i Gud. Dette samarbeidet skulle ha sin begynnelse i Edens hage. Bare Gud vet hva han drømte om å gjøre sammen med menneskene. Sammen med Gud kan vi utforske og skape, vi kan se forsørgelse, helbredelse og utvikling.

Dette potensialet ligger der fremdeles, for alle som vandrer sammen med Gud. Hans kreativitet, kjærlighet, visdom og kunnskap er en ubegrenset kilde til å skape.

Når vi søker å lære, oppdager vi kunnskap og visdom – vi får kjennskap. Vi bruker ofte ordene vitenskap, teknologi, forretning og utvikling når vi beskriver det som skjer i denne sfæren. Entreprenørskap er naturlig for Gud og mennesker. Innovasjon, det å gjøre nye ting, er et skaperuttrykk.

Forvaltning er dermed et av de største samfunnsuttrykkene vi har. Potensialet her er enormt.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om forvaltning formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forstås i sin sammenheng. Dette er din anledning til å engasjere deg!

Og Gud sa: La oss gjøre mennesker i vårt bilde, etter vår liknelse. Og de skal råde over havets fisker og over himmelens fugler, og over feet og over all jorden, og over hvert kryp som rører seg på jorden. (1 Mos 1:26)

Og Gud velsignet dem og Gud sa til dem: Vær fruktbare og bli mange og fyll jorden, og legg den under dere og råd over havets fisker og himmelens fugler og over alt levende som rører seg på jorden. (1 Mos 1:28)

Dersom du nå hører på Herrens, din Guds røst, så du akter vel på å holde alle hans bud, som jeg gir deg i dag, da skal Herren din Gud heve deg høyt over alle folkene på jorden. (5 Mos 28:1 ff)

Og Gud Herren tok mennesket og satte ham i Edens hage til å dyrke og verne den. (1 Mos 2:15)

I ditt ansikts sved skal du ete ditt brød, inntil du vender tilbake til jorden, for av den er du tatt. Støv er du, og til støv skal du vende tilbake. (1 Mos 3:19)

Noah var jordbruker, og han var den første som plantet en vingård. (1 Mos 9:20)

Og Gud velsignet Noah og sønnene hans og sa til dem: Vær fruktbare, bli mange og fyll jorden. (1 Mos 9:1)

Gå til mauren, du late, se dens veier og bli vis. (Ordsp 6:6)

Den som er lat i sin gjerning, er også en bror til ødeleggeren. (Ordsp 18:9)

Meg tilhører råd og sann innsikt. Jeg er forstand, styrke hører meg til. (Ordsp 8:14)

Ditt sølv er blitt til slagg. Din vin er oppblandet med vann. Dine førere er opprørere. De holder lag med tyver. Alle sammen elsker de bestikkelse og jager etter gaver. Den farløse hjelper de ikke til hans rett, og enkens sak tar de seg ikke av. (Jes 1:22,23)

Men de som høster kornet, skal ete det og prise Herren, og de som samler inn mosten, skal drikke den i forgårdene til min helligdom. (Jes 62:9)

Du skal ikke stjele. (2 Mos 20:15)

Hun sørger for ull og lin, og hennes hender arbeider med lyst. Hun er som en kjøpmanns skip, hun henter sitt brød langveis fra. (Ordsp 31:13,14)

KOMMENTAR:

Gud som Skaper er den ultimate modellen i denne sfæren. Gjennom sin visdom og kreativitet boblet det over med en uendelig mengde unike uttrykk. Disse var manifestasjoner av dybden av forståelse, innsikt og kunnskap, koblet med kjærlighetens motivasjon. Gjennom Guds forvalterskap ble skaperverket oversvømt av velsignelser.

Forskning og utvikling handler om å stige inn i forståelsen av skaperverket og dets hensikt. Gjennom forretning og teknologi manifesteres og spres nyskapning og den samme gleden Gud hadde ved tidenes opprinnelse. Hensikten er å være en velsignelse for andre og å ære Gud. Vi ser ofte at Gud forsørger mennesker gjennom at de investerer seg selv på et område og forvalter det. Dette kan være fiskeri, gårdsdrift, tjenestenæring, bakeri, dagligvarehandel, snekker, budbringertjeneste, forfatter, lærer og så veldig mye annet. Disse er knyttet til våre gaver og utrustning, kallet fra Gud og kjærlighetens uttrykk.

Det er viktig at forvalterskap alltid knyttes til samfunnet med Gud, hans visdom og kjærlighet, slik at uttrykkene alltid er i henhold til Guds rike.

ANDRE RESSURSER:

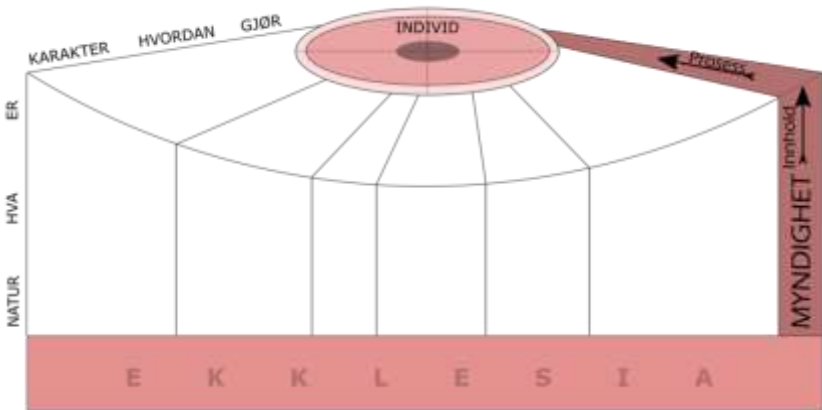
Liberating the Nations, Stephen McDowell & Mark Beliles

God with you at Work, Andy Mason

Med Jesus på jobben, Ed Silvano

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Myndighet

INTRODUKSJON

Utøvelse av myndighet, som vi kjenner det i vår verden, var ikke en del av Guds opprinnelige hensikt. Hans regjering var alltid ment å være innenfra og utover, fra hjertet til handling. Når synden ble en realitet måtte det inn noe som konsekvens. Synden måtte begrenses gjennom å opprettholde lov og rett i kjødet. Der det ikke er kjærlighet og selvstyre må individ og samfunn styres ved eksterne lover og utøvelse av makt. Dette skjedde i utgangspunktet lokalt og ble avgjort av dommere som kjente loven.

Siden ønsket Israel seg en konge slik de andre folkene hadde det. Dette har skapt konflikt mellom forståelsen av svært sentralisert makt og svært desentralisert makt.

Myndighetens rolle i samfunnet skulle i utgangspunktet være minimal.

Siden myndighet har med utøvelse av makt å gjøre, er det vesentlig at samfunnets former er satt opp slik at makt ikke blir misbrukt. Ved misbruk blir folket ofte gjort til slaver og mister sin frihet til å leve sine liv rett foran Gud.

SKRIFTEN

Her følger noen skriftsteder hvor tanken om myndighet formidles. For å få det større bildet må en naturligvis lese Skriften i sin helhet. Bøker og utsnitt må forståes i sin sammenheng. Dette er din mulighet til å engasjere deg.

Jeg vil kreve hver manns bror til regnskap for menneskets liv. Den som utøser menneskets blod, hans blod skal bli utøst av mennesker. For i Guds bilde skapte han mennesket. (1 Mos 9:5b,6)

Kom med noen vise og forstandige og prøvede menn fra hver av stammene! Så vil jeg sette dem til høvdinger over dere. (5. Mos 1:13ff)

Neste dag satt Moses og skiftet rett mellom folket, de sto omkring Moses fra morgen til kveld. (2. Mos 18:13ff)

Til Moses sa han: Stig opp til Herren, du og Aron, Nadab og Abihu og sytti av Israels eldste. Og dere skal tilbe på avstand. (2. Mos 24:1)

Så vil jeg komme ned og tale med deg der. Jeg vil ta av den Ånd som er over deg, og legge på dem, så de kan bære byrden av folket sammen med deg, og du ikke skal bære den alene. (4. Mos 11:16)

Alle Israels eldste kom til kongen i Hebron. Og David gjorde en pakt med dem i Hebron for Herrens åsyn. De salvet David til konge over Israel etter det ordet Herren hadde talt ved Samuel. (1 Krøn 11:3)

Når du kommer inn i det landet Herren din Gud gir deg, og du eier det og bor i det, og du så sier: Jeg vil sette en konge over meg, slik som alle de folk som bor rundt omkring meg! (5. Mos 17:14)

Om folket i landet lukker øynene til og ikke straffer en slik mann med døden når han gir sitt barn fra seg til Molok, da vil jeg sette mitt åsyn mot denne mannen og hans slekt. (3. Mos 20:4,5a)

... da skal du sette den til konge over deg som Herren din Gud utvelger. En av dine brødre skal du sette til konge over deg. Du må ikke sette over deg en fremmed mann, en som ikke er din bror. (5. Mos 17:15ff)

For Herren er vår dommer, Herren er vår lovgiver, Herren er vår konge, han skal frelse oss. (Jes 33:22)

Hver og en skal underordne seg de myndigheter han har over seg. For det er ikke øvrighet uten av Gud, men de som finnes, er innsatt av Gud. Den som setter seg opp mot øvrigheten, står Guds ordning imot. Men de som står imot, skal få sin dom. For de som styrer, er ikke til skrekk for dem som gjør godt, men for dem som gjør ondt. Vil du

slippe å være redd for øvrigheten, så gjør det gode. Da skal du få ros av den. (Ro 13:1-3)

For Herrens skyld skal dere underordne dere under enhver menneskelig ordning, enten det nå er en konge, som den høyeste, eller landshøvdinger som er utsendt fra ham for at de skal straffe dem som gjør ondt og hedre dem som gjør godt. (1 Pet 2:13,14)

Du skal ikke utbre falskt rykte. Du skal ikke gjøre felles sak med den ugudelige, så du blir et urettferdig vitne. Du skal ikke følge mengden i det som er ondt. Og du skal ikke vitne slik i en rettssak at du bøyer deg etter mengden og gjør rett til urett. (2. Mos 23:1-3)

Det skal ikke stå bare ett vitne fram mot en mann, når det gjelder noen misgjerning eller noen synd, hva synd det så er han har gjort. Etter to vitners utsagn eller etter tre vitners utsagn skal en sak stå fast. (5. Mos 19:15)

Sal 139

KOMMENTAR:

Dette er en sfære som er viktig å forstå riktig. Gud er opprinnelsen til all myndighet. Jesus sa også at han har fått all makt. Profeten Jesaja er tydelig når han sier at all myndighet skal hvile på Jesu skuldre.

Siden myndighet også handler om utøvelse av makt for å opprettholde loven og rettferdighet er det vesentlig at mennesker har stor tilregnelighet i denne forvaltningen.

Guds rike er ikke et maktrike, men et rike styrt av kjærlighet, altså indre selvstyre i henhold til Guds Ånds lov. Det eneste som rettferdiggjør bruk av makt er for å beskytte det som er verdifullt.

I samfunnet må dette se slik ut; at bare mennesker med prøvd karakter og visdom kan betros å forvalte områder der en håndterer makt og myndighet. Dette handler om manifestasjonen av Jesus i samfunnet. Mennesker som ikke er pålitelige er fritt vilt for åndskrefter og lære som vil ødelegge hver eneste av Guds hensikter. Derfor skal ikke samfunnet jage etter store institusjoner og maktvesen, men alle skal være under og holdes tilregnelig overfor Guds lov og grunnlov.

Det er verdt å nevne at den øvrighet vi ofte ser i dag ikke nødvendigvis er Guds oppfinnelse. Mennesker har valgt sin egen vei. Dermed har vi behov for reform, altså nye former. Gud har selv sagt at en stat er en direkte trussel mot Hans regjering i en nasjon.¹²⁸ Vi må dermed ikke bli overrasket når vi ender opp med å bruke mesteparten av vår tid og energi i tjeneste for denne staten. Gud kaller dette slaveri.

Guds myndighet på den nåværende jorden uttrykkes gjennom en grunnlov bygget på Skriften og forvaltes av betroede mennesker med karakterstyrke. Det er alltid tjenere som skal velges inn som representanter. Disse må også holdes tilregnelige av borgerne i en nasjon.

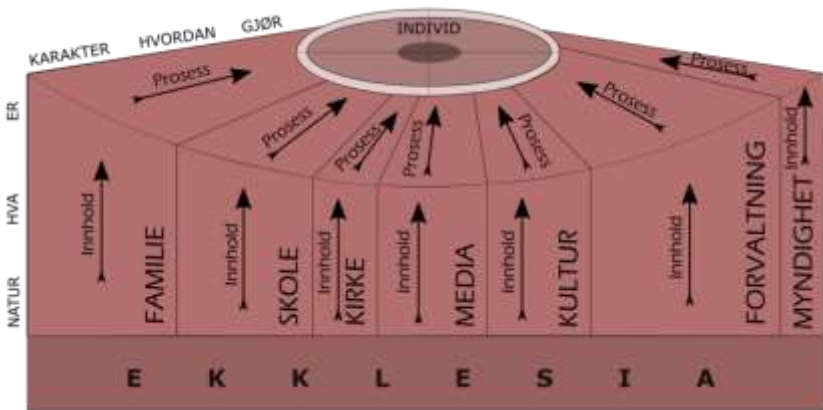
ANDRE RESSURSER:

Liberating the Nations, Stephen McDowell & Mark Beliles

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

¹²⁸ 1 Sam 8:6,7, 5. mos 17:14-20

Nasjon

INTRODUKSJON

Nasjonene er et premiss som legges tidlig i de hebraiske skriftene. Gud velsignet Jakob og ga et løfte om at han skulle bli far til mange folkeslag.¹²⁹

Israel ble utvalgt som en prototype på en nasjon. De ble opplært og gitt ansvar. Gjennom dem har vi fått mange av Guds veier for nasjoner.

Den nye pakten i Jesus er gitt, også for å forløse nasjonene inn i sin sanne identitet og hensikt. Profeten

¹²⁹ 1 Mos 35:11

Jesaja forkynner at nasjonene er gitt for å tjene Herren og være til velsignelse.¹³⁰

Folkeslagene har sin plass foran Guds trone. Når Guds trone står på jorden skal folkene vandre i det nye Jerusalems lys.¹³¹

Det er en åpenbar lengsel i Guds hjerte etter å se alle byggesteiner gjennomsyret av hans nærvær, og sammen uttrykke dette enorme fellesskapelige legemet til hans ære.

SKRIFTEN

Og Herren sa til Abram: Dra bort fra ditt land og fra din slekt og fra din fars hus til det landet som jeg vil vise deg! Jeg vil gjøre deg til et stort folk. Jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort, og du skal bli en velsignelse.(1 Mos 12:1,2)

Dette var Kams etterkommere, etter sine ætter og tungemål, i sine land og folkeslag.(1 Mos 10:20)

Dette var Noahs sønners slekter etter sin avstamning, i sine folkeslag. Fra dem har folkene utbredt seg på jorden etter vannflommen.(1 Mos 10:32)

Jeg vil gjøre deg overmåte fruktbar, jeg gjør deg til mange folk, og konger skal utgå fra deg.(1 Mos 17:6)

Gud sa også til ham: Jeg er Gud Den Allmektige. Vær fruktbar og bli tallrik. Et folk, ja, en mengde med folkeslag skal stamme fra deg, og konger skal utgå av dine lender.(1 Mos 35:11)

¹³⁰ Jes 19:23-25

¹³¹ Joh Åp 21, 24

Dere skal være et kongerike av prester for meg og et hellig folk. Dette er de ordene du skal tale til Israels barn.(2 Mos 19:6)

Dersom jeg nå har funnet nåde for dine øyne, så lær meg din vei, så jeg kan kjenne deg og finne nåde for dine øyne. Og se, dette folket er ditt folk!(2 Mos 33:13)

Og hvor finnes det et folk, om det er aldri så stort, som har så rettferdige lover og bud som hele denne lov jeg legger fram for dere i dag?(5 Mos 4:8)

Ikke for din rettferdighets skyld eller for ditt oppriktige hjertes skyld kommer du inn i deres land og tar det i eie. Men det er for deres ugudelighets skyld Herren din Gud driver disse hedningene ut for deg, og for å holde det løftet Herren med ed har gitt dine fedre Abraham, Isak og Jakob.(5 Mos 9:5)

Se, min tjener som jeg har utvalgt, ham som jeg elsker, som min sjel har behag i; jeg vil legge min Ånd på ham, og han skal forkynne rett for hedningefolkene.(Matt 12:18)

Og til hans navn skal hedningefolkene sette sitt håp.(Matt 12:21)

Og alle folkeslag skal samles fremfor ham. Han skal skille dem fra hverandre, likesom gjeteren skiller sauene fra geitene.(Matt 25:32)

Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende!(Matt 28:19,20)

... og at i hans navn skal omvendelse og syndenes forlatelse forkynnes for alle folkeslag, fra Jerusalem av.(Luk 24:47)

Han lot alle folkeslag av ett blod bo over hele jorderike, og han satte faste tider for dem og bestemte grensene mellom deres bosteder.(Apg 17:26)

Og igjen: Lov Herren, alle hedninger, og pris ham, alle folk!(Ro 15:11)

Og igjen sier Jesaja: Isais rotskudd skal komme, han som skal stå fram og herske over hedningefolkene. Til ham skal hedningene sette sitt håp.(Ro 15:12)

At hedningene er medarvinger, de hører med til legemet, og de har del i løftet i Kristus Jesus ved evangeliet.(Ef 3:6)

For dem ville Gud kunngjøre hvor rik på herlighet dette mysteriet er blant hedningefolkene, det er: Kristus i dere, håpet om herlighet.(Kol 1:27)

Men dere er en utvalgt ætt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk til eiendom, for at dere skal forkynne hans storhet, han som kalte dere fra mørket til sitt underfulle lys(1 Pet 2:9)

En annen engel, den andre, fulgte etter og sa: Falt, falt, er Babylon den store, som har gitt alle folkeslag å drikke av sitt horelivs vredesvin.(Joh Åp 14:8)

For av hennes horelivs vredesvin har alle folk drukket. Kongene på jorden har drevet hor med henne, og kjøpmennene på jorden er blitt rike av hennes overdådige vellevnet.(Joh Åp 18:3)

Folkeslagene skal vandre i byens lys, og kongene på jorden bærer sin herlighet inn i den.(Joh Åp 21:24)

KOMMENTAR:

Gud er selv et fellesskap. Nasjoner er også sammensatte individer, unike uttrykk for folkeslags gaver i deres geografiske arv. Dette sammensatte uttrykket er også kjærlighetens og herlighetens høyeste uttrykk. Skriften sier at alle folkeslag skal bære sin herlighet foran Gud. Dette er et fantastisk bilde på den relasjonelle tilbedelsen og herliggjørelsen av Gud. Ved å være vårt aller beste kan vi herliggjøre Gud.

Når bestanddelene fungerer sammen på ypperste vis vil også det sammensatte uttrykket være det ypperste. Det som dermed blir viktig er Kristus i oss, håpet om herlighet.

Nasjoner er unike uttrykk. De skal fungere sammen i verden slik menneskene fungerer sammen. Bare ved å elske hverandre og velsigne hverandre kan vi i sannhet opphøye Gud. Da manifesteres Guds evige hensikt.

Jesus ga det mest spennende oppdraget til sine etterfølgere: *«...gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem i Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»*¹³²

Nasjoner er Guds ultimate hensikt, men bestanddelene er like viktige. I Guds fylde ligger det evige potensialet!

¹³² Matt 28:19,20

ANDRE RESSURSER:

Liberating the Nations, Josh McDowell & Mark Beliles

If the Foundations are Destroyed, Alan Snyder

Boken som skapte din verden, Vishal Mangalwadi

Verdens viktigste bok, Loren Cunningham

The Old Testament Template, Landa Cope

How Christianity Changed the World, Alvin J. Schmidt
(Engelsk)

Tillegg

Oppsummering av noen av Skriftens veier i ulike samfunnsuttrykkene. Disse er grunntanker eller premiss

TRO:	BIBELSK KRISTENDOM
REFERANSEDOKUMENT (Epistemologi)	Den hellige skrift (Bibelen)
OPPRINNELSE (Ontologi)	Guds skaperverk
HENSIKT (Teleologi)	Elske Gud, selv, neste og skaperverk
VERDIENS KILDE (Aksiologi)	Gud / Absolutt
IBOENDE VERDI	Likeverd
AUTORITET – Kilde	Gud
AUTORITET – Hensikt	Elske
STYRE Ved	Kjærlighet / Sannhet
SAMFUNNSLOVER	Ti Bud – Guds lover
JUSTIS	Upartisk
MYNDIGHETENS ROLLE	Tjene
TEOLOGI	Treenig teisme
FILOSOFI	Tro og Fornuft
PSYKOLOGI	Ånd, sjel og legeme
SOSIOLOGI	Trad. familie, kirke, myndighet
POLITIKK	Rettferd / Frihet
ETIKK	Moralske absolutter
BIOLOGI	Gud er skaper og opprinnelse
LOV	Guddommelig / Naturlig lov
ØKONOMI	Forvaltning av eiendom
HISTORIE	Skapelse, fall, forløsning

Ref. Understanding the Times, Myers & Noebel)

Tenkenivå

1. KUNNSKAP

Beskrivelse:

Å skaffe seg faktisk kunnskap, informasjon og det som lett kan huskes og tilbakekalles.

Evaluerings:

- Observasjon og tilbakekalling av informasjon
- Kunnskap om datoer, hendelser, steder
- Kunnskap om store ideer
- Behandling av emne
- Spørsmål (tips): hvem, hva, hvorfor, når, utelat, hvor, hvilken, velg, finn, hvordan, definer, merk, vis, stave, liste, match, navngi, relater, fortell, husk, velg

Eksempel:

Gjenfortelle en regel. Oppgi pris på en vare til en kunde. Kjenne sikkerhetsreglene.

2. FORSTÅELSE

Beskrivelse:

Forstå meningen, oversettelsen, interpoleringen og tolkningen av instruksjoner og problemer. Gjenfortelle et problem med ens egne ord.

Evaluering:

- Forståelse av informasjon
- Forstå betydningen
- Oversette kunnskap til ny sammenheng
- Tolke fakta, sammenligne, kontrast
- Ordne, gruppere, grunnleggende årsaker
- Forutsi konsekvenser
- Spørsmål (tips): sammenlign, kontrast, demonstrer, tolk, forklar, utvid, illustrer, konkluder, skisser, forholde seg, omformuler, oversett, oppsummer, vis, klassifiser

Eksempel:

Omformulere prinsippene for prøveskriving. Forklar i ens egne ord trinnene for å utføre en kompleks oppgave. Overføre en ligning til et regneark på datamaskinen.

3. BRUK

Beskrivelse:

Bruke et konsept i en ny situasjon eller uoppfordret bruk av en abstraksjon. Dette gjelder det læres i klasserommet så vel som nye situasjoner på arbeidsplassen.

Evaluering:

- Bruk av fakta
- Bruk av regler
- Prinsipper
- Spørsmål (tips): Bruk, beregne, demonstrere, konkludere, konstruere, bestemme, tegne, finne ut, gi et eksempel, illustrere, lage, operere, vise, løse, oppgi en regel eller prinsipp

Eksempel:

Bruk en håndbok for å beregne ferietiden til en ansatt.
Bruk statistikklover for å vurdere påliteligheten av en skriftlig test.

4. ANALYSE

Beskrivelse:

Skiller materiale eller konsepter i komponentdeler slik at organisasjonsstrukturen kan forstås. Skiller mellom fakta og avledninger.

Evaluering:

- Se mønstre
- Organisering av deler
- Anerkjennelse av skjulte betydninger
- Identifikasjon av komponenter
- Spørsmål (tips): analyser, kategoriser, klassifiser, sammenlign, kontrast, oppdag, disseker, del, undersøk, inspiser, forenkle, undersøk, delta i, test for, skille, list, skill mellom, tema, relasjoner, funksjon, motiv, inngripen, antagelse, konklusjon

Eksempel:

Feilsøke utstyr ved å bruke logisk resonnering.

Gjenkjenne logiske feil i begrunnelser. Samle informasjon fra en avdeling og velger de nødvendige oppgavene for opplæring.

5. SYNTESE

Beskrivelse:

Bygge en struktur eller et mønster fra ulike elementer. Sett sammen deler for å danne en helhet med vekt på å skape en ny mening eller struktur.

Evaluering:

- Bruk gamle ideer for å lage nye
- Generalisere fra fakta
- Relatere kunnskap fra flere områder
- Forutsi, dra konklusjoner
- Spørsmål (tips): kombinere, integrere, endre, omorganisere, erstatte, planlegge, lage, utforme, oppfinne, hva om?, Komponere, formulere, forberede, generalisere, omskrive, bygge, velge, kompilere, konstruere, skape, designe, estimere, forestille, planlegge, forutse, foreslå, løse, anta, diskutere, forbedre, tilpasse, minimere, maksimere, slette, teoretisere, forsegle, teste,

Eksempel:

Skriv en bedriftsoperasjon eller prosesshåndbok. Design en maskin for å utføre en bestemt oppgave. Integrere trening fra flere kilder for å løse et problem. Revidere for å forbedre resultatet.

6. EVALUERING

Beskrivelse:

Gjøre bedømmelser om verdien av ideer eller materialer.

Evaluerings:

- Sammenligne og diskriminere mellom ideer
- Vurder verdien av teorier, presentasjoner
- Gjøre valg basert på begrunnet argument
- Verifisere verdien av bevisene
- Gjenkjenne subjektivitet
- Spørsmål (tips): vurdere, bestemme, rangere, rangere, test, måle, anbefale, overbevise, velge, dømme, forklare, diskriminere, støtte, konkludere, sammenligne, oppsummere, tildele, konkludere, kritisere, avgjøre, forsvare, evaluere, rettferdiggjøre, måle, merke, rangere, anbefale, styre på, godta, tolke, forklare, prioritere, mening, betydning, kriterier, bevise, motbevis, påvirke, oppfatte, anslå, trekke fra

Eksempel:

Velg den mest effektive løsningen. Lei den mest kvalifiserte kandidaten. Forklar og begrunn et nytt budsjett. Begrunn en moralsk beslutning.

Karaktervekst

Kjærlighet:

En hjerteintensjon som handler etter et intelligent perspektiv: Å velge upartisk å bringe velsignelse til andre innenfor grensene til det som er riktig.

Sal 25: 8-10, 34:8, 86:5, 100:5, 145:9.

1. Dyd vs. Urenhet: Gir, forventer ingenting i retur. 2 Pet 1:5.

2. Generøsitet vs. Gjerrighet: Å innse at alt jeg har, tilhører Gud og bruker det som Han leder (en holdning av å ikke begjære eiendom). 2 Kor. 6:9, 8:14.

3. Gjestfrihet vs. Ensomhet: Gledelig deling av mat, husrom og åndelig forfriskning (en holdning av sårbarhet). Heb 13:2. Handlingen som tar i mot fremmede eller gjester uten belønning, med snillhet og generøsitet. Gud forsørget Elia med en ravn.

Rettferdighet:

En vilje til å håndtere ting riktig i forhold til alle mennesker. Absolutt oppriktighet uten noe bedrag. Handler ikke vilkårlig, men heller på grunnlag bestemt av verdi.

1 Mos 18:25, 5 Mos 32:4, Sal. 11:7, Hos 14:9.

1. Rettferdighet vs. Partiskhet: ser på en beslutning ut fra hver enkelt persons synspunkt. Luk. 6:31.

2. Oppriktighet vs. Hykleri: Ånden til å gjøre det som er riktig med gjennomsiktede motiver. 1 Pet 1:22. Matt 6:1.

3. Rettferdighet vs. Svik: Å leve livet i henhold til de absolutte standarder som uttrykkes i Bibelens prinsipper. Mika 6:8.

4. Sparsommelighet vs. Sløsing: Riktig bruk av eiendom og eiendeler. Luk 16:11.

5. Punktlighet vs. Treghet: Riktig bruk av tid, en Gudgitt, uerstattelig, begrenset ressurs som vi er forvaltere av. Fork. 3:1.

Barmhjertighet:

En hjerteholdning som er helt fri for all bitterhet og vrede, og har absolutt ikke noe ønske om å gjengjelde, ikke engang den minste grad. Et hjerteønske om å tilgi, ledsaget av dyp sorg når tilgivelse ikke kan fornuftig bli gitt.

Sal 85: 6,7; Klag. 3: 22-23; Ro. 2:3; Ef. 2:4.

1. Tilgivelse vs. Forkastelse: En hjerterespons mot andre som om de på ingen måte hadde gjort deg noe urettferdig. Ef. 4:32.

2. Medfølelse vs. Likegyldighet: Gir det som er nødvendig for å helbrede andres smerte. 1 Joh 3:17.

3. Sensitivitet vs. Ufølsomhet: Å være klar over de rundt meg og være oppmerksom på deres behov. Rom 12:15.

4. Skånsomhet vs. Hardhet: Å uttrykke personlig omsorg som passer til andres følelsesmessige behov. 1 Tess. 2:7.

5. Toleranse vs. Fordom: Å akseptere andre som unike uttrykk for spesifikke karakteregenskaper i varierende grad av modenhet. Fil. 2:2.

6. Oppmerksom vs. Likegyldig: ikke ignorere eller småliggjøre noen, for alle er laget Guds bilde. 1 Mos. 1:26.

7. Fleksibilitet vs. Motstand: En samarbeidende ånd som kommer fra ydmykhet. Fil 2:3.

8. Kjærlighet vs. Uhøflighet: Begrensning av min personlige frihet for mer effektivt å oppmuntre en annen til å gjøre Guds vilje. Det kristne forholdet er det eneste forholdet hvor du ønsker å markedsføre det andre individet foran deg selv. Rom 14:21.

Visdom:

Kunnskap i kjærlighet til å gjøre godt og det som er nyttig.
Rom 11:33; Sal. 104:24.

1. Visdom vs. Naturlige tilbøyeligheter: å se og reagere på livssituasjoner fra Guds referanseramme. Ordsp. 9:10.

2. Dømmekraftig vs. Reaksjonær: å se gjennom et overflateproblem til et dypere, mer grunnleggende behov. 1 Sam. 16:7.

3. Diskresjon vs. Enkelhet: Unngå ord, handlinger og holdninger som vil føre til uønskede konsekvenser. Ordsp. 22:3, 26:17.

4. Besluttsom vs. Vinglende: Forpliktelsen til å fullføre vanskelige beslutninger basert på Guds vilje og måter. Jakob 1:5-7.

5. Overtalende vs. Spennings-skapende: Å kunne presentere sannhet uten å produsere argument. (Veiledende sannhet rundt andres forstyrrelser) 2 Tim 2:24.

6. Reflektert vs. Passiv: Å svare basert på intelligent grunn, ikke ut av følelsesmessige reaksjoner. Ordsp. 19:2; Jakob 1:9.

7. Ressursfullhet vs. Sløsende: klok bruk av det som andre normalt ville overse eller kaste bort. Luk 16:10.

Sannferdighet:

Villigheten til å uttrykke virkeligheten som den er uten forvrengning eller bedrag.

4 Mos. 23:19.

Åpen vs. Bedragerisk: tjene opp fremtidig tillit ved nøyaktig å rapportere tidligere fakta. Ef. 4:25.

Trofasthet:

Viljens forpliktelse til alltid å opprettholde en frivillig holdning til upartisk god vilje mot alle mennesker. Klag 3:23; 2 Mos. 3:14; Heb 12: 2; Åp 22:13.

1. Ansvarsfull vs. Upålitelig: Å vite og gjøre det aller beste mot Gud og andre. Rom 14:12.

2. Lojalitet vs. Utroskap: holde mine forpliktelser til dem som Gud har kalt meg til å tjene. Denne forpliktelsen er ikke bestemt av hvor ufullkommen den andre personen er, men heller av Guds befaling om å tjene. Joh. 15:13; Sal 15:3-4.

3. Initiativ vs. Treghet: gjenkjenne og gjøre det som må gjøres før jeg blir bedt om å gjøre det; og ikke gjør det jeg vet vil ikke bli enige om. Rom 12:21.

4. Lydighet vs. Egenvilje: øyeblikkelig, glad, total, personlig tilegnelse av sannhet. Heb. 13:17; Jes 66:2.

5. Målrettet vs. Svak: Forsøker å oppnå Guds mål i Guds tid, uansett motstand. 2 Tim 4:7,8.

6. Aktsomhet vs. Lathet: Gjør alt mitt arbeid trofast uten å kaste bort tid (ut av et ønske om å gjøre Gud glad). Kol 3:23; Ordsp 6:6-15.

7. Pålitelighet vs. Inkonsekvent: oppfyller det jeg samtykker i å gjøre, selv om det betyr uventet offer. Sal 18:15.

8. Grundighet vs. Ufullstendighet: maksimere effektiviteten av arbeidet mitt. Ordsp. 19:15.

9. Velordnet vs. Uorganisert: Forbereder meg selv og mine omgivelser, slik at jeg får størst effektivitet. 1 Kor. 14:40.

Hellighet:

Guds karakter i ett ord. Beskrivelsen av et liv levd i kjærlighet. I Gud er helheten komplett fordi Hans kunnskap er komplett. Hos mennesket er hellighet relativ fordi vi fortsatt vokser i kunnskap.

3 Mos 11:44; Jes 6:3; 1 Pet 1:15, 16; Åp 4:8.

1. Tro vs. Forutinntatthet: Å finne og følge Guds vilje og ikke ut av våre egne gode ideer. Rom 4: 18-20; Heb 11:1.

2. Ære vs. Bebreidelse: Forplikte min vilje til å leve i samsvar med sannheten, Kol 1:22.

3. Ydmykhet vs. Stolthet: Innser at jeg ikke har oppnådd noe uten Guds og andre hjelp. Jak. 4: 6; Jes 66:2.

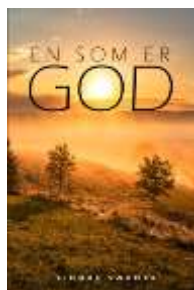
4. Saktmodighet vs. Vrede: En vilje til å hengi seg til Guds vilje. Sal 62:4.
5. Mot vs. Frykt: Å ha frykt for Herren og ha sannhets bekreftelse på at jeg er i Guds vilje. Jes 54:17.
6. Selvkontroll vs. Selvtillit: å kunne tjene på alle livets områder. Gal: 5:24-25.
7. Håp vs. Fortvilelse: Den trygge forsikringen om at Gud ikke vil svikte oss. Ordsp 23:18; Ordsp 24:14; Klag. 3:22-29.
8. Ro vs. Angst: Tillit til Gud når det gjelder å utføre arbeidet han kalte deg til å gjøre. Jes 26: 3, Fil 4:6.
9. Trygghet vs. Frykt: Strukturerer livet mitt rundt det som er evig og ikke kan bli ødelagt eller tatt bort. Sal 32: 3,4; Joh. 06:27; Sal. 91.
10. Takknemlighet vs. Utakk-nemlighet: Takker Gud og andre for det du har mottatt fra dem. 1 Kor. 4:7.
11. Tilfredshet vs. Begjær: Å innse at forholdet til Gud bygget på sannhet, er kilden til min glede. Kol 2:10; Matt 6: 30-33; I Tim 6:8.
12. Glede vs. Selvmedlidenhet: en indre holdning som kommer fra å sette pris på Guds kjærlighet. Ordsp. 15:13, 17:22; Fil 4:8.
13. Iver vs. Apati: En indre fremdrift for å tjene Gud: Kommer fra ditt forhold til Ham og er utviklet gjennom å søke sannhet og leve etter den. Fil 3:13,14.

14. Tålmodighet vs. Frustrasjon: Å akseptere en vanskelig situasjon fra Gud uten å gi ham en frist for å fjerne den. Rom 5:3,4.

15. Tilgjengelighet vs. Selvsentrerthet: Gjør min egen tidsplan og prioriteringer sekundære til Guds omdirigering. Fil. 2:20,21.

Andre bøker i serien

En som er god

Kjenner vi substansen til vår egen tro? Hva tror vi egentlig? Denne boken søker å vise veg, både til Gud og til å starte prosessen med å beskrive et livssyn med Gud som kilde til alt. Her legges også grunnlaget for å forstå LivsKART-serien.

LivsKART₁ - GRUNNSKISSE

Bygg en premissbasert forståelse av livet. Med Skriften som referanse får du innblikk i de fem mest fundamentale premissene for vår eksistens. Frihet kommer når du får se livet slik Gud gjør det. Bli kjent med LivsKART-illustrasjonen. Her får

du substans for din tro.

LivsKART₃ – VANDRING OG VEKST

Gjør det personlig med en rekke nyttige verktøy for å disippelgjøre deg selv og andre. Dette er en arbeidsbok du kan bruke til egen og andres vekst. Fyll sidene og sørg for at historiens sider også fylles med den største hensikt.

engage **now**

